

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ»

ΔΠΧΠ και Ποιότητα Λογιστικής Πληροφόρησης

Διπλωματική Εργασία

που υποβλήθηκε στο Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Ελληνικού
Μεσογειακού Πανεπιστημίου ως μέρος των απαιτήσεων για την απόκτηση
Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Λογιστική και Ελεγκτική
από τον

Κωνσταντινίδη Γεώργιο

Ηράκλειο
Ιούλιος 2020

Δήλωση Αυθεντικότητας, ζητήματα Copyright

«Ο μεταπτυχιακός φοιτητής που εκπόνησε την παρούσα διπλωματική εργασία φέρει ολόκληρη την ευθύνη προσδιορισμού της δίκαιης χρήσης του υλικού, η οποία ορίζεται στη βάση των εξής παραγόντων: του σκοπού και χαρακτήρα της χρήσης (μη-εμπορικός, μη-κερδοσκοπικός, αλλά εκπαιδευτικός-ερευνητικός), της φύσης του υλικού που χρησιμοποιεί (τμήμα του κειμένου, πίνακες, σχήματα, εικόνες κ.λπ.), του ποσοστού και της σημαντικότητας του τμήματος που χρησιμοποιεί σε σχέση με το όλο κείμενο υπό copyright, και των πιθανών συνεπειών της χρήσης αυτής στην αγορά ή την γενικότερη αξία του υπό copyright κειμένου».

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή

«Η παρούσα διπλωματική εργασία εγκρίθηκε ομόφωνα από την τριμελή εξεταστική επιτροπή η οποία ορίστηκε από την ΓΣΕΣ του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου, σύμφωνα με το νόμο και τον εγκεκριμένο Οδηγό Σπουδών του ΠΜΣ «Λογιστική και Ελεγκτική». Τα μέλη της Επιτροπής ήταν:

- *Επίκ. Καθηγητής Δρ. Καραμπίνης Νικόλαος (Επιβλέπων)*
- *Επίκ. Καθηγητής Δρ. Λαδάς Ανέστης (Μέλος)*
- *ΕΔΙΠ Δρ. Ταμπουρατζή Ευθαλία (Μέλος)*

Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας από το Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου δεν υποδηλώνει αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα.»

Πρόλογος

Κατά το πέρας των μεταπτυχιακών μου σπουδών νιώθω βαθιά ανάγκη να εκφράσω την ευγνωμοσύνη και τις ευχαριστίες μου στο σύνολο του διδακτικού προσωπικού από το οποίο έλαβα ερεθίσματα και κίνητρα ώστε να μπορέσω να διευρύνω τους ορίζοντες μου και να βελτιώσω τον επαγγελματισμό μου.

Δεν μπορώ φυσικά, να μην κάνω ιδιαίτερη αναφορά στον επιβλέπων Επίκουρο Καθηγητή του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών Δρ. Νικόλαο Καραμπίνης ο οποίος μου έδωσε την ευκαιρία να ασχοληθώ με ένα ιδιαίτερα ενδιαφέρον θέμα. Η καθοδήγηση του, η άριστη μεταδοτικότητα του καθώς και η υπομονή του ήταν το τρίπτυχο που με οδήγησαν στην υλοποίηση της διπλωματικής μου εργασίας.

Επιπλέον, θερμές ευχαριστίες αποδίδω στα δυο μέλη της τριμελούς επιτροπής τον Δρ. Λαδά Ανέστη, Επίκουρο Καθηγητή του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας καθώς και την Δρ. Ευθαλία Ταμπουρατζή, Εργαστηριακή Συνεργάτιδα του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου για τα εποικοδομητικά σχόλια, τις εύστοχες παρατηρήσεις αλλά κυρίως για την καθοδήγηση και τις πολύτιμες γνώσεις που μου μετέφεραν ως μεταπτυχιακό φοιτητή σε όλη την διάρκεια των μεταπτυχιακών μου σπουδών.

Τέλος, ευχαριστώ την οικογένεια μου η οποία αποτελεί σταθερό πυλώνα στήριξης στις αποφάσεις που λαμβάνω καθώς και σε όλη την διαδρομή μέχρι την υλοποίηση τους.

Αφιέρωση

Στη μνήμη πατέρα μου

Πίνακας περιεχομένων

Περίληψη	8
Abstract	9
Εισαγωγή	10
1. Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς	11
1.1. Ιστορική Αναδρομή Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς	11
1.2. Σκοπός ΔΠΧΠ	12
1.3. Διακυβέρνηση - Οργανωτική Δομή.....	12
1.3.1. Εποπτικό Συμβούλιο – Monitoring Board.....	13
1.3.2. Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Board)	14
1.3.3. Επιτροπή Διερμηνειών των ΔΠΧΠ (IFRS Interpretation Committee - IFRIC) 14	
2. Λογιστική πληροφορία	16
2.1. Σκοπός Λογιστικής Επιστήμης.....	16
2.2 Λογιστικό Πλαίσιο	16
2.2.1. Γενικές Παραδεκτές Λογιστικές Αρχές (General Accepted Accounting Principles – GAAP)	17
2.3. Οικονομικές καταστάσεις (Financial Statements).....	18
2.3.1. Σκοπός των οικονομικών καταστάσεων.....	19
2.3.2. Χρήστες των οικονομικών καταστάσεων.....	19
2.4. Ποιότητα Λογιστικής Πληροφορίας.....	20
2.4.1. Παράμετροι Μέτρησης Ποιότητας Λογιστικής Πληροφορίας.....	22
3. ΔΠΧΠ ευρήματα από πρώτη εφαρμογή (αρθρογραφική ανασκόπηση)	24
4. Οικονομική Κρίση	39
4.1. Οικονομικός Κύκλος	39
4.2. Ιστορική Αναδρομή	40
4.3. Χρηματοπιστωτική κρίση του 2007 – Η περίπτωση της Ελλάδας.....	40
5. Εμπειρική Διερεύνηση	42
5.1. Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας	42
5.1.1. Διαχείριση Λογιστικών Αποτελεσμάτων – Κερδοφορίας (Earnings Management)	42

5.1.2 Εφαρμογή Αρχής Συντηρητισμού (Timely Loss Recognition).....	46
5.2 Δείγμα.....	47
5.3. Αποτελέσματα	54
5.3.1 Εξίσωση Παλινδρόμηση Μεταβολής Εισοδήματος (ΔΝΙ).....	54
5.3.2. Παλινδρόμηση Μεταβολής Λειτουργικών Ταμειακών Ροών (ΔCF)	58
5.3.3. Παλινδρόμηση Λειτουργικών Ταμειακών Ροών (CF)	61
5.3.4 Παλινδρόμηση Δεδουλευμένων (ACC)	64
5.3.5 Παλινδρόμηση με εξαρτημένη ψευδομεταβλητή την υιοθέτηση ΔΠΧΠ και μελέτη επίδρασης μικρών θετικών αποτελεσμάτων.....	67
5.3.6 Παλινδρόμηση με εξαρτημένη ψευδομεταβλητή την υιοθέτηση ΔΠΧΠ και μελέτη επίδρασης ισχυρών αρνητικών αποτελεσμάτων.....	68
5.4. Συγκεντρωτική Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Εμπειρικής Διερεύνησης.....	71
5.4.1. Κριτήριο Εκτίμησης Πολιτικής Διαχείρισης κερδοφορίας (Earnings Management) Βάσει της Μεταβολής Εισοδήματος (ΔΝΙ)	71
5.4.2 Κριτήριο Εκτίμησης Πολιτικής Διαχείρισης κερδοφορίας (Earnings Management) Βάσει της Μεταβολής των Λειτουργικών Ταμειακών Ροών (ΔCF) ...	72
5.4.3. Κριτήριο Εκτίμησης Πολιτικής Διαχείρισης κερδοφορίας (Earnings Management) Βάσει του Συντελεστή Συσχέτισης Spearman Λειτουργικών Ταμειακών Ροών (CF και Δεδουλευμένων (ACC).....	73
5.4.4. Κριτήριο Εκτίμησης Πολιτικής Διαχείρισης κερδοφορίας (Earnings Management) Βάσει της καταγραφής Στοχευμένου Εισοδήματος (SPOS)	74
5.4.5 Κριτήριο Εκτίμησης Εφαρμογής Αρχής Συντηρητισμού (Timely Loss Recognition) Βάσει της καταγραφής Ζημιών (LNEG)	74
Συμπεράσματα	75
6. Παραρτήματα.....	79
6.1 Παράρτημα Α	79
6.2 Παράρτημα Β: Ανάλυση Διακύμανσης Παλινδρομήσεων (ANOVA) Εμπειρικής Διερεύνησης.....	84
Βιβλιογραφία	85

Περίληψη

Η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία διερευνά την ποιότητα της λογιστικής πληροφορίας των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ). Αρχικά γίνονται αναφορές σε πληθώρα θεμάτων που αφορούν τα ΔΠΧΠ ώστε να επιτευχθεί μια γενική προσέγγιση αναφορικά με το μηχανισμό λειτουργίας τους καθώς και τη χρήση τους. Στη συνέχεια πραγματοποιείται αρθρογραφική επισκόπηση με απώτερο σκοπό να παρουσιαστεί το ερευνητικό έργο της επιστημονικής κοινότητας, οι τεχνικές προσέγγισης της ποιότητας της λογιστικής πληροφορίας καθώς και τα έως τώρα αποτελέσματα που έχουν προκύψει από τις ερευνητικές μελέτες. Στην επόμενη φάση, με βάση την αρθρογραφική επισκόπηση, πραγματοποιείται εμπειρική διερεύνηση με αντικείμενο μελέτης την βελτίωση της λογιστικής πληροφορίας που έφεραν τα ΔΠΧΠ στον ελληνικό επιχειρηματικό τομέα. Χρησιμοποιώντας δείγμα από 291 ελληνικές επιχειρήσεις και έχοντας συλλέξει 1.643 παρατηρήσεις, πραγματοποιήθηκαν οικονομετρικές αναλύσεις οι οποίες αφορούν τη διαχείριση των λογιστικών αποτελεσμάτων (Earnings Management) και της εφαρμογής της αρχής του συντηρητισμού (Timely Loss Recognition). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η εφαρμογή των ΔΠΧΠ στον ελληνικό τομέα, συμβάλουν στην αύξηση της ποιότητας της λογιστικής πληροφορίας. Η ερμηνεία όμως των αποτελεσμάτων αποδείχθηκε σύνθετη, καθώς υπάρχουν εξωγενείς παράγοντες που είναι δύσκολο να απομονωθούν, όπως για παράδειγμα το ευρύτερο οικονομικό περιβάλλον. Τέλος, όπως σε κάθε έρευνα έτσι και σε αυτήν εδώ, υπήρξαν περιορισμοί καθώς και προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

Λέξεις κλειδιά: Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, Ποιότητα Λογιστικής Πληροφόρησης, Διαχείριση Λογιστικών Αποτελεσμάτων, Εφαρμογή Αρχής Συντηρητισμού

Abstract

This postgraduate thesis investigates the accounting quality of the International Financial Reporting Standards (I.F.R.S.). Initially, a number of reports on various aspects of IFRS implementation is discussed. Literature review presents techniques applied to assess quality standards of IFRS as well as recent empirical evidence on accounting quality issues. The thesis comprises an empirical part. Empirical research was carried out to assess accounting quality of IFRS adoption and implementation in the Greek market. Using a sample of 291 Greek companies and collecting 1,643 observations, on Earnings Management and Timely Loss Recognition was tested. Empirical results suggest that the application of IFRS in the Greek sector, contribute to increasing the quality of accounting information. However, the interpretation of the results proved to be complex, as there are exogenous factors that are difficult to isolate, such as the wider economic environment. Finally, as with any research, there have been limitations and suggestions for future research.

Keywords: International Financial Reporting Standards, Accounting Quality, Earnings Management, Timely Loss Recognition

Εισαγωγή

Η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία εκπονήθηκε στα απαραίτητα πλαίσια λήψης Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Λογιστική και Ελεγκτική. Τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) αποτελούν τη ναυαρχίδα του λογιστικού πλαισίου. Τα χαρακτηριστικά που φέρουν και η συνεχής επικαιροποίηση ώστε να συμβαδίζουν με τις ταχέως εξελισσόμενες ανάγκες της διεθνούς οικονομίας, συμβάλλουν στην αύξηση της συγκρισιμότητας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Γεγονός το οποίο, στην ουσία, οδηγεί σε μια ανώτερη ποιότητα λογιστικής πληροφόρησης. Επακόλουθο είναι λοιπόν η πυροδότηση του ερευνητικού ενδιαφέροντος γύρω από το συγκεκριμένο θέμα.

Σκοπός της εργασίας είναι η διεύρυνση της ποιότητας της λογιστικής πληροφορίας ως αποτέλεσμα υιοθέτησης των ΔΠΧΠ στην Ελλάδα. Η ποιότητα της λογιστικής πληροφορίας δύναται να διερευνηθεί σε διάφορες πτυχές της καθώς δεν υπάρχει συγκεκριμένο μέτρο για την συνολική της μέτρηση. Στην περίπτωση μας η μελέτη θα περιοριστεί σε δύο κύριους άξονες, αυτός της διαχείρισης κερδοφορίας (earnings management) και της εφαρμογής της αρχής του συντηρητισμού (timely loss recognition). Η επιλογή της Ελλάδας ως χώρας που τίθεται υπό διερεύνηση έγινε διότι η συγκεκριμένη χώρα φέρει ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τα οποία την καθιστούν ενδιαφέρουσα περίπτωση για έρευνα.

Μέσα από έξι κεφάλαια πραγματοποιείται η έρευνα του παρόντος θέματος. Στο πρώτο κεφάλαιο πραγματοποιείται η ιστορική αναδρομή καθώς και η ανάλυση του θεσμικού πλαισίου που διέπει ΔΠΧΠ. Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται ανάλυση της λογιστικής πληροφορίας, των βασικών αρχών ενός λογιστικού κυκλώματος καθώς και των δυνητικά ενδιαφερόμενων χρηστών του θέματος. Εν συνεχεία στο κεφάλαιο τρία λαμβάνει χώρα εκτενής αρθρογραφική επισκόπηση του θέματος. Στο κεφάλαιο τέσσερα γίνεται μια μικρή αναφορά στις οικονομικές κρίσεις και εκδηλώνεται το ερευνητικό ενδιαφέρον της Ελλάδας ως μελέτη περίπτωσης. Στο πέμπτο κεφάλαιο πραγματοποιείται η εμπειρική διερεύνηση του θέματος μας με χρήση δεδομένων από τις ελληνικές επιχειρήσεις. Τέλος στο κεφάλαιο έξι παρουσιάζονται τα γενικά συμπεράσματα της έρευνας, οι περιορισμοί καθώς και οι προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

1. Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

1.1. Ιστορική Αναδρομή Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

Το 1966 ξεκίνησε ο σχηματισμός μιας συνεργασίας μεταξύ του Ινστιτούτου Ορκωτών Λογιστών της Αγγλίας και της Ουαλίας (Institute of Chartered Accountants in England and Wales - ICAEW), του Αμερικάνικου Ινστιτούτου Ορκωτών Λογιστών (American Institute of Certified Public Accountants - AICPA) και του Καναδικού Ινστιτούτου Ορκωτών Λογιστών (Canadian Institute Of Chartered Accountants - CICA) για μια Διεθνή Ομάδα Μελέτης, με αντικείμενο τον τομέα της Λογιστικής (Accounts International Study Group), η οποία ένα χρόνο αργότερα (1967) ιδρύθηκε επίσημα. Η AISG υποστήριξε και προώθησε την ανάγκη για αλλαγές, πάνω στον λογιστικό τομέα, με διάφορες μελέτες που εκπόνησε. Οι μελέτες αυτές είχαν ως αποτέλεσμα, το 1973, την δημιουργία συμφωνιών για την ίδρυση ενός διεθνώς σώματος όπου αποκλειστικός σκοπός του θα ήταν η δημιουργία λογιστικών προτύπων τα οποία ήταν στοχευμένα να εφαρμοστούν διεθνώς (Gupta, 2008). Το σώμα αυτό ονομάστηκε ως Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Committee - IASC) και είχε αρχικά 10 χώρες-μέλη¹ (Νεγκάκης, 2015).

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (International Accounting Standards - IAS), τα οποία άρχισε να εκδίδει η IASC έγιναν ευρέως αποδεκτά ανά το κόσμο και άρχισαν να υιοθετούνται κατά κόρον. Ένας σημαντικός παράγοντας ως προς την διεθνή αυτή αναγνώριση των ΔΛΠ ήταν η συμφωνία που έγινε το 1995 μεταξύ της IASC και του Διεθνή Οργανισμού Εποπτικών Αρχών Κεφαλαιαγοράς (International Organization of Securities Commissions - IOSCO) όπου η IASC θα ήταν υπεύθυνη για την ανάπτυξη προτύπων τα οποία θα αποτελούσαν σημείο αναφοράς ως προς το λογιστικό πλαίσιο και ο IOSCO θα τα προωθούσε στις παγκόσμιες αγορές, όπως και έκανε αρχής γενομένης το 2000 (Gowthorpe και Amat, 2004). Το 2001 η IASC βρισκόμενη πλέον υπό το βάρος σωρευμένων ευθυνών και εργασιών προέβη σε ανασύσταση και αναδιοργάνωση. Πλέον τον ρόλο του προκατόχου του ανέλαβε το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Board - IASB) το οποίο αποτελεί θυγατρική του, νεοσύστατου τότε, Ιδρύματος της Επιτροπής Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

---

¹ Αυστραλία, Καναδάς, Γαλλία, Γερμανία, Ιαπωνία, Μεξικό, Ολλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία και Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής.

(International Accounting Standards Committee Foundation - IASCF) με έδρα τις ΗΠΑ. Το IASB υιοθέτησε όλα τα ΔΛΠ που ήταν σε εφαρμογή μέχρι το 2001 αλλά, τα λογιστικά πρότυπα τα οποία έχει πλέον αρμοδιότητα να εκδίδει θα ονομάζονται Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (International Financial Report Standards - IFRS). Η αλλαγή του όρου από ΔΛΠ σε ΔΠΧΑ επήλθε αφενός μεν λόγω της αναδιάρθρωσης αφετέρου δε λόγω μιας απόκλισης από το αμιγώς λογιστικό κομμάτι, ενσωματώνοντας έτσι την επιστήμη της χρηματοοικονομικής. Η προσθήκη χρηματοοικονομικών τεχνικών εισήλθε λόγω του ότι με την πάροδο του χρόνου η πολυπλοκότητα της πληροφόρησης της οικονομικής κατάστασης μιας μονάδος έχει αυξηθεί. Το 2002 με τον κανονισμό της ΕΕ 1602 απαιτείται η υποχρεωτική υιοθέτηση των ΔΠΧΑ και ΔΛΠ, το αργότερο μέχρι το 2005, στις εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρίες (Βλάχος Χ. και Λουκά Λ., 2009). Τέλος το 2010 το IASCF μετονομάζεται στο γνωστό μέχρι και σήμερα IFRS Foundation.

1.2. Σκοπός ΔΠΧΠ

Τα ΔΠΧΑ ή ΔΠΧΠ είναι ένα σύνολο λογιστικών κανόνων οι οποίοι αποσκοπούν στην ανάπτυξη ενός λογιστικού πλαισίου χαρακτηριζόμενο από τη διαφάνεια, την ευθύνη και την αποτελεσματικότητα του στις χρηματοοικονομικές αγορές ανά το κόσμο. Επιδιώκουν να δώσουν χρηματοοικονομική σταθερότητα και ανάπτυξη μακροπρόθεσμου χαρακτήρα στην παγκόσμια οικονομία. Αυτό το επιτυγχάνουν θεσπίζοντας ένα σύνολο αρχών οι οποίες προσφέρουν προδιαγεγραμμένο τρόπο με τον οποίο οι εταιρείες ετοιμάζουν και μετέπειτα δημοσιεύουν την Χρηματοοικονομική τους απόδοση (IFRS, n.da). Αυτή η προδιατυπωμένη διαχείριση της λογιστικής πληροφορίας δημιουργεί μια κοινή επιχειρηματική <<γλώσσα>> η οποία είναι και ο απώτερος σκοπός των ΔΠΧΑ (Νεγκάκης, 2015).

1.3. Διακυβέρνηση - Οργανωτική Δομή

Το ίδρυμα των ΔΠΧΠ είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός δημοσίου συμφέροντος (όχι με την έννοια αυτή του δημοσίου ως αρχή αλλά αυτή της διαφάνειας ως προς τους ενδιαφερόμενους χρήστες) ο οποίος έχει καθιερώσει ένα λογιστικό πλαίσιο σε επίπεδο διεθνούς αναγνωρισιμότητας και αποδοχής. Αποσκοπεί στην ανάπτυξη ενός λογιστικού πλαισίου το οποίο χαρακτηρίζεται από τη διαφάνεια, την ευθύνη και την αποτελεσματικότητα στις χρηματοοικονομικές αγορές ανά το κόσμο. Θέλοντας να δώσει

χρηματοοικονομική σταθερότητα και ανάπτυξη μακροπρόθεσμου χαρακτήρα στην παγκόσμια οικονομία ο οργανισμός αυτός υπηρετεί το δημόσιο συμφέρον με την καθιέρωση Λογιστικών Προτύπων τα οποία είναι ένα σύνολο αρχών που προσφέρουν προδιαγεγραμμένο τρόπο με τον οποίο οι εταιρείες ετοιμάζουν και μετέπειτα δημοσιεύουν την Χρηματοοικονομική τους απόδοση, με αυτόν το τρόπο επιτυγχάνουν υψηλής ποιότητας Χρηματοοικονομική πληροφόρηση ενισχύοντας έτσι την εμπιστοσύνη των χρηστών απέναντι στο λογιστικό πλαίσιο των ΔΠΧΠ (IFRS, n.da).

Η οργανωτική δομή που το ίδρυμα των ΔΠΧΠ χωρίζεται σε τρία μέρη:

- 1) Το Εποπτικό Συμβούλιο (Monitoring Board)
- 2) Οι Καταπιστευματοδόχοι ή Θεματοφύλακες του ιδρύματος των ΔΠΧΠ (Trustees of the IFRS Foundation)
- 3) Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Board) και την Επιτροπή Διερμηνειών των ΔΠΧΠ (IFRS Interpretation Committee)

1.3.1. Εποπτικό Συμβούλιο – Monitoring Board

Πρόκειται για ένα σώμα το οποίο συστάθηκε στις αρχές του 2009. Σκοπός του Εποπτικού Συμβουλίου είναι να λαμβάνει το ρόλο ενός επίσημου συνδετικού κρίκου ανάμεσα στους Καταπιστευματοδόχους και τις δημόσιες αρχές. Με την ανάληψη αυτής της ευθύνης ενισχύεται η εμπιστοσύνη (δημόσια λογοδοσία) από το ίδρυμα των ΔΠΧΠ προς κοινό και τις αρχές. Ο τρόπος με τον οποίο το Εποπτικό Συμβούλιο φέρνει εις πέρας την ευθύνη του είναι:

- Με το να διασφαλίζει ότι οι Καταπιστευματοδόχοι ασκούν τα καθήκοντα τους όπως αυτά ορίζονται από το καταστατικό του ιδρύματος των ΔΠΧΠ.
- Με την έγκριση διορισμών ή επαναδιορισμών των Καταπιστευματοδόχων.
- Με την υλοποίηση συναντήσεων με τους Καταπιστευματοδόχους μια φορά κάθε έτος κατά ελάχιστο.

(IFRS, n.db).

Καταπιστευματοδόχοι ή Θεματοφύλακες του ιδρύματος των ΔΠΧΠ - Trustees of the IFRS Foundation

Οι Καταπιστευματοδόχοι οι οποίοι διορίζονται από το Εποπτικό συμβούλιο, καλούνται να φέρουν χαρακτηριστικά όπως ευαισθησία και κατανόηση σε διεθνή ζητήματα. Ζητήματα όμως που συνάδουν στην επιτυχία ενός διεθνή οργανισμού ο οποίος είναι υπεύθυνος για την ανάπτυξη διεθνών λογιστικών προτύπων υψηλής ποιότητας των οποίων η χρήση τους γίνεται από παγκόσμιες κεφαλαιαγορές και λοιπούς χρήστες. Οι αρμοδιότητες που έχουν οι Καταπιστευματοδόχοι είναι η διακυβέρνηση και η εποπτεία του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Τέλος διευκρινίζεται ότι το συγκεκριμένο σώμα δεν εμπλέκεται σε κανένα τεχνικό θέμα που άπτεται των ΔΠΧΠ (IFRS, n.dc).

1.3.2. Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Board)

Πρόκειται για ένα αυτόνομο σώμα το οποίο απαρτίζεται από εμπειρογνώμονες σε θέματα εκπόνησης λογιστικών προτύπων, προετοιμασίας, ελέγχου ή χρήσης χρηματοοικονομικών καταστάσεων και εκπαίδευσης επί της λογιστικής επιστήμης. Οι προαναφερόμενοι εμπειρογνώμονες κατορθώνουν συλλογικά να διαρθρώσουν ένα «μείγμα» πρακτικής εμπειρίας ώστε να υλοποιούν το δικό τους κομμάτι ευθύνης, δηλαδή την ανάπτυξη και έκδοση των ΔΠΧΠ καθώς και των ΔΠΧΠ για μικρές επιχειρήσεις (συνοπτικά). Τα μέλη του IASB διορίζονται από τους Καταπιστευματοδόχους και πέρα από το χαρακτηριστικό της πρακτικής εμπειρίας οι Καταπιστευματοδόχοι φροντίζουν τα μέλη του σώματος αυτού να έχουν γεωγραφική διασπορά. Τα καθήκοντά του IASB δεν σταματούν στην ανάπτυξη και έκδοση των ΔΠΧΠ αλλά συνεχίζουν στο βαθμό της έγκρισης μια διερμηνείας η οποία αναπτύσσεται από την Επιτροπή Διερμηνειών των ΔΠΧΠ (IFRS, n.dd).

1.3.3. Επιτροπή Διερμηνειών των ΔΠΧΠ (IFRS Interpretation Committee - IFRIC)

Το σώμα αυτό συνεργάζεται άμεσα με το IASB ώστε να υποστηρίξει την εφαρμογή των ΔΠΧΠ. Όπως αναφέρεται και στο όνομα του η IFRIC παρέχει διερμηνείες στο έργο που επιτελεί το IASB. Η Επιτροπή Διερμηνειών απαρτίζεται από 14 μέλη τα οποία φέρουν δικαίωμα ψήφου και έχουν οριστεί από τους Καταπιστευματοδόχους. Ακολουθώντας το ίδιο μοτίβο με το IASB τα μέλη της Επιτροπής Διερμηνειών έχουν χαρακτηριστικά όπως, την γεωγραφική διασπορά μεταξύ τους (διαφορετικές εμπειρίες από διαφορετικές αγορές

και πρακτικές ανά τον κόσμο) και είναι άρτια εκπαιδευμένα πάνω στο αντικείμενο τους (IFRS, n.de).

2. Λογιστική πληροφορία

2.1. Σκοπός Λογιστικής Επιστήμης

Απώτερος σκοπός της λογιστικής επιστήμης η οποία προέρχεται από το πεδίο των κοινωνικών επιστημών είναι η συμβολή της στην αύξηση της κοινωνικής ευημερίας. Για να αυξηθεί η κοινωνική ευημερία προαπαιτείται η λήψη αποφάσεων, των οποίων η υλοποίηση θα οδηγήσει σε αλλαγές με θετικό αντίκτυπο στην κοινωνική ευημερία. Η λήψη όμως τέτοιων αποφάσεων απαιτεί κατάλληλη πληροφόρηση. Οι οικονομικές καταστάσεις οι οποίες αποτελούν την έκβαση ενός τελικού προϊόντος της λογιστικής επιστήμης συμβάλλουν ουσιωδώς στην λήψη τέτοιων αποφάσεων, με θετικά κοινωνικά αποτύπωμα. Η υπόσταση όμως των οικονομικών καταστάσεων προαπαιτεί τις εξής ενέργειες:

1. Την συγκέντρωση και καταγραφή πάσης φύσεως λογιστικών - οικονομικών γεγονότων
2. Τον προσδιορισμό τους σε ποσοτικές μονάδες
3. Την ταξινόμηση τους
4. Την ανάλυση τους
5. Την συστηματική παρακολούθηση τους

Η συναθροιστική εφαρμογή των παραπάνω ενεργειών και μετέπειτα ο προσδιορισμός των οικονομικών καταστάσεων δίνουν πρόσβαση, σε διάφορες κοινωνικές ομάδες, για κατάλληλη οικονομική πληροφόρηση (Dillard, 1991).

2.2 Λογιστικό Πλαίσιο

Οι ενέργειες που αναφέρθηκαν ώστε να μπορέσουν να υπάρξουν οι οικονομικές καταστάσεις καθώς και ο τρόπος με τον οποίο παρουσιάζονται οι οικονομικές καταστάσεις δεν μπορεί να είναι αυθαίρετος. Για τον λόγο αυτό η λογιστική πληροφόρηση προέρχεται μέσα από ένα λογιστικό πλαίσιο. Ως λογιστικό πλαίσιο νοείται ένα σύνολο παραδοχών και αρχών ώστε οι ενέργειες που γίνονται για την έκδοση των οικονομικών καταστάσεων να πληρούν ορισμένα κριτήρια και να γίνονται με τον τρόπο που έχουν οριστεί. Καθώς και οικονομικές καταστάσεις να συντάσσονται με προκαθορισμένο τρόπο. Το λογιστικό πλαίσιο μπορεί να εφαρμοστεί σε επίπεδο χώρας (π.χ. Ελλάδα), σε επίπεδο κοινότητας (π.χ. Ευρωπαϊκή Ένωση) ή ακόμα και διεθνώς. Το

λογιστικό πλαίσιο μπορεί να είναι είτε υποχρεωτικά επιβαλλόμενο σε επίπεδο χώρας, όπως για παράδειγμα τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα του Ν.4308/2013, από τα θεσμικά όργανα που τη διέπουν, είτε να τηρείται προαιρετικά όπως για παράδειγμα τα ΔΠΧΠ στην Ελλάδα. Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις οι οποίες επιβάλλουν στοχευμένα σε μια υποομάδα του συνόλου, των εταιριών, την τήρηση ενός συγκεκριμένου λογιστικού πλαισίου. Οι υποομάδες αυτές φέρουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Για παράδειγμα σε επίπεδο Ελλάδας είναι υποχρεωτική η τήρηση του λογιστικού πλαισίου ΕΛΠ και προαιρετική αυτή των ΔΠΧΠ, όμως οι ελληνικές εταιρίες οι οποίες συμμετέχουν στα Χ.Α. είναι υποχρεωμένες να τηρούν το λογιστικό πλαίσιο των ΔΠΧΠ.

2.2.1. Γενικές Παραδεκτές Λογιστικές Αρχές (General Accepted Accounting Principles – GAAP)

Λογιστικές παραδοχές (Accounting Assumptions)

- α. Παραδοχή της επιχειρηματικής οντότητας (Business Entity Assumption)
- β. Παραδοχή της συνέχισης της δραστηριότητας της επιχείρησης (Going Concern Assumption)
- γ. Παραδοχή της νομισματικής μονάδας μετρήσεως (Monetary Unit Assumption)
- δ. Παραδοχή της περιοδικότητας των αποτελεσμάτων (Periodicity Assumption)

Λογιστικές αρχές (Accounting Principles)

- α. Αρχή του κόστους
- β. Αρχή της αναγνώρισης των εσόδων (Revenue Recognition Principle)
- γ. Αρχή του δεδουλευμένου (Accrual Principle)
- δ. Αρχή της συσχέτισης εσόδων-εξόδων (Matching Principle)
- ε. Αρχή της αντικειμενικότητας (Objective Principle)
- στ. Αρχή της συνέπειας (Consistency Principle)
- ζ. Αρχή της πλήρους αποκαλύψεως (Full Disclosure Principle)
- η. Αρχή του συντηρητισμού ή σύνεσης (Conservative or Prudent Principle)
- θ. Αρχή αλήθειας και απεικόνισης της πραγματικότητας (materiality)
- ι. Αρχή των μη συμψηφισμών (Offsetting Principle)
- ια. Αρχή της απόλυτης σαφήνειας
- ιβ. Αρχή της δημοσιότητας και καλής πληροφόρησης

Η αρχή του συντηρητισμού, η εφαρμογή της οποίας ελέγχεται στο πρακτικό μέρος της εργασίας, παραπέμπει, όταν υπάρχει η δυνατότητα επιλογής λογιστικού χειρισμού ανάμεσα πολλαπλά σενάρια ενός λογιστικού θέματος, στην επιλογή του σεναρίου το οποίο έχει το λιγότερο θετικό αντίκτυπο στα αποτελέσματα. Κατά συνέπεια η επιλογή του λογιστικού χειρισμού, όταν υπάρχει η δυνατότητα επιλογής, είναι αυτή που προσδίδει το μικρότερο όφελος α) στην περιουσία των μετόχων, β) στα έσοδα και γ) στο ενεργητικό της εταιρίας. Τέλος η αρχή του συντηρητισμού έχει τους εξής κανόνες:

- απαγορεύει τον σχηματισμό προβλέψεων εσόδων,
- επιβάλλει τον σχηματισμό προβλέψεων τα οποία βαραίνουν τα αποτελέσματα χρήσης (ζημιές),
- επιβάλλει κατάλληλους λογιστικούς χειρισμούς για την υποτίμηση περιουσιακών στοιχείων, όταν υπάρχουν τα κριτήρια, αντίστοιχα απαγορεύει την υπερτίμηση περιουσιακών στοιχείων

λογιστικοποίηση εσόδων και εξόδων που πραγματοποιήθηκαν μέσα στην κλειόμενη χρήση ασχέτως από την ταμειακή τους διευθέτηση (accrual).

2.3. Οικονομικές καταστάσεις (Financial Statements)

Οι οικονομικές καταστάσεις ή χρηματοοικονομικές καταστάσεις μια οικονομικής μονάδας απαρτίζονται από επιμέρους καταστάσεις εκ των οποίων κάθε μια από αυτές επιτελεί συγκεκριμένο σκοπό. Σύμφωνα με τα ΕΛΠ (Ν.4308/2013) μια ολοκληρωμένη μορφή χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η οποία αφορά μεγάλες οικονομικές μονάδες (αρ.16 παρ.3) περιλαμβάνει:

- Τον Ισολογισμό ή Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Πίνακας) – Statement of Financial Position.
- Την Κατάσταση Αποτελεσμάτων ή Κατάσταση Συνολικών Εσόδων(Πίνακας) – Income Statement.
- Την Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης ή Ιδίων Κεφαλαίων (Πίνακας) – Statement of Changes in Equity or Statement of Changes in Capital.
- Την Κατάσταση Χρηματοροών ή Ταμειακών Ροών (Πίνακας) – Statement of Cash Flows.

- Το Προσάρτημα (Σημειώσεις) – Notes to Financial Statements or Supplementary Notes.

Η παραπάνω καταστάσεις που αποτελούν το σύνολο των οικονομικών καταστάσεων ταυτίζονται με αυτές που ορίζει το ΔΛΠ 1 (Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων). Τέλος, για τις ανάγκες ανάδειξης της «σύμπλευσης» μεταξύ των οικονομικών καταστάσεων τόσο από την μεριά των ΔΠΧΑ όσο και από την μεριά των ΕΛΠ γίνεται αναφορά στο αρ.17 παρ.7 των ΕΛΠ όπου δίδεται δυνητική δυνατότητα αναζήτησης ερμηνευτικής καθοδήγησης από τα ΔΠΧΑ.

2.3.1. Σκοπός των οικονομικών καταστάσεων

Ο σκοπός των οικονομικών καταστάσεων είναι η άρτια πληροφόρηση οικονομικής φύσεως και μη ως προς τους χρήστες αυτών. Η οικονομική πληροφόρηση περιλαμβάνει καταστάσεις όπως την χρηματοοικονομική θέση της οικονομικής οντότητας, την επίδοσή της καθώς και τις χρηματοοικονομικές ροές της (Νεγκάκης, 2015). Η πληροφόρηση αυτή δίδεται ως στατική «εικόνα» της οικονομικής μονάδας αλλά και ως αποτέλεσμα ενός «μείγματος» κινήσεων για καθορισμένο χρονικό διάστημα. Η πληροφόρηση μη οικονομικής φύσεως δεδομένων αποσκοπεί ως επί το πλείστον στην ενημέρωση των χρηστών σχετικά με το λογιστικό πλαίσιο που εφάρμοσε η οικονομική μονάδα, αλλαγές στις λογιστικές-πολιτικές διαδικασίες καθώς και διάφορων τύπων γεγονότων που αφορούν άμεσα την οικονομική μονάδα και δύναται έμμεσα να επιφέρουν οικονομικές μεταβολές (Αληφαντής, 2008).

2.3.2. Χρήστες των οικονομικών καταστάσεων

Οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων, δηλαδή τα πρόσωπα εκείνα που αναλώνουν τις πληροφορίες των οικονομικών καταστάσεων μιας οικονομική μονάδας, μπορούν να χωριστούν σε δυο κατηγορίες, τους άμεσα ενδιαφερόμενους και τους έμμεσα ενδιαφερόμενους. Άμεσα ενδιαφερόμενοι χρήστες είναι οι παρακάτω (Μπατσινίλας και Πατατούκας, 2015):

- Ιδιοκτήτες επιχειρήσεων (είτε αυτοί είναι μέτοχοι είτε είναι εταίροι)
- Προμηθευτές και γενικά πιστωτές της οικονομικής μονάδας
- Υποψήφιοι ιδιοκτήτες, προμηθευτές και πιστωτές
- Η διοίκηση και οι διευθυντές της οικονομικής μονάδας

- Η φορολογική αρχή
- Οι εργαζόμενοι της οικονομικής μονάδας
- Οι πελάτες

Αντίστοιχα οι έμμεσα ενδιαφερόμενοι είναι:

- Οι οικονομικοί αναλυτές και σύμβουλοι
- Το χρηματιστήριο
- Δικηγόροι
- Τράπεζες πληροφοριών
- Εμπορικές ενώσεις
- Εργατικές ενώσεις

Ο διαχωρισμός αυτός, των χρηστών των οικονομικών καταστάσεων δεν είναι καθοριστικός αλλά διατυπώνει επιτυχώς τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα. Ανάλογη κατηγοριοποίηση μπορεί να γίνει σε εξωτερικούς και εσωτερικούς χρήστες.

2.4. Ποιότητα Λογιστικής Πληροφορίας

Η ποιότητα της Λογιστικής Πληροφορίας η οποία παρέχεται μέσα από την εφαρμογή ενός λογιστικού πλαισίου, δεν μπορεί να προσδοκάτε ως ένα αποτέλεσμα σταθερό και χωρίς αποκλίσεις. Κυρίαρχο ρόλο στη ποιότητα της λογιστικής πληροφόρησης συμβάλλουν οι εξής παράγοντες:

1. το ίδιο το λογιστικό πλαίσιο,
2. το θεσμικό πλαίσιο και οι ρυθμίσεις του οι οποίες διέπουν ένα κράτος, συμπεριλαμβανομένου του νομικού και πολιτικού συστήματος, μπορούν να επηρεάσουν την έκβαση της ποιότητας της λογιστικής πληροφόρησης ανεξάρτητα από το τηρούμενο πλαίσιο
3. τα κίνητρα της λογιστικής πληροφόρησης

(Soderstrom και Sun, 2007).

Κίνητρα χρηματοοικονομικής-λογιστικής πληροφόρησης

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις προετοιμάζονται από την συνεργασία ανώτερων οικονομικών στελεχών μιας οικονομικής μονάδας και των ελεγκτών αυτής. Οι άνθρωποι αυτοί συντάσσουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις επηρεαζόμενοι από διάφορους θεσμικούς παράγοντες που διέπουν τα παρακάτω:

- Την οικονομία
- Τον επαγγελματισμό των ελεγκτών
- Τους εποπτικούς μηχανισμούς
- Τον κίνδυνο της φήμης τους
- Την προστασία των επενδυτών
- Την νομική παράδοση
- Τον νομικό κίνδυνο
- Τις πηγές κεφαλαίου – Κεφαλαιακή διάρθρωση
- Τις κρατικές παρεμβάσεις

Κάθε ένας παράγοντας από τους παραπάνω συμβάλλει στη διαμόρφωση κινήτρων για αυτούς που προετοιμάζουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Ως αποτέλεσμα, ανώτερης ποιοτικά χρηματοοικονομική-λογιστική πληροφόρηση προέρχεται από ανώτερα ποιοτικά κίνητρα για την προετοιμασία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Αυτά τα ανώτερης ποιότητας κίνητρα μπορούν να υπάρξουν μόνο εάν υφίστανται κατάλληλες θεσμικές υποδομές (Karampinis και Hevas, 2011).

Νομικό πλαίσιο

Σύμφωνα με την αρθρογραφία γίνονται εκτενείς αναφορές ότι το νομικό πλαίσιο που διέπει μια χώρα έχει καθοριστικό παράγοντα στην ποιότητα των χρηματοοικονομικών αναφορών και κατ' επέκταση στην ποιότητα της λογιστικής πληροφορίας. Ο διαχωρισμός του νομικού πλαισίου γίνεται ανάμεσα σε δύο κατηγορίες.

Κοινό Δίκαιο (Common Law)

Η πρώτη κατηγορία νομικού πλαισίου που μπορεί να διέπει ένα κράτος είναι το Κοινοδίκαιο ή κοινώς Αγγλικό Δίκαιο - Αγγλοσαξονικό Δίκαιο. Το χαρακτηριστικό αυτής της μορφής δικαίου είναι ότι δεν στηρίζεται στην εξουσία του νομοθέτη, αλλά στη νομολογία (δικαστικές αποφάσεις).

Κωδικό Δίκαιο (Code Law) ή Αστικό Δίκαιο (Civil Law)

- Γαλλικό Αστικό Δίκαιο
- Γερμανικό Αστικό Δίκαιο
- Σκανδιναβικό Αστικό Δίκαιο

Παραπάνω αναφέρονται οι τρεις κυριότερες μορφές κωδικού δικαίου. Η διαφορά του κωδικού δικαίου σε σύγκριση με το κοινό δίκαιο, είναι ότι το κωδικό δίκαιο στηρίζεται στην εξουσία του νομοθέτη. Με αυτή τη μορφή δικαίου, οι δικαστές έχουν ως αποστολή την ερμηνεία του νόμου ώστε να λάβουν την οποιαδήποτε απόφαση τους.

Το νομικό πλαίσιο, το οποίο χαρακτηρίζεται από τους νομικούς κανονισμούς αλλά και από την επιβολή αυτών, συνδέεται άμεσα με το μέγεθος κεφαλαιακή αγορά της χώρας (La Porta, Lopez-de-Silanes, Shleifer και Vishny, 1997). Η επιβολή των νόμων είναι δυνατή σε χώρες που εφαρμόζουν κοινό δίκαιο, η προστασία των επενδυτών είναι ανώτερη στις χώρες κοινού δικαίου ενώ στις χώρες που διέπονται από αστικό δίκαιο γαλλικής προέλευσης τα παραπάνω είναι χαμηλότερης ποιότητας (La Porta, Lopez-de-Silanes, Shleifer και Vishny, 1998).

2.4.1. Παράμετροι Μέτρησης Ποιότητας Λογιστικής Πληροφορίας

Στην ενότητα αυτή, έπειτα από ανάλυση της έννοιας της Ποιότητας Λογιστικής Πληροφορίας, ακολουθούν διάφορα μέτρα τα οποία καθιστούν την Λογιστική Πληροφορία μετρήσιμη.

1) Μέτρα Απόκρυψης των Εσόδων (Earning Opacity Measures)

Σημαντικός ρόλο για την μέτρηση της ποιότητας της λογιστικής πληροφορίας έχει αυτός της απόκρυψης των εσόδων. Η Απόκρυψη των Εσόδων μετριέται σε 3 μέτρα (Bhattacharya, Daouk και Welker, 2001)

- Μέτρο Επιθετικότητας της Κερδοφορίας (Earning Aggressiveness Measure)
- Μέτρο Αποφυγής Ζημιών (Loss Avoidance Measure)
- Μέτρο Εξομάλυνσης των Κερδών (Earning Smoothing Measure)

Επιθετικότητας της Κερδοφορίας

Η επιθετικότητα της κερδοφορίας ερμηνεύεται ως το αντίθετο της λογιστικής αρχής του συντηρητισμού (Biddle, Hilary, 2006). Επί της ουσίας όταν υπάρχουν πολλαπλοί λογιστικοί χειρισμοί που αφορούν την αντιμετώπιση ενός λογιστικού θέματος, τότε επιλέγεται ο λογιστικός χειρισμός ο οποίος έχει το ευνοϊκότερο αντίκτυπο στα αποτελέσματα χρήσης.

Αποφυγή Ζημιών

Πρόκειται για ένα σύνολο επιλογών λογιστικών χειρισμών, τα οποία υπόκεινται στη διακριτική ευχέρεια της εταιρία και οδηγούν τις οικονομικές καταστάσεις σε ένα αποτέλεσμα μη ζημιόγono για την εταιρία ή τουλάχιστον σε ένα αποτέλεσμα λιγότερο ζημιόγono (Leuz, Nanda, Wysocki, 2003).

Εξομάλυνση Κερδών

Αφορά την τακτική των εταιριών να αποκρύπτουν πραγματικά τα οικονομικά στοιχεία τους ώστε να εξομαλύνουν και να διαχειριστούν οικονομικές δυσχέρειες οι οποίες είτε επισπεύδουν να εμφανίζουν μελλοντικά κέρδη ή/και να αναβάλλουν την εμφάνιση του τρέχοντος κόστους είτε το αντίθετο των δυο προηγούμενων (Leuz, Nanda, Wysocki, 2003).

2) Μέτρηση Ενημερότητας Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων (Timeliness of Financial Disclosure Measure)

Η ενημερότητα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων παραπέμπει στην συχνότητα (ως προς τον χρόνο) που δημοσιεύονται οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις μιας εταιρίας. Επίσης σε αυτό το μέτρο σημαντικό ρόλο έχει και η ποιότητα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, ποιότητα υπό την έννοια της ποσότητας των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που δημοσιεύονται (Bushman, Piotroski, Smith, 2004). Για παράδειγμα είναι πιο θετικό για αυτό το μέτρο να δημοσιεύονται χρηματοοικονομικές καταστάσεις κάθε τρίμηνο παρά κάθε εξάμηνο. Είναι ακόμα πιο προσιτό να δημοσιεύονται όλες οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις π.χ. κατάσταση ταμειακών ροών κάθε τρίμηνο σε αντίθεση από το να δημοσιεύονται μια φορά το χρόνο και να μην συμπεριλαμβάνονται στις τριμηνιαίες αναφορές.

3. ΔΠΧΠ ευρήματα από πρώτη εφαρμογή (αρθρογραφική ανασκόπηση)

Τα ΔΠΧΠ από την πρώτη στιγμή υπήρξαν έναν πολλά υποσχόμενο λογιστικό πλαίσιο. Τα πλεονεκτήματα από την εφαρμογή τους σχετίζονται με την ενίσχυση της συγκρισιμότητας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, τη βελτίωση της διαφάνειας των εταιριών και αύξηση της ποιότητας της λογιστικής πληροφορίας. Η επιτυχής εφαρμογή των ΔΠΧΠ προσφέρει συνεπώς σημαντικά οφέλη στους επενδυτές. Πέρα όμως από τους σκοπούς που πρεσβεύει το λογιστικό πλαίσιο αυτό, ποια ήταν τα αποτελέσματα τα οποία έφερε σε χώρες όπου η υιοθέτηση των ΔΠΧΠ ήταν προαιρετική; Ποια ήταν τα αποτελέσματα όταν υιοθέτηση αυτή έγινε επιτακτική, ήταν τα αποτελέσματα αυτά τα προσδοκώμενα και σε ποιες περιπτώσεις λειτούργησαν;

Σύμφωνα με έρευνες που πραγματοποιήθηκαν ώστε να βρεθούν πρώιμα τεκμήρια αποτελεσμάτων από την εφαρμογή των ΔΠΧΠ αποκαλύφθηκαν ενδιαφέροντα ευρήματα.

Αναφορικά με την υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΠΧΠ σε δυσμενές περιβάλλον χρησιμοποιήθηκε ως μελέτη περίπτωσης η Ελλάδα (Karampinis και Hevas, 2011) ώστε να ερευνηθούν οι επιπτώσεις της υποχρεωτικής εφαρμογής. Η επιλογή της Ελλάδας και ο χαρακτηρισμός της ως δυσμενές περιβάλλον για την υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΠΧΠ πηγάζει από το γεγονός ότι η συγκεκριμένη χώρα χαρακτηρίζεται:

- από τον τραπεζικό προσανατολισμό της
- τη χαμηλή δυναμικότητα ως προς την επιβολή των νόμων (κωδικό δίκαιο)
- τους αδύναμους εποπτικούς μηχανισμούς
- τη μεγάλη φορολογική συμμόρφωση στα βιβλία των εταιριών καθώς
- και από τον υψηλό βαθμό παρέμβασης των εταίρων στις εταιρίες ώστε να προστατεύουν τα συμφέροντα τους.

Η έρευνα αφορούσε το λογιστικό εισόδημα σε δύο ονομαστικές του προεξοχές, αυτή του συντηρητισμού και αυτή της αντιπροσωπευτικής του αξίας. Το αποτέλεσμα από τα ευρήματα ήταν ότι οι ανεπαρκείς οικονομικές υποδομές αντισταθμίζουν τα κίνητρα των εταιριών όσο αφορά τις χρηματοοικονομικές τους αναφορές. Κατά συνέπεια η υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΠΧΠ σε ένα δυσμενές περιβάλλον είναι ανεπαρκής ώστε να διασφαλίσει αλλαγές. Οι θετικές αλλαγές μπορούν να επιτευχθούν μόνο με παράλληλη βελτίωση των θεσμικών υποδομών κατά την εφαρμογή των ΔΠΧΠ.

Άλλοι ερευνητές υιοθέτησαν μία διαφορετική προσέγγιση αναφορικά με το θέμα της συγκρισιμότητας και της διαφάνειας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, και του πως αυτό επηρεάστηκε με την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ. Σε αυτή τη περίπτωση το ενδιαφέρον της έρευνα επικεντρώθηκε στις δανειακές συμβάσεις και στις συμβάσεις γενικότερα (Ball, Xi και Shivakumar, 2015). Σύμφωνα με τους ερευνητές το λογιστικό πλαίσιο των ΔΠΧΠ εισήγαγε πληθώρα επιλογών στους διευθυντές-διαχειριστές ανάμεσα στους λογιστικούς κανόνες (χειρισμούς). Το αποτέλεσμα είναι να αυξηθεί η αβεβαιότητα κατά την επιλογή των λογιστικών κανόνων και να δοθεί μεγάλη έμφαση στο κομμάτι της λογιστική των εύλογων αξιών. Ο αντίκτυπος των παραπάνω ενεργειών είναι η μείωση της συγκρισιμότητας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των ΔΠΧΠ, ιδιαίτερα στο κομμάτι της λογιστικής απεικόνισης των δανειακών συμβάσεων (αποτέλεσμα υποχρεωτικής εφαρμογής ΔΠΧΠ). Το εύρημα της μείωσης των λογιστικών συμβολαίων προκύπτει όταν πραγματοποιείται σύγκριση ανάμεσα στα ΔΠΧΠ και στους προκατόχους τους (τοπικά λογιστικά πλαίσια). Λόγω του ότι οι χρηματοοικονομικές αναφορές των ΔΠΧΠ έφεραν πολλές αλλαγές ταυτόχρονα, είναι δύσκολο να εντοπιστούν μέσα από μεμονωμένες αναλύσεις των ιδιοτήτων των ΔΠΧΠ τα σημεία που δημιουργούν τη μείωση στην απεικόνιση των λογιστικών συμβολαίων. Όμως ένα εύρημα το οποίο ξεχώρισε ήταν ότι η τράπεζες εμφάνισαν περισσότερη μείωση στη χρήση των λογιστικών συμβολαίων, αυτό συνέβη διότι οι τράπεζες διαθέτουν μεγαλύτερα ποσοστά περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων αποτιμημένα στην εύλογη αξία. Ως αποτέλεσμα της παραπάνω έρευνας διατυπώνονται τα εξής ευρήματα, η ερμηνεία των ευρημάτων είναι καλύτερη όταν αναφερόμαστε στη μείωση της συγκρισιμότητας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των ΔΠΧΠ και όχι όταν αναφερόμαστε στη βελτίωση της διαφάνειας. Αυτό συμβαίνει διότι προβλέπεται καλύτερα η αύξηση χρήσης εξωλογιστικών συμβολαίων. Τέλος υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι η προετοιμασία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΠ παρέχει σημαντικούς περιορισμούς στις δανειακές συμβάσεις και γενικότερα στα συμβόλαια. Έτσι η χρησιμότητα των δανειακών συμβάσεων θυσιάζεται ώστε τα ΔΠΧΠ να πετύχουν άλλους στόχους τους όπως τις προβλέψεις λογιστικών πληροφοριών αναφορικά με την εύλογη αξία.

Το ερώτημα του τι καθορίζει την συγκρισιμότητα στα υποχρεωτικά επιβαλλόμενα ΔΠΧΠ (Cascino και Gassen, 2014), ερευνήθηκε και παρουσιάζει τα παρακάτω

αποτελέσματα. Ως συνολικό αποτέλεσμα της έρευνας αναφέρεται ότι η βελτίωση αναφορικά με την συγκρισιμότητα των ΔΠΧΠ είναι οριακή στο σύνολο της. Τη μεγαλύτερη αύξηση και ταυτόχρονα ουσιαστικότερη της συγκρισιμότητας την βίωσαν επιχειρήσεις οι οποίες διέθεταν υψηλά ²κίνητρα ως προς τη συμμόρφωση στα ΔΠΧΠ. Επίσης στις χώρες, οι οποίες είχαν αυστηρότερη επιβολή στη δημοσίευση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, φάνηκε σημαντικότερη βελτίωση ως προς την συγκρισιμότητα των οικονομικών καταστάσεων των ΔΠΧΠ. Τέλος παρατηρήθηκε το γεγονός ότι οι εταιρίες δημοσίου ενδιαφέροντος οι οποίες υιοθετούσαν τα ΔΠΧΠ έγιναν λιγότερο συγκρίσιμες συγκριτικά με τις ιδιωτικές εταιρίες οι οποίες συνέχισαν να τηρούν τις τοπικές γενικές παραδεκτές λογιστικές αρχές. Αυτή η μείωση της συγκρισιμότητας μεταξύ ΔΠΧΠ και τοπικών λογιστικών πλαισίων παρατηρείται σε επίπεδο χώρας και όχι γενικώς. Αξίζει να σημειωθεί ότι για τα ευρήματα της παραπάνω έρευνας επιστρατεύθηκαν αρκετά σετ στατιστικών αναλύσεων, ένα εκ των οποίων αφορούσε ³πρωτογενή έρευνα.

Τα αποτελέσματα της υποχρεωτικής εφαρμογής των ΔΠΧΠ, στη ποιότητα της λογιστικής πληροφορίας των ⁴ευρωπαϊκών τραπεζών, ερευνήθηκαν επικεντρώνοντας στις αλλαγές στο τομέα της αναγνώρισης και επιμέτρησης των προβλέψεων ζημιών από δανεισμό και το πως επηρεάστηκε η εξομάλυνση των κερδών καθώς και η αναγνώριση των ζημιών (Gebhardt και Novotny-Farkas, 2011). Αυτό που διαπιστώθηκε είναι ότι προκύπτει περιορισμός αναφορικά με την αναγνώριση των ζημιών. Ο περιορισμός αυτός έχει ως αντίκτυπο τη σημαντική μείωση στην εξομάλυνση των κερδών και δημιουργεί καθυστέρηση στην αναγνώριση των μελλοντικών προσδοκώμενων ζημιών. Ένα άλλο εύρημα δείχνει ότι ο παραπάνω περιορισμός επηρεάζει λιγότερο τις χώρες οι οποίες διαθέτουν αυστηρότερη εποπτεία στο τραπεζικό σύστημα (αυστηρότεροι θεσμοί, ισχυρότερη επιβολή νόμων), τις τράπεζες οι οποίες δεν αποτελούνται από συσσωρευμένη ιδιοκτησία καθώς και τις Ευρωπαϊκές τράπεζες οι οποίες ταυτόχρονα δραστηριοποιούνται και στις ΗΠΑ. Ο σημαντικός περιορισμός αναφορικά με την

---

² Οι συνιστώσες που αποτελούν τα κίνητρα συμμόρφωσης στη συγκεκριμένη έρευνα είναι, οι τύποι ελέγχου, η ανεξαρτησία των συμβουλίων, καθώς και η διαχείριση του δημοσίου τομέα.

³ Η πρωτογενή έρευνα πραγματοποιήθηκε στις χώρες Γερμανία και Ιταλία.

⁴ Αφορά τράπεζες 12 διαφορετικών Ευρωπαϊκών χωρών. Οι χώρες αυτές είναι: Το Βέλγιο, η Δανία, η Φιλανδία, η Γαλλία, η Ελλάδα, η Ιρλανδία, η Ιταλία, η Ολλανδία, η Πορτογαλία, η Ισπανία, η Σουηδία και τέλος το Ηνωμένο Βασίλειο.

εξομάλυνση των κερδών ερμηνεύεται από τους ερευνητές ως βελτίωση στην ποιότητα της λογιστικής πληροφορίας ταυτόχρονα όμως εκφράζεται και μια επιφύλαξη ότι αυτή η αλλαγή ίσως δεν είναι η βέλτιστη από πλευράς οικονομικής προσέγγισης. Τέλος άξιο αναφοράς κρίνεται το γεγονός ότι όταν πραγματοποιείται διαμοιρασμός του δείγματος ανάμεσα σε τράπεζες οι οποίες δραστηριοποιούνται στις ΗΠΑ και σε αυτές που δεν δραστηριοποιούνται στις ΗΠΑ, παρατηρείται ότι οι τράπεζες με δραστηριοποίηση στις ΗΠΑ είχαν προβεί σε εξομάλυνση των κερδών τους σε μικρότερο βαθμό σε χρονικό διάστημα πριν την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ.

Με την υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΠΧΠ, μεταξύ άλλων, ήρθαν αλλαγές στο περιβάλλον της πληροφορίας που αφορά τους οικονομικούς αναλυτές. Βασιζόμενοι σε δείγμα εταιριών οι οποίες υιοθέτησαν τα ΔΠΧΠ εθελοντικά, τουλάχιστον 2 χρόνια πριν από την υποχρεωτική τους εφαρμογή, ερευνητές κατέληξαν στα ακόλουθα συμπεράσματα (Byard, Li και Yu, 2010). Τα σφάλματα των προβλέψεων καθώς και η διασπορά αυτών παρουσιάζουν μείωση στις εταιρίες οι οποίες έπρεπε στη συνέχεια να υιοθετήσουν τα ΔΠΧΠ υποχρεωτικά και έδρευαν σε χώρες οι οποίες διέθεταν ταυτόχρονα ισχυρή επιβολή νόμων και εγχώρια λογιστικά πρότυπα τα οποία διέφεραν σε σημαντικό βαθμό από τα ΔΠΧΠ. Όμοια ευρήματα παρουσίασαν οι εταιρίες που εδρεύουν σε χώρες οι οποίες διαθέτουν χαλαρότερη επιβολή νόμων και εγχώριο λογιστικό πλαίσιο που διαφέρει σημαντικά από αυτό των ΔΠΧΠ. Η μόνη ιδιαιτερότητα και ταυτόχρονα διαφοροποίηση στις εταιρίες με έδρα χώρα που διαθέτει χαλαρότερη επιβολή νόμων είναι ότι η εταιρίες αυτές για να παρουσιάσουν μείωση των σφαλμάτων και διασποράς των προβλέψεων των οικονομικών αναλυτών είναι ότι πρέπει να διαθέτουν ισχυρά κίνητρα ως προς την διαφάνεια των χρηματοοικονομικών τους αναφορών. Η κατηγορία των εταιριών που αναφέρθηκε προηγουμένως αν δεν διέθετε ισχυρά κίνητρα ως προς την διαφάνεια των χρηματοοικονομικών της αναφορών, τότε η επίδραση στην μείωση των σφαλμάτων και διασπορών των προβλέψεων που πραγματοποιούσαν οι οικονομικοί αναλυτές εξακολουθούσε να υπήρχε αλλά σε ηπιότερο βαθμό. Όλα αυτά τα ευρήματα, σύμφωνα με την έρευνα, αναδεικνύουν το σημαντικό ρόλο που πρεσβεύει η ισχυρή επιβολή των νόμων σε μια χώρα καθώς και τα κίνητρα που πρέπει να διαθέτει μια εταιρία ως προς τη διαφάνεια των χρηματοοικονομικών της καταστάσεων. Έτσι ουσιαστικά οι προαναφερόμενες δυο συνιστώσες είναι αυτές που θα καθορίσουν το οποιοδήποτε αντίκτυπο φέρνει η

υποχρεωτική υιοθέτηση των ΔΠΧΠ. Τέλος αναφέρεται ότι η παραπάνω έρευνα διεξήχθη σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Έρευνα που πραγματοποιήθηκε αναφορικά με την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ και τη ποιότητα της λογιστικής πληροφορίας (Soderstrom και Sun, 2007), επικεντρώνεται στην αλλαγή από ένα σύνολο γενικών παραδεδεγμένων λογιστικών αρχών (GAAP) σε ένα άλλο, και όχι στη μετάβαση ενός συνόλου από λογιστικά πρότυπα σε ένα άλλο σύνολο λογιστικών προτύπων. Για αυτό το λόγο χαρακτηρίζει την μετάβαση στα ΔΠΧΠ ως μετάβαση, επί της ουσίας, λογιστικών παραδεδεγμένων αρχών οι οποίες προσφέρουν υψηλότερη ποιότητα λογιστικής-χρηματοοικονομικής πληροφορίας. Όμως, σύμφωνα με την έρευνα η προαναφερόμενη μετάβαση αποτελεί έναν από τους, τουλάχιστον, δύο παράγοντες οι οποίοι βελτιώνουν το περιβάλλον της πληροφορίας με την μετάβαση στα ΔΠΧΠ. Ο δεύτερος παράγοντας είναι το λογιστικό σύστημα το οποίο αποτελεί μια συμπληρωματική συνιστώσα του ευρέως θεσμικού συστήματος. Αυτό το λογιστικό σύστημα καθορίζεται από τα κίνητρα που έχουν οι εταιρίες όσο αφορά την χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Τα κίνητρα αυτά ποικίλουν ανάμεσα στις χώρες και το αίτιο σε αυτές αποκλείσεις είναι το εκάστοτε νομικό πλαίσιο (κοινό ή κωδικό δίκαιο) που διαθέτει η κάθε χώρα. Τέλος γίνονται αναφορές και σε άλλους παράγοντες που επηρεάζουν ποιότητα της λογιστικής-χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Οι παράγοντες αυτοί είναι το φορολογικό σύστημα, η ιδιοκτησιακή διάρθρωση, το πολιτικό σύστημα, η κεφαλαιακή διάρθρωση και η ανάπτυξη στην αγορά κεφαλαίου.

Τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης έρευνας έπειτα από ανάλυση των παραπάνω υποστηρίζουν ότι η ποιότητα της λογιστικής πληροφορίας έπειτα από την εφαρμογή των ΔΠΧΠ εξαρτάται από τρεις παράγοντες:

- Την ποιότητα των προτύπων
- Το νομικό καθώς και πολιτικό σύστημα της χώρας
- Τα κίνητρα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (ανάπτυξη της χρηματοοικονομικής αγοράς, κεφαλαιακή διάρθρωση, ιδιοκτησιακή διάρθρωση και φορολογικό σύστημα)

Πρώτα από όλα πραγματοποιήθηκε ⁵έρευνα (Barth, Landsman και Lang, 2008) η οποία είχε ως σκοπό να απαντήσει στο ερώτημα του, κατά πόσο η εφαρμογή των ΔΛΠ συσχετιζόταν με ανώτερης ποιότητας λογιστικής πληροφόρησης. Για την απάντηση του ερωτήματος έγιναν συγκρίσεις με διάφορα εγχώρια λογιστικά πλαίσια (εκτός των αμερικάνικων) χρησιμοποιώντας αποκλειστικά στοιχεία από το κύκλωμα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Τα αποτελέσματα των συγκρίσεων αυτών αφορούσαν δύο ομάδες εταιριών (κατά το χρονικό σημείο που εφαρμόστηκαν τα ΔΛΠ και έπειτα), αυτές που εφαρμόζαν ΔΛΠ και αυτές που εφαρμόζαν άλλα εγχώρια λογιστικά πρότυπα (όχι ΔΛΠ). Επίσης έγιναν συγκρίσεις για τα χρονικά διαστήματα πριν και μετά την εφαρμογή των ΔΛΠ για την ομάδα εταιριών η οποία υιοθέτησε τα ΔΛΠ.

Τα αποτελέσματα της παραπάνω έρευνας δείχνουν ότι τα λογιστικά ποσά (επιμέρους σύνολα επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων) είναι ανώτερης ποιότητας για τις εταιρίες οι οποίες εφαρμόζουν ΔΛΠ σε σχέση με αυτές που εφαρμόζουν διάφορα άλλα τοπικά λογιστικά πλαίσια. Η ανώτερη ποιότητα της λογιστικής αυτής πληροφόρησης στο σύνολο της αποδίδεται κυρίως στο ότι οι εταιρίες που εφαρμόζουν τα ΔΛΠ παρουσιάζουν:

- μικρότερα μεγέθη αναφορικά με την εξομάλυνση των κερδών τους (earning smoothing)
- Καλύτερη (δικαιότερη) εφαρμογή λογιστικών χειρισμών οι οποίοι αφήνονται στη κρίση της εκάστοτε διοίκησης (managing of earnings)
- Κατά συνέπεια καλύτερη (δικαιότερη) αναγνώριση (στο χρόνο που πρέπει) των ζημιών (timely recognition of losses)
- Και τέλος μια ισχυρότερη σχέση (πιο αντιπροσωπευτική) μεταξύ των λογιστικών μεγεθών και των τιμών των μετοχών καθώς και των μερισμάτων.

Τέλος η παραπάνω έρευνα εξέφρασε αμφιβολίες στο ότι οι αλλαγές αυτές αφορούσαν γενικά το κύκλωμα των χρηματοοικονομικών αναφορών και όχι τα κίνητρα των εταιριών καθώς και το ευρύτερο οικονομικό περιβάλλον.

---

⁵ Η συγκεκριμένη έρευνα πραγματοποιήθηκε με τη λήψη στοιχείων από 21 διαφορετικές χώρες.

Σε συνέχεια ⁶ερευνηθήκα οι αλλαγές που επήλθαν στην αγορά κεφαλαίου έπειτα από την επιβολή των ΔΠΧΠ (Daske, Hail, Leuz και Verdi, 2008). Για την έρευνα στην αγορά κεφαλαίου αναλύθηκαν οι επιδράσεις στην ρευστότητα της χρηματιστηριακής αγοράς, στο κόστος του μετοχικού κεφαλαίου και στην αξία της επιχείρησης. Αναφορικά με την ρευστότητα στην χρηματιστηριακή αγορά χρησιμοποιήθηκαν τέσσερις συνιστώσες για την μέτρηση της. Μελετήθηκαν η αναλογία του μηδενικού μερίσματος, ο αντίκτυπος του τιμήματος των συναλλαγών, το συνολικό κόστος των συναλλαγών και η και το εύρος τιμής στη ζήτηση και την προσφορά μετοχικών τίτλων (bid-ask spread). Με αυτές τις συνιστώσες μπορεί να υπολογιστεί έμμεσα το κόστος του μετοχικού κεφαλαίου. Τέλος χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης του Tobin (q ratio) ως συνιστώσα για αποτιμήσεις του μετοχικού κεφαλαίου.

Η στρατηγική που εφαρμόστηκε στο κομμάτι της εμπειρικής έρευνας περιλάμβανε τρεις δοκιμές για την αντιμετώπιση του θέματος. Χρησιμοποιήθηκε πίνακας δεδομένων ο οποίος περιλάμβανε ετήσια στοιχεία εταιριών για τα έτη 2001 με 2005. Με αυτόν το τρόπο έγινε συγκριτική αξιολόγηση όσο αφορά τη ρευστότητα, το κόστος κεφαλαίου και τα αποτελέσματα των αποτιμήσεων που έλαβαν μέρος κατά την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ σε σχέση με αλλαγές που επήλθαν σε χώρες όπου τα ΔΠΧΠ δεν ήταν ακόμη υποχρεωτικά επιβαλλόμενα. Οι δύο αυτές μετρήσεις βοήθησαν στο να ελεγχθούν οι επιδράσεις στη σύγχρονη αγορά κεφαλαίου η οποία δεν ήταν συσχετισμένη με την επιβολή των ΔΠΧΠ.

- Σε ανάλυση με τη μέθοδο διαφορών σε διαφορές (difference in differences – DD method), όσο αφορά την πρώτη δοκιμή, υπήρξαν τα εξής ευρήματα:
  - 1) Οι μετοχές των εταιριών που υιοθέτησαν υποχρεωτικά τα ΔΠΧΠ παρουσίασαν υψηλότερα επίπεδα ρευστότητας σε σχέση με εταιρίες που δεν τα υιοθέτησαν.
  - 2) Οι αλλαγές στον δείκτη του Tobin για τις εταιρίες οι οποίες υιοθέτησαν υποχρεωτικά τα ΔΠΧΠ ήταν μη ουσιώδης σημασίας και το κόστος κεφαλαίου τους αυξήθηκε σε σχέση με αυτές που δεν τα υιοθέτησαν (πιθανόν η αγορά να ανταποκρίθηκαν σε προγενέστερο χρόνο από τον χρόνο υποχρεωτικής επιβολής των ΔΠΧΠ).

---

⁶ Η έρευνα αφορά αλλαγές οι οποίες επήλθαν σε 26 χώρες όπου ή εφαρμογή των ΔΠΧΠ έγινε υποχρεωτική. Το δείγμα της συγκεκριμένης έρευνας ανέρχεται σε 3.100 εταιρίες οι οποίες υποχρεώθηκαν να εφαρμόσουν τα ΔΠΧΠ.

- Σε ανάλυση παλινδρόμησης με δεδομένα χρονολογικών σειρών εταιριών βρέθηκαν τα εξής:
  - 1) Η χρηματιστηριακή ρευστότητα ⁷ αυξάνει για τις εταιρίες οι οποίες υιοθέτησαν υποχρεωτικά τα ΔΠΧΠ.
  - 2) Μείωση στο συνολικό κόστος συναλλαγών καθώς και στις διαφορές μεταξύ τιμής ζήτησης και προσφοράς (bid-ask spreads) με συνέπεια την ⁸ αύξηση ρευστότητας.
  - 3) Αύξηση στο κόστος κεφαλαίου και μείωση του δείκτη Tobin κατά το έτος υιοθέτησης των ΔΠΧΠ. Το αντίθετο φαινόμενο παρατηρείται κατά το διάστημα εθελοντικής υιοθέτησης των ΔΠΧΠ (αλλαγή σε ΔΠΧΠ 1 έτος πριν την επιβαλλόμενη ημερομηνία), δηλαδή μείωση του κόστους κεφαλαίου και ⁹ αύξηση του δείκτη Tobin.

Τα ευρήματα της παραπάνω ανάλυσης δείχνουν ότι τα αποτελέσματα της αγοράς κεφαλαίου ήταν εντονότερης οικονομικής σημασίας για τις εταιρίες οι οποίες υιοθέτησαν εθελοντικά τα ΔΠΧΠ (δηλαδή πριν τον επιβαλλόμενο χρόνο υιοθέτησης). Οι εταιρίες οι οποίες τα υιοθέτησαν υποχρεωτικά είχαν και αυτές σημαντικής οικονομικής σημασίας (όχι τόσο όσο αυτές που τα υιοθέτησαν εθελοντικά) μεταβολές στη ρευστότητα, στο κόστος κεφαλαίου και στα αποτελέσματα αποτίμησης.

Εν συνεχεία, πάλι, με τη χρήση πίνακα δεδομένων ο οποίος περιλάμβανε ετήσια στοιχεία εταιριών και εφαρμόζοντας διαστρωματική ανάλυση των δεδομένων αυτών εξετάστηκαν οι διαφορές των διάφορων μορφών θεσμικών δομών των χωρών σε σχέση με το αντίκτυπο που υπήρξε στην αγορά κεφαλαίου κατά την υποχρεωτική υιοθέτηση των ΔΠΧΠ.

Τα ευρήματα της παραπάνω ανάλυσης δείχνουν ότι για τα αποτελέσματα που επήλθαν με την υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΠΧΠ στην αγορά κεφαλαίου δεν ακολουθούν κανονική κατανομή ανάμεσα στις χώρες και τις εταιρίες. Πιο συγκεκριμένα, οι χώρες οι οποίες διαθέτουν ισχυρή επιβολή (ισχυρό νομικό) πλαίσιο καθώς και θεσμικές υποδομές οι οποίες προσφέρουν ισχυρά κίνητρα ώστε οι εταιρίες από μόνες τους να προσδοκούν

⁷ Η αύξηση αυτή ανέρχεται κοντά στις 4 ποσοστιαίες μονάδες αναφορικά με τον μέσο όρο που υπήρχε πριν την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ.

⁸ Αύξηση 3% από την μείωση του κόστους συναλλαγών και 6% από τη μείωση διαφορών μεταξύ τιμής ζήτησης και προσφοράς, τα ποσοστά αυτά αφορούν σύγκριση με τον μέσο όρο που υπήρχε πριν την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ.

⁹ 7% αύξηση στο δείκτη Tobin 1 έτος πριν την επιβαλλόμενη ημερομηνία των ΔΠΧΠ.

τη διαφάνεια, παρουσίασαν αποτελέσματα (θετικά και αναμενόμενα) στην αγορά κεφαλαίου. Επίσης χώρες οι οποίες σε προγενέστερο διάστημα διέθεταν λογιστικό πλαίσιο εφάμιλλο με αυτό των ΔΠΧΠ παρουσίασαν μικρότερες μεταβολές στην αγορά κεφαλαίου. Αντιθέτως, μεγαλύτερες μεταβολές στην αγορά κεφαλαίου παρουσίασαν χώρες των οποίων το λογιστικό πλαίσιο παρουσίαζε σημαντικές διαφορές σε σύγκριση με τα ΔΠΧΠ και διέθεταν όμως ισχυρές θεσμικές υποδομές (ισχυρά κίνητρα για διαφάνεια καθώς ισχυρό νομικό πλαίσιο). Τέλος οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης βρέθηκαν να έχουν μεγάλες μεταβολές στην αγορά κεφαλαίου με την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ.

Τέλος πραγματοποιήθηκε έρευνα σε αλλαγές που επήλθαν σε μηνιαία βάση σε ανάλυση παλινδρόμησης της ρευστότητας καθώς και αλλαγές στη ρευστότητα σε αντίστοιχη μηνιαία βάση ένα χρόνο πριν την υποχρεωτική εφαρμογή. Η ανάλυση παλινδρόμησης της ρευστότητας ήταν κατασκευασμένη από πολυμεταβλητό υπόδειγμα, έτσι η αναφορά στην αύξηση της ρευστότητας συνεπάγεται από τις μεταβλητές οι οποίες αναλύονται ως εξής: μείωση στο ποσοστό μηδενικού μερίσματος, μείωση μεταξύ ζήτησης και προσφοράς (bid-ask spreads) και με μικρότερη βαρύτητα του κόστους συναλλαγών.

Τα ευρήματα αναφορικά με την έρευνα των επιπτώσεων στην αγορά κεφαλαίου έπειτα από την εφαρμογή των ΔΠΧΠ συνοψίζονται ως εξής:

- Οι εταιρίες που υιοθέτησαν τα ΔΠΧΠ υποχρεωτικά βρέθηκαν να έχουν στατιστικά σημαντική αύξηση στην αγορά ρευστότητας αφού οι καταστάσεις των ΔΠΧΠ έγιναν υποχρεωτικές.
- Παρατηρήθηκε μείωση του κόστους κεφαλαίου των επιχειρήσεων και αύξηση του δείκτη Tobin, το φαινόμενο αυτό, όμως, προέκυψε για όσες εταιρίες υιοθέτησαν τα ΔΠΧΠ σε διάστημα προγενέστερο από το επίσημο.
- Οι αλλαγές που παρατηρήθηκαν στην αγορά κεφαλαίου ποικίλλουν ανάλογα με τον βαθμό απόκλισης των ΔΠΧΠ σε σχέση με το λογιστικό πλαίσιο που επικρατούσε (ή επικρατεί σε ορισμένες κατηγορίες εταιριών) στις χώρες.
- Και οι δύο κατηγορίες που υιοθέτησαν τα ΔΠΧΠ (υποχρεωτικά ή εθελοντικά) παρατηρούνται να έχουν αποτελέσματα στην αγορά κεφαλαίου μόνο σε χώρες οι οποίες διαθέτουν ισχυρές θεσμικές υποδομές.

Με τα παραπάνω ευρήματα από τις έρευνες προκύπτει το συμπέρασμα ότι οι οικονομικές μεταβολές της αγοράς κεφαλαίου, με την εισαγωγή των ΔΠΧΠ, είναι σημαντικές.

Η υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΠΧΠ ερευνήθηκε και στο επίπεδο βελτίωσης στη καταπολέμηση του φαινομένου της διαχείρισης των κερδών (ωραιοποίηση των οικονομικών καταστάσεων). Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε προσέγγισε το συγκεκριμένο θέμα από την μεριά του διοικητικού συμβουλίου. Πιο συγκεκριμένα μελετήθηκε το κατά πόσο η υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΠΧΠ βελτίωσε την αποτελεσματικότητα του διοικητικού συμβουλίου στην καταπολέμηση του φαινομένου της χειραγώγησης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (Marra, Mazzola και Prencipe, 2011); Δυο πτυχές του διοικητικού συμβουλίου μελετηθήκαν έπειτα από την υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΠΧΠ, αυτές ήταν η ανεξαρτησία του και η παρουσία ενός εποπτικού-ελεγκτικού συμβουλίου. Ο λόγος ο οποίος επιλέχθηκαν οι δύο αυτές πτυχές του διοικητικού συμβουλίου είναι επειδή έχει δειχθεί από προγενέστερες έρευνες ότι υπάρχει σημαντική σύνδεση ανάμεσα στην ανεξαρτησία του Δ.Σ., του ελεγκτικού συμβουλίου και της διαχείρισης των κερδών. Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι η επιρροή των δυο προαναφερόμενων συμβουλίων αναφορικά με τη διαχείριση των κερδών εξακολουθεί να υπάρχει πιο ενισχυμένη. Η επιρροή αυτή έχει αρνητική σχέση, δηλαδή όσο πιο μεγαλύτερη η επιρροή του Δ.Σ. και του εποπτικού συμβουλίου τόσο μικρότερη η ωραιοποίηση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Τέλος τα ΔΠΧΠ φαίνεται να δρουν ως ένας ρυθμιστικός παράγοντας σε αυτή τη σχέση και με την ιδιότητα της διαφάνειας και της αποκάλυψης, πετυχαίνουν αυτό το θετικό αποτέλεσμα.

Σημαντική συμβολή στη προσπάθεια εύρεσης αποτελεσμάτων από την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ προσφέρει μια έρευνα η οποία επικεντρώνεται στα οφέλη που έλαβε η αγορά κεφαλαίου μέσα από την ενισχυμένη συγκρισιμότητα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων η οποία είναι αποτέλεσμα της υποχρεωτικής επιβολής των ΔΠΧΠ (Brochet, Jagolinzer και Riedl, 2013). Ως δείγμα της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν εταιρίες που εδρεύουν στο Ηνωμένο Βασίλειο (Η.Β.). Αυτή η επιλογή του δείγματος οφείλεται στο γεγονός ότι οι εταιρίες αυτές φέρουν ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό. Το χαρακτηριστικό αυτό είναι ότι το προγενέστερο λογιστικό πλαίσιο που εφαρμοζόταν στο Η.Β. ήταν εφάμιλλο με αυτό των ΔΠΧΠ, αυτό σημαίνει ότι η βάση των δυο αυτών πλαισίων αναφορικά με την πληροφόρηση είναι παρόμοια (όχι όμως πανομοιότυπη). Αυτή η παρόμοια βάση των δυο πλαισίων βοηθάει στο να αναδειχθούν με μεγαλύτερη

ευκρίνεια τα αποτελέσματα αναφορικά με την συγκρισιμότητα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των ΔΠΧΠ μιας και αυτή η οποιαδήποτε μεταβολή δεν θα οφειλόταν στην διαφορετικότητα των λογιστικών πλαισίων. Μετά από την επιλογή του δείγματος ερευνήθηκαν οι μη κανονικές αποδόσεις στις αγοραπωλησίες των μετοχών υπό το σκεπτικό ότι αν τα ΔΠΧΠ αύξαναν όντως την συγκρισιμότητα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων τότε η υποχρεωτική τους εφαρμογή θα επέφερε μείωση σε αυτές τις μη φυσιολογικές αποδόσεις στις αγοραπωλησίες των μετοχών. Τα εμπειρικά αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι όντως επήλθε μείωση στις μη κανονικές αποδόσεις στις αγοραπωλησίες των μετοχών κατά την υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΠΧΠ. Συνεπώς η υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΠΧΠ προκάλεσε αύξηση στην συγκρισιμότητα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και προσέδωσε οφέλη στην αγορά κεφαλαίου. Τέλος βάσει όλων των προηγούμενων τα οφέλη της υποχρεωτικής εφαρμογής των ΔΠΧΠ δεν παρατηρούνται μόνο σε χώρες οι οποίες διέθεταν λογιστικά πλαίσια τα οποία σε σύγκριση με τα ΔΠΧΠ παρουσιάζουν μεγάλες αποκλίσεις ή έχουν χαμηλότερης ποιότητας πληροφόρηση.

Μέρος από δυο προηγούμενες έρευνες (Barth κ.λπ., 2008 καθώς και Daske κ.λπ., 2008) επιβεβαιώνει έρευνα η οποία είχε ως αντικείμενο να διερευνήσει το κατά πόσο οι αλλαγές στην ποιότητα της λογιστικής πληροφορίας προερχόντουσαν από την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ κάθε αυτών ή από τα κίνητρα που είχαν οι εκάστοτε εταιρίες (Christensen, Lee, Walker και Zeng, 2015). Η ανάλυση και η ερμηνεία των αποτελεσμάτων της έρευνας αφορούν δείγματα από δύο ομάδες εταιριών, αυτές που υιοθέτησαν τα ΔΠΧΠ εθελοντικά πριν την ημερομηνία επιβολής και αυτές που τα υιοθέτησαν εξαναγκαστικά κατά την ημερομηνία επιβολής. Ως συνιστώσες για την μέτρηση της ποιότητας της λογιστικής πληροφορίας ορίστηκαν η διαχείριση των κερδών, ο χρόνος αναγνώρισης των ζημιών καθώς και η εύλογη αξία. Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι οι εταιρίες οι οποίες διέθεταν κίνητρο για την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ και κατά συνέπεια εναρμονίστηκαν με αυτά εθελοντικά, παρουσίασαν βελτίωση στην ποιότητα της λογιστικής τους πληροφορίας. Αντιθέτως βελτίωση στη ποιότητα της λογιστικής πληροφορίας δεν παρουσίασαν εταιρίες οι οποίες αντιστάθηκαν στην υιοθέτηση των ΔΠΧΠ (μέχρι των υποχρεωτικό χρόνο επιβολής τους). Τέτοιου είδους εταιρίες, με χαμηλότερο κίνητρο για την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ, φάνηκε να ήταν οι τράπεζες και οι εταιρίες οι οποίες οι μέτοχοι τους περιορίζοντουσαν στα εγχώρια σύνορα τους. Το τελικό πόρισμα της

έρευνας δείχνει ότι τα κίνητρα για την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ υπερσχύουν των προτύπων και τελικώς είναι αυτά τα οποία καθορίζουν την ποιότητα της λογιστικής πληροφορίας.

Έπειτα από έρευνες που πραγματοποιήθηκαν αναφορικά με τις επιπτώσεις στην αγορά κεφαλαίου έπειτα από την εφαρμογή των ΔΠΧΠ, εξετάστηκαν οι πηγές αυτών των ωφελειών. Πιο συγκεκριμένα η επικέντρωση της έρευνας αφορούσε το κομμάτι των μεταβολών στο τομέα της ρευστότητας κατά την υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΠΧΠ (Christensen, Hail και Leuz, 2013). Τα αποτελέσματα έδειξαν ελάχιστη μεταβολή αναφορικά με τη ρευστότητα κατά την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ. Σε βαθύτερη ανάλυση αυτή η μεταβολή στη ρευστότητα προκύπτει από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πιο συγκεκριμένα οι ¹⁰χώρες αυτές ταυτόχρονα με την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ προέβησαν σε σημαντικές αλλαγές στις θεσμικές υποδομές που σχετίζονται με τις οικονομικές αναφορές. Παρόμοιες μεταβολές στη ρευστότητα παρουσίασαν εταιρίες οι οποίες βίωσαν αυτές τις θεσμικές αλλαγές αλλά δεν υιοθέτησαν τα ΔΠΧΠ. Επίσης η έρευνα δείχνει ότι αυτές οι αλλαγές στη ρευστότητα δεν προέκυψαν στις χώρες οι οποίες δεν προέβησαν σε αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο των αναφορών παρόλο που διέθεταν ισχυρή επιβολή νόμων και ισχυρό ρυθμιστικό σύστημα. Τέλος η εισαγωγή των ΔΠΧΠ αυτούσια δεν δείχνει να επηρεάζει, τουλάχιστον άμεσα και σε μεγάλο βαθμό, το θέμα της ρευστότητας χωρίς όμως να μπορεί και να αποκλειστεί από αυτό.

Με την πάροδο του χρόνου και με το να υπάρχουν περισσότερα δεδομένα καθώς και πιο εμπλουτισμένη αρθρογραφία έλαβε χώρα έρευνα που εξετάζει της τα επίκαιρα εμπειρικά δεδομένα της αρθρογραφίας σχετικά με της οικονομικές συνέπειες που έχουν οι κανονισμοί στη χρηματοοικονομική αναφορά καθώς και στην δημοσιοποίηση δεδομένων (Leuz και Wysocki, 2016). Χρησιμοποιώντας αμερικάνικα και διεθνή ευρήματα πραγματοποιείται ανάλυση εμπειρικών στοιχείων τα οποία συσχετίζουν τη δραστηριότητα των χρηματοοικονομικών αναφορών με τις οικονομικές συνέπειες προκύπτουν στη κάθε αυτή εταιρία και στην ευρύτερη αγορά. Στη συνέχεια η αναφερόμενη έρευνα δημιουργεί ένα μείγμα εμπειρικά στοιχεία αναφορικά με τις οικονομικές μεταβολές που απορρέουν από τους κανονισμούς (θεσμικών-ρυθμιστικών αρχών) της αποκάλυψης και των προτύπων που γίνονται αυτές οι αναφορές, συμπεριλαμβάνοντας στοιχεία από την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ. Ένα από τα αποτελέσματα

---

¹⁰ Οι χώρες αυτές είναι 5 στο σύνολο τους και πιο συγκεκριμένα είναι η Φιλανδία, η Γερμανία, η Ολλανδία, η Νορβηγία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

της έρευνας είναι η τεκμηρίωση σχέσεως πολλών θεσμικών μεταβλητών με οικονομικά αποτελέσματα καθώς και με οικονομικές αναφορές. Επίσης γίνεται λόγος για δυσκολία αναφορικά με την απομόνωση συγκεκριμένων θεσμικών μεταβλητών οι οποίες έχουν οικονομικά αποτελέσματα και μεταβολές στις οικονομικές αναφορές. Η ανωτέρω έρευνα στο σύνολο της θίγει την ανάγκη για περισσότερη έρευνα πάνω στο συγκεκριμένο θέμα και αποδεικνύει με απτά στοιχεία την αλληλένδετη σχέση μεταξύ θεσμικών υποδομών και υποχρεωτικής υιοθέτησης των ΔΠΧΠ.

Σε μια άλλη έρευνα πραγματοποιήθηκε συγκριτική ανάλυση αναφορικά με τις μεταβολές στην λογιστική ποιότητα που έφεραν τα ΔΠΧΠ στους τομείς της αποκάλυψης, στη ορθή αποκάλυψη των κερδών, στη σωστή (χρονικά) αναγνώριση των ζημιών, στη διαχείριση των κερδών και στην προβλεψιμότητα των κερδών (Pope και McLeay, 2011). Συνοψίζοντας τα αποτελέσματα της συγκριτικής ανάλυσης αναφέρονται τα εξής αποτελέσματα. Η υιοθέτηση των ΔΠΧΠ δεν συνεπάγει ένα είδους αυτοματοποιημένης μεταρρύθμισης η οποία φέρνει θετικές αλλαγές στην ποιότητα της λογιστικής πληροφορίας. Σημαντικοί παράγοντες που καθορίζουν την επιτυχή υιοθέτηση των ΔΠΧΠ (ώστε να υλοποιηθούν οι αναμενόμενες θετικές μεταβολές στην ποιότητα της λογιστικής πληροφορίας) είναι τα κίνητρα της εκάστοτε εταιρίας που συντάσσει τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, η εταιρική διακυβέρνηση καθώς και η αυστηρότητα της επιβολής των νόμων που διαθέτει η κάθε χώρα. Με την εφαρμογή της συγκριτικής ανάλυσης στους παραπάνω τομείς εξετάστηκαν, στη συνέχεια, οι οικονομικές συνέπειες που αναδείχθηκαν με την εφαρμογή των ΔΠΧΠ. Οι συνιστώσες της οικονομίας που μελετήθηκαν και συλλέχθηκαν ευρήματα ήταν η αγορά των μετοχών, οι πηγές που έχουν αντίκτυπο στην αξία μιας εταιρίας και η αγορά των δανείων. Αναφορικά με τις οικονομικές επιπτώσεις έπειτα από την επιβολή των ΔΠΧΠ τα αποτελέσματα δείχνουν ότι χρειάζεται ακόμη να πραγματοποιηθεί και άλλη έρευνα πάνω στις μεταβολές που φέρνουν τα ΔΠΧΠ ώστε να διαφωτιστεί περισσότερο το τοπίο με τις μεταβολές που υπεισέρχονται με την υιοθέτηση τους. Παρόλα αυτά, παράλληλα με τον ερχομό των ΔΠΧΠ παρατηρούνται ταυτόχρονα πληθώρα θετικών μεταβολών στις οικονομικές αγορές. Επίσης και σε αυτή την έρευνα γίνεται αναφορά στο σκέλος της ποιότητας των μεταβολών αναφέροντας ότι υπάρχει πληθώρα παραγόντων που καθορίζουν το αποτέλεσμα της υιοθέτησης των ΔΠΧΠ, όπως τα κίνητρα που διαθέτουν οι εταιρίες καθώς και η αυστηρή ή μη, επιβολή των νόμων στη συγκεκριμένη χώρα. Τέλος, μια

σύνοψη όλης της παραπάνω έρευνας δείχνει ότι δεν επωφελούνται όλοι από την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ και ότι υπάρχει αρκετή ύλη προς έρευνα ακόμη. Οι οικονομικοί και νομικοί θεσμοί είναι αυτοί που καθορίζουν τη ποιότητα των αλλαγών που επιφέρουν τα ΔΠΧΠ.

Τέλος μετά το πέρας μιας 11ετίας από την υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΠΧΠ, την οποία έθεσε η Ε.Ε. και αφορούσε όλες εισηγμένες επιχειρήσεις, πραγματοποιήθηκε μια έρευνα όπου ο σκοπός της ήταν να προσφέρει μια συμπυκνωμένη αναφορά πάνω στις αλλαγές που έφερε η υιοθέτηση των ΔΠΧΠ (De George, Li και Shivakumar, 2016). Βασιζόμενη σε ένα μεγάλο μέρος από το αρχείο της έως τότε βιβλιογραφίας η οποία περιλάμβανε πληθώρα εμπειρικών ερευνών μελετήθηκαν οι αλλαγές που επήλθαν στη ποιότητα των χρηματοοικονομικών αναφορών, στις αγορές κεφαλαίου, στη λήψη εταιρικών αποφάσεων, στη διαχείριση και διακυβέρνηση, στις δανειακές συμβάσεις και τέλος στις αλλαγές πάνω στο κομμάτι του ελέγχου.

Τα αποτελέσματα από αυτή την εκτενή έρευνα αναφέρουν ότι οι πρώτες έρευνες που πραγματοποιήθηκαν, αιτιολογημένα, επικεντρώνονται στις άμεσες αλλαγές που εμφανίστηκαν στην ποιότητα των αναφορών (λογιστικών καθώς και χρηματοοικονομικών). Οι έρευνες που αφορούσαν την υποχρεωτική υιοθέτηση των ΔΠΧΠ παρουσιάζουν ανάμεικτα ευρήματα σε μεγάλο βαθμό αναφορικά με τη βελτίωση των λογιστικών αναφορών. Τη μεταβλητότητα αυτή των ευρημάτων δεν την παρουσιάζουν έρευνες που επικεντρώθηκαν σε προαιρετική υιοθέτηση των ΔΠΧΠ. Αντιθέτως οι μεταβολές που έφεραν τα ΔΠΧΠ στη ρευστότητα των μετοχών, στον όγκο των συναλλαγών ή την αντίδραση των τιμών φέρουν θετικό αντίκτυπο και ισχυρή τεκμηρίωση όταν τα στοιχεία αυτά αντλούνται από συνιστώσες που βασίζονται στην αγορά κεφαλαίου για να ερμηνεύσουν την ποιότητα των αναφορών (λογιστικών και χρηματοοικονομικών) είτε όταν αντλούνται από δεδομένα τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για να ερμηνεύσουν το αντίκτυπο των ΔΠΧΠ στην αγορά κεφαλαίου. Όμως, παρά το γεγονός ότι υπάρχουν ισχυρά τεκμήρια στις μεταβολές της αγοράς κεφαλαίου τα οποία υποστηρίζουν ότι η ποιότητα των αναφορών βελτιώθηκε μετά την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ, οι ερευνητές δεν συμφωνούν ότι οι παρατηρηθείσες μεταβολές μπορούν να αποδοθούν στην υιοθέτηση των ΔΠΧΠ εξολοκλήρου ή στις μεταβολές που έγιναν σε θεσμικές υποδομές παράλληλα με αυτή την υιοθέτηση. Έτσι παρόλο που τα ευρήματα που οποία βασίστηκαν σε άμεσες μετρήσεις δείχνουν ανάμεικτα αποτελέσματα αναφορικά με την

αύξηση της συγκρισιμότητας κατά την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ, έρευνες που πραγματοποιήθηκαν βασισμένες πάνω στα αποτελέσματα της συγκρισιμότητας στην αγορά κεφαλαίου ανά τις χώρες, δείχνουν ένα σταθερό, θετικό, αποτέλεσμα όταν αναφέρονται στην αύξηση της συγκρισιμότητας μετά την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ. Ταυτόχρονα προέκυψαν πειστικά τεκμήρια τα οποία αποκαλύπτουν μια αύξηση ενδιαφέροντος, από μεριάς ξένων επενδυτών και αναλυτών, πυροδοτούμενη από την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ χωρίς όμως να υπάρχουν στοιχεία ότι αυτό το ενδιαφέρον είχε οφέλη για τις εγχώριες εταιρίες. Όλα τα παραπάνω βοήθησαν τους ερευνητές στο να αρχίζουν να επικεντρώνονται στην καλύτερη κατανόηση και μέτρηση της συγκρισιμότητας, άλλωστε η ποιοτικότερη συγκρισιμότητα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ ήταν ο κυρίως στόχος των θεσμών. Η επικέντρωση αυτή των ερευνητών καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το να θέσεις ένα λογιστικό πλαίσιο και να το εναρμονίσεις, αυξάνει την συγκρισιμότητα των χρηματοοικονομικών αναφορών αλλά δεν πετυχαίνει πλήρως τον στόχο αυτό, δηλαδή της πλήρους συγκρισιμότητας.

Σε επόμενο στάδιο αναφέρεται ότι οι έρευνες που εξετάζουν τα αποτελέσματα που έφερε η υιοθέτηση των ΔΠΧΠ στους τομείς των συμβολαίων, της διαχείρισης, των λήψεων αποφάσεων καθώς και του ελέγχου βρίσκονται ακόμη σε πολύ αρχικό επίπεδο. Αυτό συμβαίνει διότι υπάρχουν λίγες έρευνες πάνω στα θέματα αυτά και ταυτόχρονα δεν διαθέτουν στοιχεία τα οποία να δείχνουν με σαφήνεια το αντίκτυπο των ΔΠΧΠ και συχνά, τα ρευστά, αυτά αποτελέσματα είναι ασύμφωνα μεταξύ τους.

4. Οικονομική Κρίση

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζεται συνοπτικά η έννοια των οικονομικών κρίσεων. Πραγματοποιείται επεξήγηση σε ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά των οικονομικών κύκλων ώστε να γίνει αντιληπτό το στάδιο καθώς και η διάρκεια που μπορεί να βρεθεί μια χώρα βυθισμένη σε ύφεση. Δεν μπορεί φυσικά, να απουσιάζουν οι επιπτώσεις που φέρνει στην οικονομία μια ύφεση. Για αυτόν τον λόγο πραγματοποιείται μια σύντομη ιστορική αναδρομή ώστε να αναδειχθούν οι αρνητικές επιπτώσεις που έχουν λάβει χώρα κατά τη διάρκεια μεγάλων οικονομικών κρίσεων. Τέλος, αναφέρεται πως ο σκοπός του συγκεκριμένου κεφαλαίου είναι να αναδείξει το ερευνητικό ενδιαφέρον της πάνω στην Ελλάδα. Μια χώρα κωδικού δικαίου με αδύναμους θεσμούς και εποπτικούς μηχανισμούς, η οποία ταυτόχρονα φαίνεται να είναι και νούμερα ένα πληγείσα χώρα της Ε.Ε. κατά την πρόσφατη οικονομική κρίση του 2007.

4.1. Οικονομικός Κύκλος

Ο οικονομικός κύκλος (ή διακυμάνσεις) χαρακτηρίζεται από τέσσερα στάδια, την ευημερία (prosperity), την συρρίκνωση (contraction), την ύφεση (depression) και την επέκταση (expansion). Οι οικονομικοί κύκλοι έχουν χαρακτηριστικό την συστηματική κυκλικότητα (επαναλαμβάνονται) αν και διαφέρουν μεταξύ τους ως προς την ένταση ή/και την διάρκεια αναφορικά με τις μεταβολές που επιφέρουν στο επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας. Για παράδειγμα ένας οικονομικός κύκλος του κατασκευαστικού κλάδου μπορεί να διαρκέσει 15-25 χρόνια (Burns και Mitchell, 1946). Οι οικονομικοί κύκλοι βάσει της διάρκειας τους χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες, τους βραχυπρόθεσμους οι οποίοι είναι γνωστοί και ως εμπορικοί κύκλοι ή κύκλοι Kitchin με χρονική διάρκεια 3-4 χρόνια (περίπου, τους μεσοπρόθεσμους ή κύκλοι Juglar με χρονική διάρκεια 7-10 χρόνια (περίπου) και τέλος τους μακροχρόνιους γνωστούς και ως κύκλοι Kondradiev με διάρκεια περίπου 50 χρόνια. Οι αιτίες των οικονομικών κύκλων διακρίνονται σε εξωγενείς και ενδογενείς. Εξωγενείς αιτίες είναι αυτές που δεν καθορίζονται από το οικονομικό σύστημα όπως π.χ. ένας πόλεμος ή η μεταβολή στην τιμή του πετρελαίου. Ενδογενείς αιτίες είναι αυτές που καθορίζονται από το οικονομικό σύστημα όπως π.χ. η νομισματική πολιτική ή οι θεωρίες αναφορικά με την αγορά εργασίας (Τριανταφύλλης, 1999).

4.2. Ιστορική Αναδρομή

Η Κρίση της Τουλίπας (1637) είναι η πρώτη (επίσημα) καταγεγραμμένη οικονομική κρίση (economic bubble) της ιστορίας. Η ραγδαία αύξηση των τιμών του βολβού της τουλίπας οι οποίες έφτασαν να αντιστοιχούν, για ένα «τσαμπί» βολβών, στο οικογενειακό εισόδημα 20 ετών μιας μέσης ολλανδικής οικογένειας. Όπως ήταν αναμενόμενο πολύ κερδοσκόποι έκαναν την εμφάνιση τους με σκοπό την αγοραπωλησία των βολβών και όχι την απόκτηση τους. Λόγω της φύσεως του βολβού της τουλίπας η πραγματική τους αγοραπωλησία μπορούσε να πραγματοποιηθεί 3 μήνες κάθε έτος, έτσι εμφανίστηκε η πρώτη συστηματική χρήση των συμβολαίων μελλοντικής εκτελέσεως (futures). Πολύς κόσμος είχε πάρει υπέρογκα δάνεια με σκοπό να ωφεληθεί από τις αγοραπωλησίες των βολβών. Όταν η οικονομική κρίση έκανε την εμφάνιση της η τιμή ενός βολβού τουλίπας μέσα σε ένα μήνα άξιζε όσο ένα κρεμμύδι. Το αποτέλεσμα ήταν βρεθούν υπερχρεωμένα νοικοκυριά, οι τράπεζες να μην μπορούν να εισπράξουν τα δάνεια τους και ξεκινήσει μια συρρίκνωση της ολλανδικής οικονομίας (Johannessen, 2017).

Επιπλέον ευρέως γνωστές οικονομικές κρίσεις είναι οι: η κρίση της νότιας θάλασσας (1720), το μεγάλο κραχ του 1929, η πρόσφατη διεθνής χρηματοπιστωτική του 2007 κ.α.

4.3. Χρηματοπιστωτική κρίση του 2007 – Η περίπτωση της Ελλάδας.

Η πρόσφατη οικονομική κρίση του 2007 επηρέασε τις χώρες σε διεθνές επίπεδο. Ξεκίνησε από τις Η.Π.Α. όπου το «μείγμα» αποτελούταν από την αγορά ακινήτων και της κακής ποιότητας τραπεζικούς δανεισμούς από τα οποία δημιουργήθηκαν διάφοροι τύποι χρεογράφων (securities) τα οποία ήταν μη ανταποκρινόμενα στην πραγματικότητα. Το αποτέλεσμα ήταν το 2007 να ξεκινήσει μια συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας σε παγκόσμιο επίπεδο βυθίζοντας τις χώρες σε μεγάλη ύφεση, εκτοξεύοντας την ανεργία σε μεγάλα επίπεδα και πυροδοτώντας παράλληλα ανθρωπιστική κρίση σε πολλές χώρες.

Λαμβάνοντας υπόψιν τα δεδομένα του Παραρτήματος Α και χρησιμοποιώντας το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (Α.Ε.Π.) ως ένα από τα μέτρα μέτρησης της οικονομικής δραστηριότητας, προκύπτουν τα εξής ευρήματα:

Το παγκόσμιο Α.Ε.Π. φαίνεται να επανήλθε στα προ κρίσης επίπεδα σε σύντομο χρονικό διάστημα (1 χρόνο περίπου). Στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε) το Α.Ε.Π.

στο έτος 2018 (περίπου 11 χρόνια μετά την οικονομική κρίση) φαίνεται να αγγίζει τα επίπεδα που βρισκόταν την περίοδο προ κρίσης. Αναλύοντας την περίπτωση της Ε.Ε. σε μεγαλύτερο βαθμό, φαίνεται ότι, οι χώρες οι οποίες αποτελούν το ανατολικό, βόρειο καθώς και δυτικό τμήμα της Ε.Ε. το έτος 2018 δείχνουν ότι το Επίπεδο του Α.Ε.Π. του είναι καλύτερο σε σύγκριση με εκείνο του προ κρίσης. Το νότιο τμήμα της Ε.Ε. δείχνει να είναι και εκείνο το οποίο είναι άξιο αναφοράς καθώς δεν έχει κατορθώσει ακόμα να επαναφέρει το Α.Ε.Π. του σε προ κρίσης επίπεδα. Από όλες τις χώρες οι οποίες αποτελούν το νότιο τμήμα της Ε.Ε., μια ξεχωρίζει καθώς δείχνει ότι είναι αυτή η οποία έχει πληγεί περισσότερο από την οικονομική κρίση του 2007. Η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα της Ε.Ε., σύμφωνα με τα στοιχεία του Παραρτήματος Α, η οποία επί 8 συναπτά έτη (2009-2016) παρουσίαζε συρρίκνωση στο Α.Ε.Π. της. Επίσης πέρα το Α.Ε.Π. της έχει υποστεί συρρίκνωση σε τέτοιο βαθμό τον οποίο φαίνεται ότι (λαμβάνοντας υπόψιν τους ρυθμούς ανάπτυξης άλλων χωρών της Ε.Ε.) ότι για να αρχίσει να πλησιάζει το επίπεδο του Α.Ε.Π. προ κρίσης θα χρειαστεί αρκετός χρόνος ακόμα. Τέλος, σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε τέσσερις νότιες χώρες της Ε.Ε., όπου η οικονομική κρίση του 2007 έπληξε περισσότερο, τα αποτελέσματα δείχνουν την Ελλάδα να βρίσκεται στην πιο δυσμενή θέση (Μερκούρη, Ζακάκι και Κωνσταντινίδης, 2015).

5. Εμπειρική Διερεύνηση

5.1. Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας

Τα ΔΠΧΠ προσφέρουν αυξημένη λογιστική τυποποίηση και επιτρέπουν συγκρίσεις μεταξύ επιχειρήσεων που λειτουργούν σε διαφορετικές χώρες. Η υιοθέτησή τους θεωρείται ότι βελτιώνει σημαντικά την ποιότητα της λογιστικής πληροφόρησης. Σκοπός της παρούσας εμπειρικής έρευνας είναι η αξιολόγηση των επιπτώσεων της υιοθέτησης των ΔΠΧΠ στην ποιότητα της λογιστικής πληροφόρησης στην περίπτωση των ελληνικών επιχειρήσεων.

Θα μελετηθούν δύο διαστάσεις της ποιότητας. Αρχικά, θα εξεταστεί η δυνατότητα των επιχειρήσεων να ασκούν πολιτικές διαχείρισης κερδών (earnings management). Οι πολιτικές αυτές συνίστανται σε εξομάλυνση του επιπέδου κερδών διαχρονικά, ώστε να γίνεται επίτευξη ενός μεσοπρόθεσμου στόχου. Οι πολιτικές διαχείρισης κερδών δεν επιτρέπουν τις υψηλές διακυμάνσεις των λογιστικών αποτελεσμάτων ανά διαχειριστική χρήση. Η δεύτερη διάσταση της ποιότητας σχετίζεται με την έγκαιρη καταγραφή των ζημιών στη περίοδο που προκύπτουν, δηλαδή την εφαρμογή της αρχής του συντηρητισμού (timely loss recognition).

5.1.1. Διαχείριση Λογιστικών Αποτελεσμάτων – Κερδοφορίας (Earnings Management)

Η διαχείριση κερδών μπορεί να εκφραστεί είτε μέσω της εξομάλυνσης του επιπέδου των κερδών ώστε να μην υπάρχει υψηλή μεταβλητότητα, είτε μέσω της διαχείρισης των λογιστικών αποτελεσμάτων ώστε να καταγράψουν θετικό πρόσημο. Η εξομάλυνση των κερδών αποτελεί τη συνηθέστερη πρακτική για την χειραγώγηση των αποτελεσμάτων (Gao και Zhang, 2015). Πληθώρα εμπειρικών ερευνών υποστηρίζει ότι οι επιχειρήσεις που εφαρμόζουν πολιτικές διαχείρισης της κερδοφορίας παρουσιάζουν μικρότερη μεταβλητότητα λογιστικών αποτελεσμάτων (Lang, Raedy και Yetman, 2003; Leuz, Nanda και Wysocki, 2003; Lang, Raedy και Wilson, 2006; Barth, Landsman και Lang, 2008). Αντιθέτως, επιχειρήσεις που εφαρμόζουν ΔΠΧΠ επιδεικνύουν μεγαλύτερη μεταβλητότητα λογιστικών αποτελεσμάτων (Ewert και Wagenhofer, 2005).

Μία επιπλέον μεταβλητή που εξετάζεται στα πλαίσια της διαχείρισης κερδών είναι το επίπεδο των δεδουλευμένων. Ειδικότερα μελετάται η σχέση δεδουλευμένων και λειτουργικών ταμειακών ροών. Η μείωση των λειτουργικών ταμειακών ροών

αντισταθμίζεται με αύξηση των δεδουλευμένων σε μία προσπάθεια διαχείρισης της κερδοφορίας (Land και Lang, 2002; Myers, Myers και Skinner, 2007). Συνεπώς, η συγκριτικά μεγαλύτερη αρνητική συσχέτιση των δεδουλευμένων και των λειτουργικών ταμειακών ροών είναι ενδεικτική της προσπάθειας διαχείρισης της κερδοφορίας και μειωμένης ποιότητας της λογιστικής πληροφόρησης.

Ο δεύτερος στόχος της διαχείρισης κερδών αναφέρεται στη διαχείριση της κερδοφορίας με τέτοιο τρόπο ώστε να καταγράφονται συχνά, μικρά σε μέγεθος, θετικά λογιστικά αποτελέσματα αντί της καταγραφής ζημιών (Burgstahler και Dichev, 1997; Leuz, Nanda και Wysocki, 2003). Εμπειρικές έρευνες υποστηρίζουν ότι η υιοθέτηση ΔΠΧΠ έχει ως αποτέλεσμα τη μικρότερη συχνότητα καταγραφής μικρών θετικών αποτελεσμάτων (Barth, Landsman και Lang, 2008).

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στα πλαίσια της παρούσας εμπειρικής έρευνας βασίζεται στην αντίστοιχη των Barth, Landsman και Lang (2008). Ωστόσο, υπήρξαν κάποιες προσαρμογές των μοντέλων στα δεδομένα της ελληνικής αγοράς.

Η διαχείριση των λογιστικών αποτελεσμάτων ελέγχθηκε με τη χρήση πέντε οικονομετρικών μοντέλων τα οποία παρουσιάζονται παρακάτω:

$$(1) \quad \Delta NI_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 SIZE_{it} + \alpha_2 GROWTH_{it} + \alpha_3 EISSUE_{it} + \alpha_4 LEV_{it} + \alpha_5 DISSUE_{it} + \alpha_6 TURN_{it} + \alpha_7 CF_{it} + \alpha_8 AUD_{it} + \alpha_9 CLOSE_{it} + \varepsilon_{it}$$

$$(2) \quad \Delta CF_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 SIZE_{it} + \alpha_2 GROWTH_{it} + \alpha_3 EISSUE_{it} + \alpha_4 LEV_{it} + \alpha_5 DISSUE_{it} + \alpha_6 TURN_{it} + \alpha_7 CF_{it} + \alpha_8 AUD_{it} + \alpha_9 CLOSE_{it} + \varepsilon_{it}$$

$$(3) \quad CF_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 SIZE_{it} + \alpha_2 GROWTH_{it} + \alpha_3 EISSUE_{it} + \alpha_4 LEV_{it} + \alpha_5 DISSUE_{it} + \alpha_6 TURN_{it} + \alpha_7 AUD_{it} + \alpha_9 CLOSE_{it} + \varepsilon_{it}$$

$$(4) \quad ACC_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 SIZE_{it} + \alpha_2 GROWTH_{it} + \alpha_3 EISSUE_{it} + \alpha_4 LEV_{it} + \alpha_5 DISSUE_{it} + \alpha_6 TURN_{it} + \alpha_7 AUD_{it} + \alpha_8 CLOSE_{it} + \varepsilon_{it}$$

$$(5) \quad IAS(0, 1)_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 SPOS_{it} + \alpha_2 SIZE_{it} + \alpha_3 GROWTH_{it} + \alpha_4 EISSUE_{it} + \alpha_5 LEV_{it} + \alpha_6 DISSUE_{it} + \alpha_7 TURN_{it} + \alpha_8 CF_{it} + \alpha_9 AUD_{it} + \alpha_{10} CLOSE_{it} + \varepsilon_{it}$$

Η επεξήγηση των μεταβλητών των υποδειγμάτων που θα εξεταστούν παρουσιάζεται στον Πίνακα 1.

Πίνακας 1: Μεταβλητές υποδειγμάτων διαχείρισης κερδοφορίας (earnings management)

Μεταβλητή	Επεξήγηση
ΔNI	Μεταβολή στο Καθαρό Εισόδημα προς το σύνολο του ενεργητικού.
ΔCF	Μεταβολή στο ύψος των λειτουργικών ταμειακών ροών προς το σύνολο του ενεργητικού.
ACC	Η διαφορά καθαρού εισοδήματος και λειτουργικών ταμειακών ροών προς το σύνολο του ενεργητικού.
IAS	Ψευδομεταβλητή που λαμβάνει τιμή 1 όταν η επιχείρηση υιοθέτησε τα ΔΠΧΠ και μηδέν σε περίπτωση ελληνικών λογιστικών προτύπων.
SIZE	Ο φυσικός λογάριθμος της αγοραίας αξίας των ιδίων κεφαλαίων στο τέλος του έτους.
GROWTH	Η ποσοστιαία μεταβολή των πωλήσεων.
EISSUE	Η ποσοστιαία μεταβολή των κοινών μετοχών.
LEV	Οι συνολικές υποχρεώσεις στο τέλος του έτους διαιρεμένες με τη λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων στο τέλος του έτους.
DISSUE	Η ποσοστιαία μεταβολή των συνολικών υποχρεώσεων.
TURN	Οι πωλήσεις διαιρεμένες με το σύνολο του ενεργητικού στο τέλος του έτους.
CF	Οι ετήσιες καθαρές λειτουργικές ταμειακές ροές διαιρεμένες με το σύνολο του ενεργητικού στο τέλος του έτους.
AUD	Ψευδομεταβλητή η οποία ισούται με μονάδα όταν η εταιρία ελέγχεται από την ελεγκτική εταιρία PwC, KPMG, E&Y ή

	D&T, και ίσο με μηδέν όταν το έλεγχο έχει αναλάβει οποιαδήποτε άλλη ελεγκτική εταιρία εκτός των Big four που αναφέρθηκαν προηγουμένως.
CLOSE	Το ποσοστό μετοχών το οποίο διακρατείται με μακροπρόθεσμο χαρακτήρα από ένα ή μικρό αριθμό προσώπων.
SPOS	Ψευδομεταβλητή που λαμβάνει την τιμή 1 όταν το καθαρό εισόδημα προς το σύνολο του ενεργητικού βρίσκεται στο εύρος (0 και 0,1) και μηδέν σε διαφορετική περίπτωση (Lang, Raedy και Yetman, 2003)

Η πρώτη εκτίμηση για την ποιότητα της λογιστικής πληροφόρησης που συνεπάγεται η χρήση των ΔΠΧΠ προκύπτει από την εξίσωση παλινδρόμησης (1). Η μικρότερη διακύμανση των μεταβολών του καθαρού εισοδήματος (ΔNI) αποτελεί ένδειξη διαχείρισης του λογιστικού αποτελέσματος (Barth, Landsman και Lang, 2008). Ωστόσο, υπάρχει πληθώρα παραγόντων που μπορεί να επηρεάσει τις μεταβολές του καθαρού εισοδήματος και να μην σχετίζεται με το σύστημα χρηματοοικονομικών αναφορών, αλλά να βασίζεται σε εξωγενείς παράγοντες όπως το οικονομικό περιβάλλον ή/και τα κίνητρα για την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ (Ashbaugh, 2001; Ashbaugh και Pincus, 2001; Lang, Raedy και Yetman, 2003; Leuz, Nanda και Wysocki, 2003; Lang, Raedy και Wilson, 2006; Barth, Landsman και Lang, 2008). Για αυτό το λόγο θα εκτιμήσουμε τη μεταβλητότητα της μεταβολής του καθαρού εισοδήματος βασιζόμενοι στη διακύμανση των καταλοίπων της εξίσωσης παλινδρόμησης (1) (Lang, Raedy και Yetman, 2003).

Το δεύτερο μέτρο αξιολόγησης της ποιότητας λογιστικής πληροφόρησης προϋποθέτει την εκτίμηση του οικονομετρικού υποδείγματος (2). Η εξίσωση παλινδρόμησης (2) χρησιμοποιεί την ίδια φιλοσοφία με την εξίσωση (1) με τη διαφορά όμως ότι η εξαρτημένη μεταβλητή πλέον είναι η μεταβολή των λειτουργικών ταμειακών ροών ως ποσοστό του συνόλου του ενεργητικού (ΔCF). Όπως και στην προηγούμενη εκτίμηση, υπάρχει πληθώρα παραγόντων που μπορεί να επηρεάζει τις λειτουργικές ταμειακές ροές και να μην σχετίζεται με το σύστημα χρηματοοικονομικής αναφοράς. Συνεπώς υιοθετείται για ακόμα μία φορά η διακύμανση των καταλοίπων της εξίσωσης

παλινδρόμησης (2). Το δεύτερο μέτρο αξιολόγησης μελετά το λόγο των διακυμάνσεων των καταλοίπων των δύο εξισώσεων παλινδρόμησης.

$$\frac{\text{Variance } \Delta NI \text{ Residuals}}{\text{Variance } \Delta CF \text{ Residuals}}$$

Σύμφωνα με το θεωρητικό υπόβαθρο που αναλύθηκε παραπάνω, οι εταιρίες με μεγαλύτερη μεταβλητότητα ταμειακών ροών συνήθως παρουσιάζουν μεγαλύτερη μεταβλητότητα στο καθαρό εισόδημα τους. Συνεπώς όταν μια εταιρία χρησιμοποιεί την αρχή του δεδουλευμένου (accruals) ως εργαλείο χειραγώγησης της κερδοφορίας τότε η μεταβλητότητα της αλλαγής του καθαρού εισοδήματος θα πρέπει να είναι μικρότερη από αυτή των λειτουργικών ταμειακών ροών.

Το τρίτο μέτρο αξιολόγησης της ποιότητας λογιστικής πληροφόρησης αφορά τη σχέση δεδουλευμένων και λειτουργικών ταμειακών ροών. Η αξιολόγηση της σχέσης γίνεται μέσω του συντελεστή συσχέτισης Spearman των καταλοίπων των εξισώσεων παλινδρόμησης (3) και (4). Η μεγαλύτερη αρνητική συσχέτιση μειώνει την ποιότητα της λογιστικής πληροφόρησης και λογικά πρέπει να απαντάται σε επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν ελληνικά λογιστικά πρότυπα.

Τέλος, ο έλεγχος της διαχείρισης κερδοφορίας με σκοπό την καταγραφή συχνών μικρών θετικών αποτελεσμάτων (στοχευμένο εισόδημα) αξιολογείται με την εξίσωση παλινδρόμησης (5). Η επίπτωση στην ποιότητα λογιστικής πληροφόρησης αξιολογείται με τον συντελεστή παλινδρόμησης της μεταβλητής SPOS. Ένας αρνητικός συντελεστής παλινδρόμησης υποδεικνύει ότι οι επιχειρήσεις με ελληνικά λογιστικά πρότυπα υιοθετούν συχνότερα τακτικές καταγραφής θετικών αποτελεσμάτων μικρής κλίμακας. Αντιθέτως, θετικές τιμές επιβεβαιώνουν την ανωτερότητα των ΔΠΧΠ στον τομέα της ποιότητας της λογιστικής πληροφόρησης.

5.1.2 Εφαρμογή Αρχής Συντηρητισμού (Timely Loss Recognition)

Η έγκαιρη καταγραφή των ζημιών βελτιώνει την ποιότητα της λογιστικής πληροφόρησης. Η εφαρμογή της αρχής του συντηρητισμού τείνει να προκαλεί συγκριτικά αυξημένη μεταβλητότητα των λογιστικών αποτελεσμάτων σε σχέση με την αντίστοιχη των ταμειακών ροών (cash flows) (Ball και Shivakumar, 2005; 2006). Επομένως, η καταγραφή υψηλών ζημιών με μεγαλύτερη συχνότητα είναι ένδειξη υψηλότερης ποιότητας λογιστικής πληροφόρησης. Αντιθέτως η εξομάλυνση των

αρνητικών μεγεθών και η σταδιακή απορρόφησή τους, εντάσσεται στις πολιτικές διαχείρισης λογιστικών αποτελεσμάτων (Ball, Kothari και Robin, 2000; Lang, Raedy και Yetman, 2003; Leuz, Nanda και Wysocki, 2003; Ball και Shivakumar, 2005, 2006; Lang, Raedy και Wilson, 2006). Η άμεση καταγραφή των ζημιών και όχι η μετακύλιση αυτών στο μέλλον αποτελεί χαρακτηριστικό των ΔΠΧΠ (Barth, Landsman και Lang, 2008).

Η έγκαιρη και ορθή καταγραφή ζημιών ελέγχεται με την εξίσωση παλινδρόμησης (6) που ακολουθεί.

$$(6) \quad \text{IAS}(0, 1)_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 \text{LNEG}_{it} + \alpha_2 \text{SIZE}_{it} + \alpha_3 \text{GROWTH}_{it} + \alpha_4 \text{EISSUE}_{it} + \alpha_5 \text{LEV}_{it} + \alpha_6 \text{DISSUE}_{it} + \alpha_7 \text{TURN}_{it} + \alpha_8 \text{CF}_{it} + \alpha_9 \text{AUD}_{it} + \alpha_{10} \text{CLOSE}_{it} + \varepsilon_{it}$$

Οι μεταβλητές της εξίσωσης (6) έχουν ήδη παρουσιαστεί στον πίνακα 1. Η προσθήκη που γίνεται στην εξίσωση αφορά τη μεταβλητή ‘LNEG’. Η ‘LNEG’ είναι ψευδομεταβλητή η οποία παίρνει τιμή ίση με τη μονάδα όταν το καθαρό εισόδημα διαιρεμένο με το σύνολο του ενεργητικού είναι αρνητικό και μικρότερο από -0,2 ενώ τιμή ίση με το μηδέν παίρνει σε διαφορετική περίπτωση (Lang, Raedy και Yetman, 2003; Lang, Raedy και Wilson, 2006; Barth, Landsman και Lang, 2008). Η εκτίμηση της ποιότητας της λογιστικής πληροφόρησης θα γίνει με την ερμηνεία του συντελεστή παλινδρόμησης LNEG. Ένας συντελεστής με θετικό πρόσημο ουσιαστικά σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις που υιοθετούν ΔΠΧΠ καταγράφουν συχνότερα μεγάλα αρνητικά αποτελέσματα σε σχέση με τις υπόλοιπες που υιοθετούν τα ελληνικά λογιστικά πρότυπα.

5.2 Δείγμα

Το δείγμα παρατηρήσεων αφορά δύο χρονικές υπό-περιόδους. Η περίοδος 2000-2004 όπου περιλαμβάνονται 51 ελληνικές ¹¹ επιχειρήσεις οι οποίες ήταν εισηγμένες στο Χ.Α.Α. σε εκείνο το χρονικό διάστημα, προ εφαρμογής των ΔΠΧΠ. Οι συγκεκριμένες επιχειρήσεις κατά το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα τηρούσαν τα ελληνικά λογιστικά πρότυπα τα οποία παραπέμπουν στο Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (Ε.Γ.Λ.Σ. – Greek General Chart of Accounts) του Π.Δ. 1123/1980. Η δεύτερη περίοδος

¹¹ Οι εταιρίες προ εφαρμογής ΔΠΧΠ επιλέχθηκαν με κριτήριο ότι υιοθέτησαν τα ΔΠΧΠ κατά το χρόνο υποχρεωτικής εφαρμογής τους.

2005-2018 περιλαμβάνει 240 ελληνικές ¹² επιχειρήσεις οι οποίες ήταν εισηγμένες στο Χ.Α.Α. και τηρούσαν πλέον ΔΠΧΠ.

Στην πρώτη περίοδο συγκεντρώθηκαν 101 παρατηρήσεις, ενώ στη δεύτερη 1.542. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν από τη βάση δεδομένων WorldScope. Η επεξεργασία τους πραγματοποιήθηκε με τη βοήθεια των λογισμικών προγραμμάτων Microsoft Excel και SPSS. Στον Πίνακα 2 παρακάτω παρουσιάζονται ορισμένα βασικά περιγραφικά στατιστικά μέτρα του δείγματος που αφορά το χρονικό διάστημα προ εφαρμογής ΔΠΧΠ (2000 – 2004). Τα αντίστοιχα δεδομένα για το χρονικό διάστημα μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΠ (2005 – 2018) παρουσιάζονται στον Πίνακα 3.

---

¹² Από τη συλλογή του δείγματος αποκλείστηκαν δεδομένα επιχειρήσεων οι οποίες δραστηριοποιούνται στον ασφαλιστικό κλάδο καθώς και στον τραπεζικό κλάδο. Η ενέργεια αυτή αφορά το σύνολο των δεδομένων (είτε προ εφαρμογής ΔΠΧΠ 2000- 2004, είτε μετά εφαρμογής αυτών 2005 - 2018).

¹³Πίνακας 2: Περιγραφικά στατιστικά μέτρα δείγματος χρονικού διαστήματος 2000 – 2004

		Statistics											
		DNI	DCF	SIZE	GROWTH	EISSUE	LEV	DISSUE	TURN	CF	AUD	CLOSE	ACC
N	Valid	101	101	101	101	101	101	101	101	101	101	101	101
	Missing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean		,0014	,0201	5,3749	,2113	,1665	1,5282	,2779	,8920	,0907	,5347	,9778	-,0372
Median		,0048	,0128	5,0680	,1011	,0000	1,2129	,0704	,6980	,0792	1,0000	,6188	-,0408
Std. Deviation		,05044	,10120	1,48996	,84590	,57652	1,22173	,84880	,62961	,10918	,50129	,90612	,08629
Skewness		,607	,487	,799	8,059	3,631	2,090	4,631	1,634	,811	-,141	,832	-,222
Std. Error of Skewness		,240	,240	,240	,240	,240	,240	,240	,240	,240	,240	,240	,240
Kurtosis		9,538	2,953	-,017	72,049	14,300	5,117	22,559	2,463	1,568	-2,021	-,606	,957
Std. Error of Kurtosis		,476	,476	,476	,476	,476	,476	,476	,476	,476	,476	,476	,476
Minimum		-,20	-,29	2,77	-,35	-,94	,11	-,43	,18	-,13	,00	,00	-,28
Maximum		,27	,43	8,78	7,95	3,32	6,89	5,30	3,16	,50	1,00	3,09	,20
Percentiles	25	-,0172	-,0340	4,4254	,0019	,0000	,8132	-,0276	,4975	,0241	,0000	,1992	-,0856
	50	,0048	,0128	5,0680	,1011	,0000	1,2129	,0704	,6980	,0792	1,0000	,6188	-,0408
	75	,0219	,0747	5,9477	,1928	,0222	1,6515	,2572	,9755	,1313	1,0000	1,7305	,0179

Στον παραπάνω πίνακα απεικονίζονται τα εξής στατιστικά μέτρα: Αριθμητικός Μέσος (Mean), Διάμεσος (Median), Τυπική Απόκλιση (Std. Deviation), Ασυμμετρία (Skewness), Τυπικό Σφάλμα Ασυμμετρίας (Std. Error of Skewness), Κύρτωση (Kurtosis), Τυπικό Σφάλμα Κύρτωσης (Std. Error of Kurtosis), Ελάχιστη Τιμή (Minimum), Μέγιστη Τιμή (Maximum) καθώς και τα Τεταρτημόρια (Percentiles) του συνολικού δείγματος όλων των μεταβλητών που χρησιμοποιήθηκαν στα οικονομετρικά μοντέλα για το χρονικό διάστημα 2000 έως και 2004.

¹³ Οι παρατηρήσεις του δείγματος χρησιμοποιούνται στην εξίσωση παλινδρόμησης (1), (2), (3) και (4) για το χρονικό διάστημα πριν την εφαρμογή των ΔΠΧΠ.

¹⁴Πίνακας 3: Περιγραφικά στατιστικά μέτρα δείγματος χρονικού διαστήματος 2005 – 2018

		Statistics											
		DNI	DCF	SIZE	GROWTH	EISSUE	LEV	DISSUE	TURN	CF	AUD	CLOSE	ACC
N	Valid	1542	1542	1542	1542	1542	1542	1542	1542	1542	1542	1542	1542
	Missing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean		,0026	,0031	3,3353***	,0332*	,0386***	-,1101	,0589**	,7458	,0343***	,2782***	1,2650**	-,0613
Median		,0009	,0014	3,2482***	-,0021***	,0000***	1,2048	,0017***	,5445***	,0278***	,0000***	1,0605***	-,0405
Std. Deviation		,17656	,16055	2,12396	1,04525	,47607	63,12956	1,17474	1,27839	,09551	,44826	1,20619	,17503
Skewness		3,258	11,321	,050	31,256	10,738	-27,759	0,164	10,374	4,489	0,991	5,810	-9,801
Std. Error of Skewness		,062	,062	,062	,062	,062	,062	,062	,062	,062	,062	,062	,062
Kurtosis		123,049	353,323	-,063	1128,564	151,522	980,309	295,567	145,756	122,014	-1,020	81,750	192,961
Std. Error of Kurtosis		,125	,125	,125	,125	,125	,125	,125	,125	,125	,125	,125	,125
Minimum		-2,23	-2,07	-4,61	-3,44	-,98	-2201,65	-21,64	-,11	-1,16	,00	,01	-3,90
Maximum		3,14	4,27	9,42	37,97	8,07	678,83	25,15	24,19	1,95	1,00	23,46	1,38
Percentiles	25	-,0212	-,0306	1,8038	-,1256	,0000	,4491	-,0779	,3212	-,0023	,0000	,4845	-,0871
	50	,0009	,0014	3,2482	-,0021	,0000	1,2048	,0017	,5445	,0278	,0000	1,0605	-,0405
	75	,0224	,0346	4,8404	,1018	,0000	2,5481	,0890	,8299	,0659	1,0000	1,8422	-,0080

Ομοίως, στο παραπάνω πίνακα απεικονίζονται τα ίδια περιγραφικά στατιστικά μέτρα όπως αυτά του Πίνακα 1 με τη διαφορά όμως ότι στον Πίνακα 2 δείχνονται τα αποτελέσματα που αφορούν το συνολικό δείγμα για το χρονικό διάστημα 2005 έως και 2018 (μετά υιοθέτησης ΔΠΧΠ).

¹⁴ Οι παρατηρήσεις του δείγματος χρησιμοποιούνται στην εξίσωση παλινδρόμησης (1), (2), (3) και (4) για το χρονικό διάστημα μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΠ.

Οι εξισώσεις παλινδρόμησης (5) και (6) προϋπόθεταν την σύμπτυξη των δειγμάτων των δύο περιόδων και τη διάκριση ανάμεσα σε κερδοφόρες και ζημιογόνες χρήσεις. Το συνολικό δείγμα παρατηρήσεων άγγιξε τις 1.643 παρατηρήσεις. Το πρώτο υπό-δείγμα αφορά 834 παρατηρήσεις ελληνικών επιχειρήσεων που παρουσιάζουν αποτελέσματα κερδοφορίας. Το δεύτερο υπό-δείγμα παρουσιάζει αφορά 809 παρατηρήσεις (οι οποίες αφορούν το διάστημα προ και μετά εφαρμογής ΔΠΧΠ) ελληνικών επιχειρήσεων που παρουσιάζουν ζημιογόνα αποτελέσματα.

Το υπό-δείγμα των 834 παρατηρήσεων χρησιμοποιήθηκε στην εξίσωση παλινδρόμησης (5). Η εξαρτημένη μεταβλητή IAS της εξίσωσης παλινδρόμησης αποτελεί ψευδομεταβλητή η οποία λαμβάνει τιμή ίση με την μονάδα, όταν χρησιμοποιούνται δεδομένα επιχείρησης στο χρονικό διάστημα μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΠ και τιμή ίση με το μηδέν όταν τα δεδομένα αυτά αφορούν το χρονικό διάστημα πριν την εφαρμογή των ΔΠΧΠ. Το υπό-δείγμα των 809 παρατηρήσεων χρησιμοποιήθηκε στην εξίσωση παλινδρόμησης (6). Η ψευδομεταβλητή IAS έλαβε τις τιμές 0 και 1 αναλογικά με τον ίδιο τρόπο.

Περιγραφικά στατιστικά στοιχεία, έπειτα από τον νέο διαμοιρασμό του δείγματος, όπως αναλύθηκε παραπάνω, για τις εξισώσεις παλινδρομήσεων (5) και (6), παρατίθενται παρακάτω στους Πίνακες 4 και 5 αντίστοιχα.

¹⁵Πίνακας 4: Περιγραφικά στατιστικά μέτρα δείγματος ελληνικών επιχειρήσεων με θετικό καθαρό αποτέλεσμα

		Statistics											
		IAS	SPOS	SIZE	GROWTH	EISSUE	LEV	DISSUE	TURN	CF	AUD	CLOSE	
N	Valid	834	834	834	834	834	834	834	834	834	834	834	
	Missing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Mean		0,89	0,19	4,43189	0,106153	0,06437	-1,13344	0,103096	0,844996	0,064495	0,35	1,254585	
Median		1	0	4,520701	0,051338	0	1,104566	0,007709	0,630445	0,053636	0	0,998881	
Std. Deviation		0,309	0,39	1,947831	0,432568	0,466201	76,39473	1,039731	1,028693	0,083237	0,477	1,213211	
Skewness		-2,552	1,608	-0,009	9,61	9,211	-28,759	-7,385	6,652	1,278	0,635	2,972	
Std. Error of Skewness		0,085	0,085	0,085	0,085	0,085	0,085	0,085	0,085	0,085	0,085	0,085	
Kurtosis		4,525	0,587	-0,369	145,035	112,587	829,38	270,044	61,933	5,763	-1,601	14,306	
Std. Error of Kurtosis		0,169	0,169	0,169	0,169	0,169	0,169	0,169	0,169	0,169	0,169	0,169	
Minimum		0	0	-2,8134	-0,725	-0,944	-2201,65	-21,6372	0,0138	-0,2094	0	0,0003	
Maximum		1	1	9,4216	7,9502	7,4305	40,8203	14,0396	14,1676	0,584	1	9,2835	
Percentiles		25	1	0	3,028666	-0,02989	0	0,560886	-0,07987	0,392965	0,021909	0	0,419583
		50	1	0	4,520701	0,051338	0	1,104566	0,007709	0,630445	0,053636	0	0,998881
		75	1	0	5,813067	0,156379	0	1,871343	0,163997	0,969015	0,099123	1	1,803179

¹⁵ Οι παρατηρήσεις του δείγματος χρησιμοποιούνται στην εξίσωση παλινδρόμησης (5).

¹⁶Πίνακας 5: Περιγραφικά στατιστικά μέτρα δείγματος ελληνικών επιχειρήσεων με αρνητικό καθαρό αποτέλεσμα

		Statistics										
		IAS	LNEG	SIZE	GROWTH	EISSUE	LEV	DISSUE	TURN	CF	AUD	CLOSE
N	Valid	809	809	809	809	809	809	809	809	809	809	809
	Missing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean		0,99	0,09	2,459423	-0,0197	0,028042	1,149464	0,040649	0,66175	0,010175	0,24	1,23994
Median		1	0	2,313525	-0,05795	0	1,405035	0,002699	0,466922	0,008855	0	1,081181
Std. Deviation		0,121	0,292	1,86485	1,405355	0,500562	39,77283	1,268964	1,435419	0,102981	0,426	1,169824
Skewness		-8,042	2,789	-0,059	24,595	10,695	-1,632	4,605	11,558	6,606	1,237	8,826
Std. Error of Skewness		0,086	0,086	0,086	0,086	0,086	0,086	0,086	0,086	0,086	0,086	0,086
Kurtosis		62,827	5,792	0,398	663,293	152,937	237,62	291,375	160,465	176,103	-0,471	160,642
Std. Error of Kurtosis		0,172	0,172	0,172	0,172	0,172	0,172	0,172	0,172	0,172	0,172	0,172
Minimum		0	0	-4,6052	-3,4433	-0,9788	-714,487	-21,2146	-0,1101	-1,1643	0	0,0021
Maximum		1	1	7,8947	37,9725	8,0743	678,8258	25,1528	24,1877	1,9471	1	23,4565
Percentiles	25	1	0	1,163151	-0,20776	0	0,253626	-0,06729	0,273989	-0,01685	0	0,486329
	50	1	0	2,313525	-0,05795	0	1,405035	0,002699	0,466922	0,008855	0	1,081181
	75	1	0	3,765262	0,049266	0	3,565531	0,06714	0,719197	0,038368	0	1,842153

¹⁶ Οι παρατηρήσεις του δείγματος χρησιμοποιούνται στην εξίσωση παλινδρόμησης (6).

5.3. Αποτελέσματα

Στην ενότητα αυτή θα παρουσιαστούν τα εμπειρικά αποτελέσματα βάσει των μεθοδολογικών προσεγγίσεων που αναπτύχθηκαν στην ενότητα 5.1.. Σκοπός είναι η αξιολόγηση της ποιότητας της λογιστικής πληροφόρησης στην περίοδο μετά την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ σε σύγκριση με τα εθνικά λογιστικά πρότυπα.

5.3.1 Εξίσωση Παλινδρόμηση Μεταβολής Εισοδήματος (ΔNI)

Χρησιμοποιώντας τα δεδομένα της χρονικής περιόδου προ εφαρμογής ΔΠΧΠ στην Ελλάδα (ΕΛΠ, χρονικό διάστημα από 2000 έως και 2004) καθώς και τα αντίστοιχα δεδομένα μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΠ (ΔΠΧΠ, χρονικό διάστημα από 2005 έως και 2018) εφαρμόζουμε τη μέθοδο ελαχίστων τετραγώνων (Ordinary Least Squares – OLS) ώστε να πάρουμε τα αποτελέσματα της εξίσωσης παλινδρόμησης (1) όπως φαίνονται παρακάτω.

¹⁷**Πίνακας 6:** Εκτίμηση Εξίσωσης Παλινδρόμησης Μεταβολής Εισοδήματος (ΔNI)

Ανεξάρτητες μεταβλητές	Εξαρτημένη μεταβλητή	
	Μεταβολή καθαρού εισοδήματος (ΔNI)	
	ΕΛΠ (2000 – 2004)	ΔΠΧΠ (2005 – 2018)
SIZE	0,005 (1,394)	-0,003 (-1,332)
GROWTH	0,006 (0,763)	0,000 (-0,023)
EISSUE	-0,003 (-0,339)	0,008 (0,866)
LEV	-0,001 (-0,198)	-3,928E-006 (-0,058)
DISSUE	0,006 (0,781)	-0,003 (-0,630)
TURN	0,014 (1,629)	-0,004 (-1,168)
CF	0,136*	0,582***

¹⁷ Οι τιμές στις παρενθέσεις του πίνακα αντιπροσωπεύουν τα t-statistics και τα αστεράκια αντιπροσωπεύουν το επίπεδο σημαντικότητας στο οποίο οι ανεξάρτητες μεταβλητές είναι στατιστικά σημαντικές: * για $\alpha = 10\%$, ** για $\alpha = 5\%$, *** για $\alpha = 1\%$.

	(2,609)	(12,643)
AUD	-0,002	-0,020
	(-0,151)	(-1,852)
CLOSE	-0,001	0,004
	(-0,129)	(0,990)
Constant	-0,052	-0,003
	(-2,464)	(-0,322)
Observations	101	1.542
R ²	0,251	0,097
Adjusted R ²	0,177	0,092

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 6 η ερμηνευτικότητα του μοντέλου είναι περιορισμένη καθώς το μοντέλο παλινδρόμησης εξηγεί μόλις το 25,1% της διακύμανσης των παρατηρήσεων στο χρονικό διάστημα πριν την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ ενώ στο χρονικό διάστημα μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΠ η ερμηνευτικότητα περιορίζεται σε μεγαλύτερο βαθμό στο 9,7% της διακύμανσης των παρατηρήσεων. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης διακύμανσης, όπως παρουσιάζονται στο Παράρτημα Β, δείχνουν τις δύο παλινδρομήσεις στατιστικά σημαντικές (επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας < 1% και στις δυο περιπτώσεις. Η στατιστική σημαντικότητα των παλινδρομήσεων επιτρέπει τη διεξαγωγή συμπερασμάτων από την επεξεργασία των μεταβλητών.

Από το σύνολο των μεταβλητών στη παλινδρόμηση πριν την εφαρμογή των ΔΠΧΠ (χρονικό διάστημα ΕΛΠ), μόνο η μεταβλητή των ταμειακών ροών από λειτουργική δραστηριότητα προς το συνολικό ενεργητικό στο τέλος του έτους (CF) είναι στατιστικά σημαντική (Significance < 0,05 ή 5%) ώστε να μπορέσει να εξηγήσει τη μεταβολή στο καθαρό εισόδημα (ΔΝΙ). Ο συντελεστής παλινδρόμησης της μεταβλητής CF λαμβάνει τιμή 0,136, η τιμή αυτή είναι θετική και συμφωνεί με τη θεωρία. Η ύπαρξη υψηλότερων λειτουργικών ταμειακών ροών οδηγεί στην καταγραφή μεγαλύτερου καθαρού εισοδήματος και το αντίθετο. Τέλος, άξια σχολιασμού κρίνεται και η μεταβλητή TURN, η οποία είναι οριακά κοντά σε επίπεδο σημαντικότητας 10%. Όπως και με την μεταβλητή CF, η μεταβλητή TURN είναι και αυτή θετική σύμφωνα με τη θεωρία. Υψηλότερα επίπεδα πωλήσεων οδηγούν σε υψηλότερα επίπεδα καθαρού εισοδήματος και το αντίθετο.

Αναφορικά με την παλινδρόμηση του χρονικού διαστήματος μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΠ προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα. Από το σύνολο των μεταβλητών, μόνο η μεταβλητή CF κρίνεται στατιστικά σημαντική για να εξηγήσει τη μεταβολή του καθαρού εισοδήματος (ΔNI). Το επίπεδο σημαντικότητας είναι μικρότερο του 1%. Ο συντελεστής β της μεταβλητής CF λαμβάνει τιμή 0,582, τιμή η οποία είναι θετική και συμφωνεί με τη θεωρία, όπως αναφέρθηκε παραπάνω. Η αύξηση της μεταβλητής CF οδηγεί σε αύξηση στη μεταβολή του καθαρού εισοδήματος, ενώ η μείωσή της επιφέρει μείωση στη μεταβολή του καθαρού εισοδήματος.

Όπως αναλύθηκε στο κεφάλαιο 5.1.1 στην ερευνητική μεθοδολογία, θα εξεταστούν τα κατάλοιπα της εξίσωσης παλινδρόμησης (1). Τα μέτρα περιγραφικής στατιστικής των κατάλοιπων (Residuals) παρουσιάζονται στον Πίνακα 7.

Πίνακας 7: Περιγραφικά στατιστικά μέτρα των καταλοίπων παλινδρόμησης μεταβολής εισοδήματος (ΔΝΙ)

	ΕΛΠ (2000 – 2004)				ΔΠΧΠ (2005 – 2018)			
	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Predicted Value	-0,0504	0,1068	0,0014	0,02527	-0,6852	1,1263	0,0026	0,05508
Residual	-0,17389	0,16202	0,00000	0,04366	-2,21374	2,02064	0,00000	0,16775
Std. Predicted Value	-2,049	4,168	0,000	1,000	-12,487	20,401	0,000	1,000
Std. Residual	-3,800	3,540	0,000	0,954	-13,158	12,011	0,000	0,997
Observations	101				1.542			

5.3.2. Παλινδρόμηση Μεταβολής Λειτουργικών Ταμειακών Ροών (ΔCF)

Συνεχίζοντας με την παλινδρόμηση της εξίσωσης (2) και χρησιμοποιώντας τα δεδομένα της χρονικής περιόδου προ εφαρμογής ΔΠΧΠ (χρονική περίοδος ΕΛΠ) καθώς και μετά εφαρμογής ΔΠΧΠ, προκύπτουν τα αποτελέσματα του Πίνακα 8.

¹⁸Πίνακας 8: Εκτίμηση Εξίσωσης Παλινδρόμησης Μεταβολής Λειτουργικών Ταμειακών Ροών (ΔCF)

Ανεξάρτητες μεταβλητές	Εξαρτημένη μεταβλητή	
	Μεταβολή λειτουργικών ταμειακών ροών (ΔCF)	
	ΕΛΠ (2000 – 2004)	ΔΠΧΠ (2005 – 2018)
SIZE	-0,018** (-2,546)	-0,009*** (-5,110)
GROWTH	-0,013 (-0,902)	0,002 (0,615)
EISSUE	0,019 (1,077)	0,006 (0,931)
LEV	0,005 (0,644)	1,714E-005 (0,335)
DISSUE	0,009 (0,691)	-0,004 (-1,120)
TURN	-0,028 (-1,769)	-0,006** (-2,311)
CF	0,675*** (7,224)	1,067*** (30,823)
AUD	-0,034 (-1,826)	-0,006 (-0,713)
CLOSE	-0,002 (-0,157)	-0,001 (-0,188)
Constant	0,088 (2,315)	0,003 (0,384)
Observations	101	1.542
R ²	0,404	0,383
Adjusted R ²	0,345	0,380

¹⁸ Οι τιμές στις παρενθέσεις του πίνακα αντιπροσωπεύουν τα t-statistics και τα αστεράκια αντιπροσωπεύουν το επίπεδο σημαντικότητας στο οποίο οι ανεξάρτητες μεταβλητές είναι στατιστικά σημαντικές: * για $\alpha = 10\%$, ** για $\alpha = 5\%$, *** για $\alpha = 1\%$.

Παρατηρείται ότι η ερμηνευτικότητα της διακύμανσης του συγκεκριμένου μοντέλου είναι καλύτερη σε σύγκριση με αυτές των αντίστοιχων περιόδων της εξίσωσης (1) παλινδρόμησης. Η παλινδρόμηση του χρονικού διαστήματος πριν την εφαρμογή των ΔΠΧΠ ερμηνεύει το 40,4% της διακύμανσης των παρατηρήσεων ενώ η αντίστοιχη παλινδρόμηση του χρονικού διαστήματος μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΠ ερμηνεύει το 38,3%.

Σε αυτό το μοντέλο, όπως και στο προηγούμενο, οι παλινδρομήσεις κρίνονται ¹⁹στατιστικά σημαντικές (στατιστική σημαντικότητα < 1%), γεγονός το οποίο επιτρέπει την εξαγωγή συμπερασμάτων από τις μεταβλητές του υποδείγματος.

Αναφορικά με το χρονικό διάστημα προ εφαρμογής ΔΠΧΠ, στατιστικά σημαντικές κρίνονται οι μεταβλητές SIZE (επίπεδο σημαντικότητας < 5%) καθώς και CF (επίπεδο σημαντικότητας < 1%). Η μεταβλητή SIZE επηρεάζει αρνητικά τις μεταβολές των λειτουργικών χρηματοροών (εξαρτημένης μεταβλητής ΔCF), ενώ η μεταβλητή CF επηρεάζει θετικά την μεταβλητή ΔCF με συντελεστή $\beta = 0,675$, γεγονός το οποίο επιβεβαιώνει τη θεωρία. Οι επιχειρήσεις με υψηλότερη κεφαλαιοποίηση καταγράφουν μικρότερες μεταβολές των λειτουργικών ταμειακών ροών, ενώ οι τελευταίες επηρεάζονται θετικά από το συνολικό ύψος τους. Η μεγαλύτερη σταθερότητα στο ύψος των λειτουργικών ταμειακών ροών έχει να κάνει με τη θέση της επιχείρησης στην αγορά. Η υψηλότερη κεφαλαιοποίηση συνδέεται με ισχυρότερη θέση στη σχετική αγορά.

Από το σύνολο των μεταβλητών του παραπάνω πίνακα για το χρονικό διάστημα μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΠ, οι μεταβλητές SIZE, TURN και CF θεωρούνται στατιστικά σημαντικές. Οι μεταβλητές SIZE και TURN επηρεάζουν αρνητικά την εξαρτημένη μεταβλητή DCF αλλά σε πολύ μικρό βαθμό καθώς συντελεστές β τους είναι -0,009 και -0,006 αντίστοιχα. Τέλος η μεταβλητή CF παρουσιάζει υψηλή θετική συσχέτιση με την εξαρτημένη μεταβλητή DCF καθώς ο συντελεστής β της είναι ίσος με 1,067.

---

¹⁹ Η στατιστική σημαντικότητα των υποδειγμάτων προκύπτει από την ανάλυση διακύμανσης στο Παράρτημα Β.

Πίνακας 9: Περιγραφικά στατιστικά μέτρα των καταλοίπων παλινδρόμησης μεταβολής λειτουργικών ταμειακών ροών (ΔCF)

	ΕΛΠ (2000 – 2004)				ΔΠΧΠ (2005 – 2018)			
	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Predicted Value	-0,1402	0,1955	0,0201	0,06432	-1,2686	2,0576	0,0031	0,09940
Residual	-0,30767	0,27331	0,00000	0,07813	-2,05191	2,21589	0,00000	0,11507
Std. Predicted Value	-2,492	2,727	0,000	1,000	-12,793	20,670	0,000	1,000
Std. Residual	-3,756	3,337	0,000	0,954	-16,228	17,524	0,000	0,997
Observations	101				1.542			

Τα περιγραφικά στατιστικά μέτρα των καταλοίπων από τις προηγούμενες παλινδρομήσεις παρουσιάζονται στον Πίνακα 9 παραπάνω.

5.3.3. Παλινδρόμηση Λειτουργικών Ταμειακών Ροών (CF)

Με την ίδια λογική που ακολουθήθηκε στα δύο προηγούμενα υποδείγματα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της εξίσωσης (3) παλινδρόμησης για τα χρονικά διαστήματα πριν και μετά την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ από τις ελληνικές επιχειρήσεις.

²⁰**Πίνακας 10:** Εκτίμηση Εξίσωσης Παλινδρόμησης Λειτουργικών Ταμειακών Ροών (CF)

Ανεξάρτητες μεταβλητές	Εξαρτημένη μεταβλητή	
	Λειτουργικές ταμειακές ροές (CF)	
	ΕΛΠ (2000 – 2004)	ΔΠΧΠ (2005 – 2018)
SIZE	0,027*** (3,690)	0,009*** (7,167)
GROWTH	-0,023 (-1,453)	0,002 (0,619)
EISSUE	-0,037* (-1,930)	-0,007 (-1,392)
LEV	-0,004 (-0,461)	-1,077E-005 (-0,285)
DISSUE	0,009 (0,633)	0,000 (0,198)
TURN	0,054*** (3,208)	0,005*** (2,608)
AUD	-0,001 (-0,048)	0,004 (0,668)
CLOSE	0,003 (0,308)	0,002 (1,145)
Constant	-0,089 (-2,142)	-0,003 (-0,644)
Observations	101	1.542
R ²	0,356	0,050
Adjusted R ²	0,300	0,045

²⁰ Οι τιμές στις παρενθέσεις του πίνακα αντιπροσωπεύουν τα t-statistics και τα αστεράκια αντιπροσωπεύουν το επίπεδο σημαντικότητας στο οποίο οι ανεξάρτητες μεταβλητές είναι στατιστικά σημαντικές: * για $\alpha = 10\%$, ** για $\alpha = 5\%$, *** για $\alpha = 1\%$.

Βάσει της συγκεκριμένης παλινδρόμησης ερμηνεύεται το 35,6% της διακύμανσης της εξαρτημένης μεταβλητής CF από το υπόδειγμα για το χρονικό διάστημα πριν την εφαρμογή των ΔΠΧΠ και αντίστοιχα μόλις το 5% για το χρονικό διάστημα μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΠ. Όμοια όπως στα δύο προηγούμενα υποδείγματα η παλινδρομήσεις του συγκεκριμένου υποδείγματος κρίνονται ²¹στατιστικά σημαντικές (στατιστική σημαντικότητα < 1%).

Βάσει των παραπάνω δεδομένων, στατιστικά σημαντικές παρατηρήσεις για το χρονικό διάστημα πριν την εφαρμογή των ΔΠΧΠ, διακρίνονται στις μεταβλητές SIZE, EISSUE και TURN. Το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας είναι μικρότερο του 1% για τις μεταβλητές SIZE και TURN ενώ για την μεταβλητή EISSUE το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας είναι μικρότερο του 10%. Η εξαρτημένη μεταβλητή CF επηρεάζεται θετικά από την ανεξάρτητη μεταβλητή SIZE με συντελεστή β ίσο με +0,027 και επίσης θετικά από την ανεξάρτητη μεταβλητή TURN με συντελεστή β ίσο με +0,054. Τέλος η ανεξάρτητη μεταβλητή CF επηρεάζεται αρνητικά με συντελεστή β ίσο με -0,037 από την εξαρτημένη μεταβλητή EISSUE.

Αναφορικά με το χρονικό διάστημα μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΠ φαίνεται ότι η εξαρτημένη μεταβλητή CF επηρεάζεται θετικά από τις ανεξάρτητες μεταβλητές SIZE και TURN με συντελεστές β +0,009 και +0,005 αντίστοιχα. Οι δυο ανεξάρτητες μεταβλητές έχουν επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας μικρότερο του 1%.

Τα πρόσημα των συντελεστών παλινδρόμησης υποστηρίζουν τη θεωρία. Το επίπεδο των λειτουργικών ταμειακών ροών σχετίζεται με θετικό τρόπο, τόσο με το επίπεδο των πωλήσεων όσο και με το μέγεθος της επιχείρησης. Αντίστοιχα, υπάρχει αρνητική σχέση λειτουργικών ταμειακών ροών και μεταβολής του κοινού μετοχικού κεφαλαίου. Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου συνήθως οδηγεί σε αύξηση των επενδυτικών ταμειακών ροών με σκοπό νέες επενδύσεις οι οποίες έχουν θετική επίδραση στις ταμειακές ροές σε μεταγενέστερο χρονικό ορίζοντα.

Τα περιγραφικά στατιστικά μέτρα των καταλοίπων των παλινδρομήσεων παρουσιάζονται παρακάτω στον Πίνακα 11.

---

²¹ Η στατιστική σημαντικότητα των υποδειγμάτων προκύπτει από την ανάλυση διακύμανσης στο Παράρτημα Β.

Πίνακας 11: Περιγραφικά στατιστικά μέτρα των καταλοίπων παλινδρόμησης λειτουργικών ταμειακών ροών (CF)

	ΕΛΠ (2000 – 2004)				ΔΠΧΠ (2005 – 2018)			
	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Predicted Value	-0,1099	0,3057	0,0907	0,06516	-0,0379	0,1399	0,0343	0,02140
Residual	-0,21733	0,23941	0,00000	0,08760	-1,18922	1,93078	0,00000	0,09308
Std. Predicted Value	-3,079	3,299	0,000	1,000	-3,372	4,934	0,000	1,000
Std. Residual	-2,380	2,621	0,000	0,959	-12,743	20,689	0,000	0,997
Observations	101				1.542			

5.3.4 Παλινδρόμηση Δεδουλευμένων (ACC)

Χρησιμοποιώντας την εξίσωση (4) παλινδρόμησης των δεδουλευμένων για τα χρονικά διαστήματα προ και μετά εφαρμογής ΔΠΧΠ από τις ελληνικές επιχειρήσεις, έχουμε τα παρακάτω αποτελέσματα.

²²Πίνακας 12: Εκτίμηση Εξίσωσης Παλινδρόμησης Δεδουλευμένων (ACC)

Ανεξάρτητες μεταβλητές	Εξαρτημένη μεταβλητή Δεδουλευμένα (ACC)	
	ΕΛΠ (2000 – 2004)	ΔΠΧΠ (2005 – 2018)
SIZE	-0,005 (-0,750)	0,020*** (8,786)
GROWTH	0,014 (0,999)	0,010** (2,107)
EISSUE	0,030 (1,715)	0,012 (1,256)
LEV	-0,015** (-2,074)	-2,415E-005 (-0,350)
DISSUE	-0,006 (-0,432)	-0,008 (-1,772)
TURN	0,017 (1,118)	0,001 (0,214)
AUD	-0,007 (-0,363)	-0,040*** (-3,645)
CLOSE	0,001 (0,105)	-0,002 (-0,585)
Constant	-0,007 (-0,185)	-0,116 (-11,797)
Observations	101	1.542
R ²	0,139	0,054
Adjusted R ²	0,064	0,049

²² Οι τιμές στις παρενθέσεις του πίνακα αντιπροσωπεύουν τα t-statistics και τα αστεράκια αντιπροσωπεύουν το επίπεδο σημαντικότητας στο οποίο οι ανεξάρτητες μεταβλητές είναι στατιστικά σημαντικές: * για $\alpha = 10\%$, ** για $\alpha = 5\%$, *** για $\alpha = 1\%$.

Χαμηλή ερμηνευτικότητα παλινδρόμησης για το χρονικό διάστημα προ εφαρμογής ΔΠΧΠ καθώς το υπόδειγμα εκφράζει μόλις το 13,9% της διακύμανσης. Η ερμηνευτικότητα της παλινδρόμησης μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΠ εξηγεί μόλις το 5,4% της διακύμανσης. Ο συντελεστής προσδιορισμού και στις δύο περιπτώσεις είναι εξαιρετικά μειωμένος. Οι παλινδρομήσεις κρίνονται ²³στατιστικά σημαντικές. Πιο συγκεκριμένα η παλινδρόμηση που αφορά το χρονικό διάστημα προ εφαρμογής ΔΠΧΠ είναι στατιστικά σημαντική σε επίπεδο μικρότερου του 10% ενώ η αντίστοιχη του χρονικού διαστήματος μετά εφαρμογής ΔΠΧΠ είναι στατιστικά σημαντική σε επίπεδο μικρότερου του 1%.

Από το σύνολο των ανεξάρτητων μεταβλητών της παλινδρόμησης προ εφαρμογής ΔΠΧΠ, μόνο η μεταβλητή LEV κρίνεται στατιστικά σημαντική σε επίπεδο μικρότερο του 5%. Η μεταβλητή LEV επηρεάζει αρνητικά την ανεξάρτητη μεταβλητή ACC με συντελεστή -0,015. Η παρατήρηση αυτή είναι σύμφωνη με τη θεωρία. Υπάρχει αρνητική σχέση μεταξύ των υποχρεώσεων προς τρίτους και των δεδουλευμένων.

Συνεχίζοντας, με την ερμηνεία των ανεξάρτητων μεταβλητών της παλινδρόμησης μετά εφαρμογής ΔΠΧΠ, οι SIZE, GROWTH και AUD κρίνονται στατιστικά σημαντικές. Συγκεκριμένα οι ανεξάρτητες μεταβλητές SIZE και AUD είναι στατιστικά σημαντικές σε επίπεδο μικρότερο του 1%, ενώ η ανεξάρτητη μεταβλητή GROWTH είναι στατιστικά σημαντική σε επίπεδο μικρότερο του 5%. Η εξαρτημένη μεταβλητή ACC επηρεάζεται θετικά από τις ανεξάρτητες μεταβλητές SIZE και GROWTH με συντελεστές β +0,02 και +0,01 αντίστοιχα. Το μέγεθος της επιχείρησης και η εξέλιξη των πωλήσεων συνδέονται θετικά με το ύψος των δεδουλευμένων. Η ανεξάρτητη μεταβλητή AUD επηρεάζει αρνητικά την εξαρτημένη μεταβλητή ACC με συντελεστή β ίσο με -0,04. Η σχέση αυτή ίσως να φανερώνει τη διάθεση των επιχειρήσεων να μην επηρεάζουν θετικά το ύψος των δεδουλευμένων όταν οι καταστάσεις ελέγχονται από τις «παραδοσιακές» εταιρίες ορκωτών. Με αυτόν τον τρόπο αποφεύγουν αρνητικές παρατηρήσεις που μπορεί να επηρεάσουν ανάλογα τους επενδυτές.

---

²³ Η στατιστική σημαντικότητα των υποδειγμάτων προκύπτει από την ανάλυση διακύμανσης στο Παράρτημα Β.

Πίνακας 13: Περιγραφικά στατιστικά μέτρα των καταλοίπων παλινδρόμησης Δεδουλευμένων (ACC)

	ΕΛΠ (2000 – 2004)				ΔΠΧΠ (2005 – 2018)			
	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Predicted Value	-0,1197	0,1516	-0,0372	0,03218	-0,2287	0,1240	-0,0613	0,04066
Residual	-0,23163	0,20899	0,00000	0,08006	-3,81519	1,44605	0,00000	0,17024
Std. Predicted Value	-2,565	5,866	0,000	1,000	-4,117	4,559	0,000	1,000
Std. Residual	-2,775	2,504	0,000	0,959	-22,352	8,472	0,000	0,997
Observations			101				1.542	

Παραπάνω στον πίνακα 13 παρουσιάζονται τα στατιστικά περιγραφικά μέτρα των καταλοίπων των παλινδρομήσεων

5.3.5 Παλινδρόμηση με εξαρτημένη ψευδομεταβλητή την υιοθέτηση ΔΠΧΠ και μελέτη επίδρασης μικρών θετικών αποτελεσμάτων

Εφαρμόζοντας την εξίσωση παλινδρόμησης (5), του στοχευμένου εισοδήματος, χωρίς μεταβλητές (μόνο με τη χρήση της σταθεράς) και στη συνέχεια με τη προσθήκη μεταβλητών, προκύπτουν τα αποτελέσματα του Πίνακα 14.

²⁴Πίνακας 14: Εκτίμηση Εξίσωσης Παλινδρόμησης Στοχευμένου Εισοδήματος (IAS, SPOS)

Ανεξάρτητες μεταβλητές	Εξαρτημένη μεταβλητή Μεταβολή καθαρού εισοδήματος (IAS)
SPOS	-0,317 (0,684)
SIZE	-0,257*** (11,483)
GROWTH	-0,352* (2,738)
EISSUE	-0,252 (1,850)
LEV	-0,001 (0,025)
DISSUE	-0,111 (0,779)
TURN	-0,021 (0,029)
CF	3,416*** (6,942)
AUD	0,270 (0,947)
CLOSE	0,069 (0,353)
Constant	3,812*** (43,655)
Observations	834

²⁴ Οι τιμές στις παρενθέσεις του πίνακα αντιπροσωπεύουν τα Wald test και τα αστεράκια αντιπροσωπεύουν το επίπεδο σημαντικότητας στο οποίο οι ανεξάρτητες μεταβλητές είναι στατιστικά σημαντικές: * για α = 10%, ** για α = 5%, *** για α = 1%.

²⁵ Overall Percentage Predicted (constant only)	89,3
²⁵ Overall Percentage Predicted	89,6

Τα αποτελέσματα της παλινδρόμησης με τη χρήση μόνο της σταθεράς της εξίσωσης (5) δεν είναι ενθαρρυντικά καθώς η σταθερά από μόνη της ερμηνεύει το 89,3% του μοντέλου. Συνεπώς δεν μένει αρκετός χώρος για την επεξήγηση του μοντέλου από τις υπόλοιπες ανεξάρτητες μεταβλητές.

Εισάγοντας όλες τις προβλεπόμενες από το υπόδειγμα μεταβλητές στην εξίσωση παλινδρόμησης (5) παρατηρείται ότι η ερμηνευτικότητα του μοντέλου βελτιώνεται μόλις ²⁶0,3%. Συνεχίζοντας με την ανάλυση των συντελεστών παλινδρόμησης (χωρίς βέβαια να μπορούμε να στηριχτούμε σε αυτή) προκύπτουν τα παρακάτω.

Στατιστικά σημαντικές σε επίπεδο σημαντικότητας μικρότερο του 1% εμφανίζονται οι μεταβλητές SIZE και CF, ενώ η μεταβλητή GROWTH εμφανίζεται και αυτή στατιστικά σημαντική σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας μικρότερο του 10%. Η ψευδομεταβλητή SPOS, η οποία είναι η όλη ουσία της συγκεκριμένης παλινδρόμησης, δεν εμφανίζεται στατιστικά σημαντική.

5.3.6 Παλινδρόμηση με εξαρτημένη ψευδομεταβλητή την υιοθέτηση ΔΠΧΠ και μελέτη επίδρασης ισχυρών αρνητικών αποτελεσμάτων

Το τελευταίο οικονομετρικό μοντέλο ασχολείται με την ορθή χρήση της αρχής του συντηρητισμού μέσα από την εφαρμογή της εξίσωσης παλινδρόμησης (6). Σε αυτή τη παλινδρόμηση ακολουθείται ο ίδιος τρόπος εργασίας και υπολογισμών που υλοποιήθηκε στη παλινδρόμηση στοχευμένου εισοδήματος. Τα αποτελέσματα της εξίσωσης παλινδρόμησης (6), που υπολογίστηκε μόνο με τη χρήση της σταθεράς και στη συνέχεια με προσθήκη των μεταβλητών παρουσιάζονται στον Πίνακα 15.

²⁷Πίνακας 15: Εκτίμηση Εξίσωσης Παλινδρόμησης Εφαρμογής Αρχής Συντηρητισμού (IAS, LNEG)

²⁵ Το cut value είναι 0,500.

²⁶ Η ερμηνεία του μοντέλου χωρίς τη χρήση των μεταβλητών του υποδείγματος είναι 89,3%. Με την προσθήκη των μεταβλητών η ερμηνεία αυξάνεται στο 89,6%, συνεπώς $89,6\% - 89,3\% = 0,3\%$ αύξηση ερμηνευτικότητας.

²⁷ Οι τιμές στις παρενθέσεις του πίνακα αντιπροσωπεύουν τα Wald test και τα αστεράκια αντιπροσωπεύουν το επίπεδο σημαντικότητας στο οποίο οι ανεξάρτητες μεταβλητές είναι στατιστικά σημαντικές: * για $\alpha = 10\%$, ** για $\alpha = 5\%$, *** για $\alpha = 1\%$.

Ανεξάρτητες μεταβλητές	Εξαρτημένη μεταβλητή Μεταβολή καθαρού εισοδήματος (IAS)
LNEG	0,695 (0,387)
SIZE	-0,327* (3,019)
GROWTH	-0,002 (0,000)
EISSUE	-0,203 (0,295)
LEV	0,001 (0,003)
DISSUE	-0,019 (0,003)
TURN	-0,083 (0,260)
CF	-0,803 (0,221)
AUD	0,451 (0,417)
CLOSE	0,732 (2,443)
Constant	3,702*** (6,778)
Observations	809
²⁸ Overall Percentage Predicted (constant only)	98,5
²⁸ Overall Percentage Predicted	98,5

Ομοίως σε αυτή τη περίπτωση, όπως και στο μοντέλο του στοχευμένου υποδείγματος, η παλινδρόμηση του συντηρητισμού, με τη χρήση μόνο της σταθεράς, παρουσιάζει εξαιρετικά υψηλή ερμηνευτικότητα. Αποτέλεσμα που φέρει αρνητικό αντίκτυπο στις μεταβλητές του μοντέλου, καθώς αυτές πρόκειται να έχουν εξαιρετικά χαμηλή ερμηνευτικότητα. Η προσθήκη των μεταβλητών, εν τέλει, δεν συνεισφέρει καθόλου στη βελτίωση της ερμηνευτικότητας του συγκεκριμένου μοντέλου καθώς αυτή παραμένει

²⁸ To cut value είναι 0,500.

σταθερή στο 98,5%. Παρόλα αυτά, η ανάλυση των αποτελεσμάτων των μεταβλητών της εξίσωσης (6) παλινδρόμησης παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Όπως είναι αναμενόμενο καμία μεταβλητή δεν είναι στατιστικά σημαντική, εκτός της SIZE σε επίπεδο σημαντικότητας 10%. Η ψευδομεταβλητή LNEG, η οποία είναι η όλη ουσία της συγκεκριμένης παλινδρόμησης, δεν εμφανίζεται στατιστικά σημαντική.

5.4. Συγκεντρωτική Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Εμπειρικής Διερεύνησης

Για την ερμηνεία των κριτηρίων εκτίμησης της Διαχείρισης Κερδοφορίας (Earnings Management) καθώς και της Εφαρμογής του Συντηρητισμού (Timely Loss Recognition) χρησιμοποιούνται τα δεδομένα του πίνακα 16. Στον πίνακα αυτό σωρεύονται όλα τα απαραίτητα αποτελέσματα των παλινδρομήσεων που ενεργηθήκαν στην παρούσα εμπειρική διερεύνηση.

Πίνακας 16:

Μοντέλα Διαχείρισης Κερδοφορίας	Πρόβλεψη	ΕΛΠ (2000 – 2004)	ΔΠΧΠ (2005 – 2018)
Variability of Residuals ΔNI	ΔΠΧΠ > ΕΛΠ	0,002	0,028
Variability of Residuals ΔCF	ΔΠΧΠ > ΕΛΠ	0,006	0,016
Variability of Residuals ΔNI to ΔCF	ΔΠΧΠ > ΕΛΠ	0,33	1,75
Spearman Correlation of Residuals ACC and CF	ΔΠΧΠ > ΕΛΠ	-0,772	-0,420
Observations		101	1.542
SPOS	-		-0,317
Observations			834
Μοντέλο Εφαρμογής Αρχής Συντηρητισμού			
LNEG	+		0,695
Observations			809

5.4.1. Κριτήριο Εκτίμησης Πολιτικής Διαχείρισης κερδοφορίας (Earnings Management) Βάσει της Μεταβολής Εισοδήματος (ΔNI)

Η πρώτη γραμμή του πίνακα 16 εκφράζει την διακύμανση, η οποία είναι ίση με 0,28, των καταλοίπων της παλινδρόμησης (1) για το χρονικό διάστημα μετά της εφαρμογής των ΔΠΧΠ (2005 – 2018). Αντίστοιχα η διακύμανση των καταλοίπων για το διάστημα πριν την εφαρμογή των ΔΠΧΠ είναι ίση με 0,002. Η διαφορά των διακυμάνσεων των δυο αυτών περιόδων κατά απόλυτη τιμή είναι 0,026 και φαίνεται να μεγαλώνει στο διάστημα υιοθέτησης των ΔΠΧΠ.

Η διακύμανση των καταλοίπων εκφράζει το ²⁹28,571% της συνολικής διακύμανσης της εξαρτημένης μεταβλητής ΔΝΙ στο διάστημα προ υιοθέτησης ΔΠΧΠ. Αντίστοιχα η διακύμανση των καταλοίπων εκφράζει το ²⁹5,395% της συνολικής διακύμανσης της εξαρτημένης μεταβλητής ΔΝΙ στο διάστημα μετά της υιοθέτησης ΔΠΧΠ.

Η υψηλότερη διακύμανση των καταλοίπων της εξίσωσης παλινδρόμησης των επιχειρήσεων που έχουν υιοθετήσει ΔΠΧΠ, επιβεβαιώνει την υψηλότερη ποιότητα λογιστικής πληροφόρησης των ΔΠΧΠ. Οι επιχειρήσεις που έχουν υιοθετήσει ΔΠΧΠ δεν έχουν σημαντικά περιθώρια διαχείρισης των λογιστικών αποτελεσμάτων και η μεταβλητότητα των λογιστικών αποτελεσμάτων, όπως αυτή αντικατοπτρίζεται στη μεταβολή του καθαρού εισοδήματος, είναι μεγαλύτερη σε σχέση με την αντίστοιχη των ΕΛΠ (προ υιοθέτησης ΔΠΧΠ). Τα αποτελέσματα συμφωνούν με την αντίστοιχη έρευνα (Barth, Wayne, και Lang, 2008).

5.4.2 Κριτήριο Εκτίμησης Πολιτικής Διαχείρισης κερδοφορίας (Earnings Management) Βάσει της Μεταβολής των Λειτουργικών Ταμειακών Ροών (ΔCF)

Το δεύτερο μέτρο αξιολόγησης της ποιότητας της λογιστικής πληροφόρησης εξετάζει τον λόγο της διακύμανσης των καταλοίπων της εξίσωσης παλινδρόμησης της μεταβολής του καθαρού εισοδήματος (ΔΝΙ), ως προς τη διακύμανση των καταλοίπων της εξίσωσης παλινδρόμησης της μεταβολής των λειτουργικών ταμειακών ροών (ΔCF).

Προκύπτει ότι για το διάστημα προ εφαρμογής ΔΠΧΠ, ο προαναφερόμενος λόγος δίνει αποτέλεσμα $\frac{0,04366^2}{0,07813^2} \approx 0,31227$ ενώ ο αντίστοιχος λόγος για το διάστημα μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΠ δίνει αποτέλεσμα $\frac{0,16775^2}{0,12608^2} \approx 1,77024$.

Τα αποτελέσματα μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η κατά τη χρονική περίοδο πριν την εφαρμογή των ΔΠΧΠ στην Ελλάδα οι εταιρίες χρησιμοποιούσαν την αρχή του δεδουλευμένου ως μέθοδο διαχείρισης (χειραγώγησης) της κερδοφορίας (earnings management).

Το συμπέρασμα αυτό βασίζεται στο γεγονός ότι η διακύμανση των καταλοίπων της μεταβλητής (ΔΝΙ) είναι μικρότερη (αρκετά) από την αντίστοιχη της μεταβλητής (ΔCF).

---

²⁹ Τα δεδομένα για τον υπολογισμό του ποσοστού αντλούνται από τον πίνακα Ανάλυσης Διακύμανσης (Παράρτημα Β), $\frac{0,002}{0,007} \approx 0,28571$ ή 28,571% και $\frac{0,028}{0,519} \approx 0,05395$ ή 5,395% αντίστοιχα.

Αντίθετα, στην περίοδο μετά την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ ανατρέπεται η συγκεκριμένη συμπεριφορά των εταιριών, συμβάλλοντας έτσι στην αύξηση της ποιότητας της λογιστικής πληροφορίας. Τα εμπειρικά αποτελέσματα που παρουσιάζονται στο δεύτερο κριτήριο συμφωνούν με τα αντίστοιχα (Barth, Wayne, και Lang, 2008) όπως και στην προηγούμενη παράγραφο.

5.4.3. Κριτήριο Εκτίμησης Πολιτικής Διαχείρισης κερδοφορίας (Earnings Management) Βάσει του Συντελεστή Συσχέτισης Spearman Λειτουργικών Ταμειακών Ροών (CF και Δεδουλευμένων (ACC)

Στον πίνακα 16 παρουσιάζεται ο Συντελεστής Συσχέτισης κατά Spearman ανάμεσα στα κατάλοιπα των εξισώσεων (3) και (4) παλινδρόμησης κατά την χρονική περίοδο πριν και μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΠ από τις ελληνικές επιχειρήσεις. Όπως φαίνεται ο συντελεστής συσχέτισης κατά Spearman ανάμεσα στα κατάλοιπα των εξαρτημένων μεταβλητών ACC και CF είναι ίσος με $-0,772$ για την χρονική περίοδο 2000 – 2004. Η συσχέτιση αυτή είναι στατικά σημαντική σε επίπεδο μικρότερο του 1% (δίπλευρος έλεγχος).

Τη χρονική περίοδο μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΠ από τις ελληνικές επιχειρήσεις (χρονικό διάστημα 2005 – 2018), ο συντελεστής συσχέτισης κατά Spearman είναι ίσος με $-0,420$ και φέρει επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας μικρότερο από 1% (δίπλευρος έλεγχος).

Από τη σύγκριση των συντελεστών συσχέτισης κατά Spearman για τα χρονικά διαστήματα προ και μετά εφαρμογής ΔΠΧΠ στις ελληνικές επιχειρήσεις προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- Και στις δύο χρονικές περιόδους ο Συντελεστής Συσχέτισης κατά Spearman είναι στατιστικά σημαντικός (Significance < 1%, δίπλευρου ελέγχου).
- Ο συντελεστής Συσχέτισης κατά Spearman είναι σημαντικά μικρότερα αρνητικός για την χρονική περίοδο μετά την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ από τις ελληνικές επιχειρήσεις ($-0,420$ έναντι του $-0,772$ της χρονικής περιόδου προ εφαρμογής ΔΠΧΠ).

Βάσει του συγκεκριμένου κριτηρίου εκτίμησης εύλογα εξάγεται το συμπέρασμα ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις εμφανίζουν αρκετά μικρότερη εξομάλυνση των κερδών τους (earnings smoothing) κατά τη χρονική περίοδο τήρησης των ΔΠΧΠ (2005 – 2018). Συνεπώς επιβεβαιώνεται η βελτίωση της ποιότητας της λογιστικής πληροφόρησης μετά

την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ. Τα αποτελέσματα του κριτηρίου αξιολόγησης με βάση τη συσχέτιση Spearman μπορεί να είναι σύμφωνα με την κύρια έρευνα που βασιστήκε το συγκεκριμένο κριτήριο (Barth, Wayne, και Lang, 2008), ωστόσο πρέπει να αξιολογούνται με προσοχή καθώς τα αποτελέσματα δεν παρουσιάζουν στατιστική σημαντικότητα στην περίπτωση μας.

5.4.4. Κριτήριο Εκτίμησης Πολιτικής Διαχείρισης κερδοφορίας (Earnings Management) Βάσει της καταγραφής Στοχευμένου Εισοδήματος (SPOS)

Η ψευδομεταβλητή SPOS έχει συντελεστή β με αρνητικό πρόσημο (-0,317) (πίνακας 16), το οποίο σύμφωνα με τη θεωρία οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις, στο χρονικό διάστημα πριν την εφαρμογή των ΔΠΧΠ, προβαίνουν σε μεγαλύτερο βαθμό σε χειραγώγηση των αποτελεσμάτων ώστε να παρουσιάσουν (μικρό) θετικό αποτέλεσμα (στοχευμένο εισόδημα) συγκριτικά με την χρονική περίοδο μετά την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ. Ωστόσο, η ψευδομεταβλητή SPOS δεν εμφανίζεται στατιστικά σημαντική, βάσει λοιπόν των προηγούμενων αποτελεσμάτων (Πίνακα 14) τα όποια συμπεράσματα πρέπει να υιοθετηθούν με προσοχή.

5.4.5 Κριτήριο Κριτήριο Εκτίμησης Εφαρμογής Αρχής Συντηρητισμού (Timely Loss Recognition) Βάσει της καταγραφής Ζημιών (LNEG)

Η μεταβλητή LNEG έχει θετικό συντελεστή $\beta = 0,695$ το οποίο σύμφωνα με τη θεωρία σημαίνει ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις στο χρονικό διάστημα μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΠ αναγνωρίζουν υψηλές ζημιές σε μεγαλύτερη συχνότητα, συγκριτικά με το διάστημα προ εφαρμογής ΔΠΧΠ. Παρόλο που τα δεδομένα επιβεβαιώνουν το επιχείρημα, το συμπέρασμα πρέπει να υιοθετηθεί με προσοχή καθώς η ερμηνευτικότητα της παλινδρόμησης είναι εξαιρετικά περιορισμένη και η μεταβλητή LNEG μη σημαντική στατιστικά.

Όπως προκύπτει από το σύνολο των υιοθετούμενων κριτηρίων αξιολόγησης της ποιότητας της λογιστικής πληροφορίας, τα εμπειρικά δεδομένα τείνουν να υποστηρίξουν τη βελτίωση του επιπέδου λογιστικής πληροφόρησης μετά την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ. Τα αποτελέσματα συμφωνούν με τα αντίστοιχα (Barth, Wayne, και Lang, 2008). Ωστόσο, σε πολλές περιπτώσεις η ερμηνευτικότητα των οικονομετρικών μοντέλων είναι ασθενής και τα όποια συμπεράσματα πρέπει να υιοθετούνται με προσοχή.

6. Συμπεράσματα

Τα ΔΠΧΠ είναι αναμφίβολα ένα λογιστικό πλαίσιο με σαφείς οριζόμενους στόχους όπως η αύξηση συγκρισιμότητας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η διαφάνεια, η χρηματοοικονομική σταθερότητα και η ανάπτυξη μακροπρόθεσμου χαρακτήρα στην παγκόσμια οικονομία. Υπόκειται συνεχώς σε βελτιώσεις ώστε να εναρμονίζεται με τις ανάγκες του διεθνούς χρηματοοικονομικού περιβάλλοντος. Λόγω της ισχυρής υποδομής του, της διεθνούς αναγνώρισης του καθώς και υιοθέτησης του από πληθώρα χωρών έχει καταφέρει να εγείρει σε σημαντικό βαθμό το ερευνητικό ενδιαφέρον επιστημόνων του κλάδου των κοινωνικών επιστημών. Το ερευνητικό αντικείμενο μελέτης αναφορικά με τα ΔΠΧΠ αναφέρεται στην ποιότητα της λογιστικής πληροφορίας που προσδίδουν.

Η μέτρηση της ποιότητας της λογιστικής πληροφορίας είναι μια σύνθετη διαδικασία διότι η προσέγγιση της πηγάζει από ένα σύνολο διαφορετικών οπτικών πάνω σε επιμέρους τομείς της, οι οποίοι, άλλες φορές πολύ άλλες λίγο, συμβάλλουν σε ένα βαθμό στην ενιαία «εικόνα» της ποιότητας λογιστικής πληροφορία. Επίσης υπάρχει πληθώρα εξωγενών παραγόντων οι οποίοι εμποδίζουν την ακρίβεια των αποτελεσμάτων από τις διάφορες μετρήσεις. Τέτοιοι παράγοντες, σύμφωνα με την αρθρογραφία, είναι συνήθως το οικονομικό περιβάλλον, το νομικό πλαίσιο της χώρας, οι εποπτικοί μηχανισμοί καθώς και τα κίνητρα τα οποία έχει μια εταιρία να υιοθετήσει τα ΔΠΧΠ. Για αυτούς τους λόγους οι προσεγγίσεις για την μέτρηση της ποιότητας της λογιστικής πληροφορίας περιορίζονται αρκετά, αλλά όχι αποκλειστικά, σε δεδομένα από της χρηματοοικονομικές αναφορές των εταιριών ώστε να προσδιοριστεί ο βαθμός χειραγώγησης των αποτελεσμάτων, η σωστή εφαρμογή της αρχής του συντηρητισμού και η ορθή απεικόνιση των λογιστικών γεγονότων (κυρίως τις συμβάσεις). Σε μια εναλλακτική προσέγγιση, έχουν υλοποιηθεί έρευνες (περιορισμένες σε αριθμό, συγκριτικά με τις προηγούμενες που αναφέρθηκαν) σε μακροοικονομικά μεγέθη (αγορά κεφαλαίου), ώστε να αναδειχθούν μεταβολές στην ποιότητα της λογιστικής πληροφορίας με την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ.

Τα αποτελέσματα των έως τώρα ερευνών παρουσιάζουν την ύπαρξη μιας ανώτερης ποιότητας λογιστικής πληροφόρησης με την εισαγωγή των ΔΠΧΠ. Η βελτίωση αυτή κάνει αισθητή την παρουσία της και σε μακροοικονομικό επίπεδο (έμμεση μέτρηση), και ειδικότερα στην αγορά κεφαλαίου όπου και παρατηρήθηκε αύξηση συγκρισιμότητας. Τα

αποτελέσματα σε επίπεδο άμεσων μετρήσεων είναι ανάμεικτα και διχάζουν την επιστημονική κοινότητα. Αρκετοί ερευνητές καταλήγουν σε αποτελέσματα που δείχνουν βελτίωση της λογιστικής πληροφορίας αλλά είναι διστακτικοί να τα αποδώσουν εις ολόκληρο στα ΔΠΧΠ κάνοντας λόγο ότι οι αλλαγές αυτές δύναται να οφείλονται σε διαφορετικούς παράγοντες όπως για παράδειγμα τη βελτίωση του νομικού πλαισίου της χώρας (ισχυρότερη επιβολή νόμων). Άξια αναφοράς κρίνονται τα αποτελέσματα ερευνών τα οποία δείχνουν μικρή έως και μηδαμινή βελτίωση στη ποιότητα της λογιστικής πληροφορίας, αποτέλεσμα το οποίο αποδίδουν σε ισχυρό βαθμό συγγένειας του λογιστικού πλαισίου που υπήρχε σε προγενέστερο χρόνο από τα ΔΠΧΠ συνδυαστικά με ένα ισχυρό θεσμικό και νομικό πλαίσιο που υπήρχε σε όλη τη χρονική διάρκεια (πριν και μετά την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ). Σε γενικό επίπεδο τα αποτελέσματα δείχνουν να είναι θετικά όσο αφορά την αύξηση της ποιότητας της λογιστικής πληροφορίας με την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ. Αποτέλεσμα που οδηγεί τα ΔΠΧΠ κοντά στο στόχο τους αλλά όχι στην πλήρη επίτευξη αυτού δηλαδή της πλήρους συγκρισιμότητας.

Στην δικιά μας περίπτωση έγινε η επιλογή της Ελλάδας ως χώρα για μελέτη αναφορικά με την μεταβολή της ποιότητας της λογιστικής πληροφορίας με την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ. Η επιλογή αυτή έγινε αφενός διότι είναι μια χώρα με χαλαρή επιβολή νομών (κωδικό δίκαιο) και φτωχούς εποπτικούς μηχανισμούς και αφετέρου διότι έπειτα από μελέτη ενός μακροοικονομικού δείκτη, αυτόν του ΑΕΠ, η Ελλάδα φάνηκε να είναι η χώρα που επλήγη περισσότερο κατά το διάστημα της πρόσφατης οικονομικής κρίσης (2007). Όλες αυτές οι ιδιαιτερότητες της χώρας την καθιστούν ένα ακραίο δείγμα μελέτης και ταυτόχρονα ιδανικό ώστε να φανούν τα αποτελέσματα που μπορεί να φέρει η υιοθέτηση των ΔΠΧΠ στην ποιότητα της λογιστικής πληροφορίας.

Τα αποτελέσματα μας έπειτα από την εφαρμογή οικονομετρικών μοντέλων που αφορούν τη διαχείριση – χειραγώγηση αποτελεσμάτων (Earnings Management) και σωστής εφαρμογής της Αρχής του Συντηρητισμού (Timely Loss Recognition) παρουσιάζουν στη πλειοψηφία τους σημαντικά ευρήματα.

Αρχικά, τα κατάλοιπα της εξίσωσης παλινδρόμησης της μεταβολής καθαρού εισοδήματος παρουσιάζουν υψηλότερη μεταβλητότητα την περίοδο μετά την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ. Το γεγονός αυτό αποτελεί ένδειξη ορθότερης καταγραφής του ύψους των λογιστικών αποτελεσμάτων και αποτροπή ενεργειών διαχείρισης – εξομάλυνσης τους. Η

χαμηλή ερμηνευτικότητα όπως αυτή καταγράφεται στις τιμές του συντελεστή προσδιορισμού αποτελεί ένδειξη ότι υπάρχουν και άλλοι παράγοντες, πέραν από αυτούς που προτάθηκαν από προηγούμενες έρευνες, που ερμηνεύουν τη μεταβολή του καθαρού εισοδήματος.

Υψηλότερη ποιότητα λογιστικής πληροφόρησης προκύπτει και από τη σύγκριση της μεταβλητότητας των μεταβολών του καθαρού εισοδήματος προς την αντίστοιχη των λειτουργικών ταμειακών ροών. Σύμφωνα με το θεωρητικό υπόβαθρο που παρουσιάστηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, υψηλότερες τιμές του λόγου μεταβλητότητας αναμένονται στη μετά ΔΠΧΠ περίοδο. Τα εμπειρικά αποτελέσματα συμφωνούν. Μάλιστα, στην περίπτωση της εξίσωσης παλινδρόμησης της μεταβολής των λειτουργικών ταμειακών ροών η ερμηνευτικότητα του οικονομετρικού μοντέλου βελτιώνεται σημαντικά.

Υποστηρικτικά αποτελέσματα για τη βελτίωση της ποιότητας της λογιστικής πληροφόρησης εξαιτίας της υιοθέτησης των ΔΠΧΠ προκύπτουν και από τη μελέτη του συντελεστή συσχέτισης Pearson των Λειτουργικών Ταμειακών Ροών και των Δεδουλευμένων. Η αρνητική σχέση που συνδέει τα δύο μεγέθη είναι σημαντικά μικρότερη στη ΔΠΧΠ περίοδο. Συνεπώς, οι επιχειρήσεις δεν προχωρούν σε στρατηγικές εξομάλυνσης του λογιστικού αποτελέσματος, κάτι που συνέβαινε κατά την περίοδο των εθνικών λογιστικών προτύπων.

Οι προσεγγίσεις που αφορούν το Στοχευμένο Εισόδημα (Earnings Management) καθώς και αυτή της σωστής εφαρμογής της Αρχής του Συντηρητισμού (Timely Loss Recognition), δείχνουν αποτελέσματα ανώτερης ποιότητας λογιστικής πληροφορίας με την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ, όμως τα αποτελέσματα δεν είναι στατιστικά σημαντικά και δεν μπορούμε να βασιστούμε σε αυτές τις προσεγγίσεις.

Στον τομέα της εμπειρικής διερεύνησης της παρούσας διπλωματικής υπήρξαν περιορισμοί. Ένας από τους σημαντικότερους περιορισμούς είναι το δείγμα όπου διεξήχθησαν τα οικονομετρικά μοντέλα. Το δείγμα, όπως είναι εμφανώς, δεν έχει καταμεριστεί ισομερώς. Αυτό το γεγονός προκύπτει διότι οι παρατηρήσεις μας που ανταποκρίνονται στο διάστημα προ εφαρμογής ΔΠΧΠ, δηλαδή το χρονικό διάστημα ΕΛΠ, έχουν αντληθεί μια πενταετία πριν την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ (έτος 2000 έως και 2004). Σε αντίθεση, οι παρατηρήσεις που χρησιμοποιούνται για την μελέτη του χρονικού διαστήματος μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΠ, αντλούνται από το χρονικό διάστημα 2005

έως και 2018 (14 χρόνια). Η χρήση ανάλυσης μη ισομερώς κατανεμημένων παρατηρήσεων δύναται να οδηγήσει σε λανθασμένα συμπεράσματα. Στην περίπτωση μας, όμως, η εύρεση δεδομένων, λόγω της πολυπλοκότητας τους, αποδείχθηκε ένα ιδιαίτερα δύσκολο κομμάτι υλοποίησης. Άλλος ένα σημαντικός περιορισμός είναι η ύπαρξη της πρόσφατης παγκόσμιας οικονομικής κρίσης του 2007 μέσα στο χρονικό διάστημα μελέτης μας, μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΠ. Η ύπαρξη της συγκεκριμένης κρίσης δύναται να έχει οδηγήσει σε αλλοίωση των αποτελεσμάτων μας για την συγκεκριμένη χρονική περίοδο (λόγω εξωγενών παραγόντων, των οποίων ο διαχωρισμός ήταν μη εφικτός).

Τέλος, η παρούσα έρευνα παρουσιάζει σημαντικές ενδείξεις αναφορικά με την ανώτερη ποιότητα λογιστικής πληροφόρησης που έφεραν τα ΔΠΧΠ στην Ελλάδα. Επιβεβαιώνει τις αισθητές αλλαγές που φέρει το λογιστικό πλαίσιο των ΔΠΧΠ όταν αυτά αντικαθιστούν λογιστικά πλαίσια τα οποία δεν έχουν κοινές γραμμές με τα ΔΠΧΠ. Στη συνέχεια για ισχυρότερη επαλήθευση των αποτελεσμάτων ενδείκνυται μελλοντικά να υλοποιηθούν έρευνες, όχι απαραίτητα για την περίπτωση της Ελλάδας, αλλά σε περιπτώσεις όπου τα λογιστικά πλαίσια που αντικαταστάθηκαν από τα ΔΠΧΠ δεν είχαν πολλές ομοιότητες με αυτά (χώρες κωδικού δικαίου δύναται να δείξουν μεγαλύτερες μεταβολές). Επίσης συνίσταται μια καλύτερης μορφής (ισοκατανεμημένης) δειγματοληψίας.

7. Παραρτήματα

7.1 Παράρτημα Α

Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) - Α.Ε.Π. (σε αμερικάνικα δολάρια) και ποσοστιαίες μεταβολές του ανά έτος (χώρες, τμήματα και σύνολο Ε.Ε.) για τη χρονική περίοδο 2005 – 2018. (Αποτελέσματα από δεδομένα που ελήφθησαν από <https://data.worldbank.org/> ημερομηνία πρόσβασης 23/01/2020).

Α.Ε.Π. Ανατολικών Χωρών της Ε.Ε.

Έτος	Bulgaria		Czech Republic		Hungary	
	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.
2005	29.636.617.750	14,17%	136.280.689.891	14,37%	112.980.947.728	8,68%
2006	34.130.122.491	15,16%	155.463.807.113	14,08%	115.577.256.524	2,30%
2007	44.411.476.557	30,12%	189.227.050.760	21,72%	139.966.001.510	21,10%
2008	54.409.138.498	22,51%	235.718.586.901	24,57%	158.136.326.478	12,98%
2009	51.884.481.410	-4,64%	206.179.982.164	-12,53%	130.760.312.877	-17,31%
2010	50.610.058.210	-2,46%	207.477.857.919	0,63%	131.135.561.228	0,29%
2011	57.418.414.504	13,45%	227.948.349.666	9,87%	141.109.576.981	7,61%
2012	53.903.022.339	-6,12%	207.376.427.021	-9,02%	128.153.691.809	-9,18%
2013	55.555.171.010	3,07%	209.402.444.996	0,98%	135.409.048.034	5,66%
2014	56.814.543.481	2,27%	207.818.330.724	-0,76%	140.558.786.480	3,80%
2015	50.201.314.895	-11,64%	186.829.940.546	-10,10%	124.529.741.437	-11,40%
2016	53.240.950.226	6,05%	195.090.272.403	4,42%	127.507.473.626	2,39%
2017	58.220.973.783	9,35%	215.913.545.038	10,67%	141.510.583.020	10,98%
2018	65.132.951.116	11,87%	245.225.882.903	13,58%	157.882.912.778	11,57%

Έτος	Poland		Romania		Slovak Republic	
	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.
2005	306.125.173.853	20,00%	98.452.791.983	31,32%	62.785.305.310	9,51%
2006	344.748.646.558	12,62%	122.022.997.508	23,94%	70.708.098.106	12,62%
2007	429.063.549.984	24,46%	174.585.202.805	43,08%	86.454.081.577	22,27%
2008	533.815.789.474	24,41%	214.313.628.965	22,76%	100.469.509.301	16,21%
2009	439.796.160.379	-17,61%	174.103.695.930	-18,76%	89.046.289.247	-11,37%
2010	479.321.460.551	8,99%	166.225.180.150	-4,53%	90.183.986.822	1,28%
2011	528.832.185.770	10,33%	183.443.154.235	10,36%	98.997.521.242	9,77%
2012	500.360.816.828	-5,38%	171.196.268.958	-6,68%	94.416.582.465	-4,63%
2013	524.234.322.597	4,77%	190.949.066.979	11,54%	98.723.944.144	4,56%
2014	545.389.126.644	4,04%	199.626.806.402	4,54%	101.171.217.101	2,48%
2015	477.576.866.958	-12,43%	177.893.451.831	-10,89%	88.457.167.724	-12,57%
2016	472.028.000.406	-1,16%	188.494.136.776	5,96%	89.640.741.266	1,34%
2017	526.216.495.118	11,48%	211.695.422.579	12,31%	95.241.436.352	6,25%
2018	585.663.814.824	11,30%	239.552.516.744	13,16%	105.904.632.156	11,20%

Α.Ε.Π. Βόρειων Χωρών της Ε.Ε.

Έτος	Denmark	
	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.
2005	264.467.336.457	5,21%
2006	282.884.947.703	6,96%
2007	319.423.424.509	12,92%
2008	353.361.038.818	10,62%
2009	321.241.303.699	-9,09%
2010	321.995.279.402	0,23%
2011	344.003.137.611	6,83%
2012	327.148.943.812	-4,90%
2013	343.584.391.648	5,02%
2014	352.993.631.618	2,74%
2015	302.673.068.766	-14,26%
2016	313.115.929.314	3,45%
2017	329.417.067.128	5,21%
2018	355.675.329.086	7,97%

Έτος	Estonia	
	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.
2005	14.098.326.328	16,09%
2006	17.012.321.791	20,67%
2007	22.445.582.946	31,94%
2008	24.371.299.985	8,58%
2009	19.744.110.447	-18,99%
2010	19.685.033.799	-0,30%
2011	23.394.843.529	18,85%
2012	23.192.709.239	-0,86%
2013	25.271.407.239	8,96%
2014	26.773.472.962	5,94%
2015	23.048.864.243	-13,91%
2016	23.996.451.498	4,11%
2017	26.792.757.827	11,65%
2018	30.732.144.529	14,70%

Έτος	Finland	
	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.
2005	204.809.103.345	3,90%
2006	216.907.539.832	5,91%
2007	256.052.559.540	18,05%
2008	284.553.976.857	11,13%
2009	252.496.526.813	-11,27%
2010	249.181.190.476	-1,31%
2011	275.243.697.751	10,46%
2012	258.304.834.622	-6,15%
2013	271.285.280.621	5,03%
2014	274.497.230.803	1,18%
2015	234.585.368.746	-14,54%
2016	240.570.297.852	2,55%
2017	254.435.041.879	5,76%
2018	276.743.120.516	8,77%

Έτος	Ireland	
	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.
2005	211.649.034.697	9,17%
2006	232.083.467.570	9,65%
2007	269.917.943.471	16,30%
2008	275.038.896.001	1,90%
2009	236.316.405.946	-14,08%
2010	222.148.757.313	-6,00%
2011	237.472.361.873	6,90%
2012	224.999.484.105	-5,25%
2013	238.543.538.777	6,02%
2014	258.471.885.130	8,35%
2015	291.499.812.104	12,78%
2016	300.523.297.713	3,10%
2017	334.834.010.486	11,42%
2018	382.487.490.532	14,23%

Έτος	Latvia	
	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.
2005	16.909.366.521	17,79%
2006	21.436.812.139	26,77%
2007	30.897.981.124	44,14%
2008	35.657.998.831	15,41%
2009	26.250.900.751	-26,38%
2010	23.796.118.301	-9,35%
2011	28.246.551.197	18,70%
2012	28.170.812.352	-0,27%
2013	30.276.485.436	7,47%
2014	31.382.780.146	3,65%
2015	27.090.019.663	-13,68%
2016	27.734.140.217	2,38%
2017	30.198.231.776	8,88%
2018	34.409.229.178	13,94%

Έτος	Lithuania	
	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.
2005	26.125.575.942	15,35%
2006	30.216.060.233	15,66%
2007	39.738.180.077	31,51%
2008	47.850.551.149	20,41%
2009	37.440.673.478	-21,75%
2010	37.024.718.365	-1,11%
2011	43.419.061.504	17,27%
2012	42.826.586.830	-1,36%
2013	46.450.990.764	8,46%
2014	48.485.169.331	4,38%
2015	41.392.396.558	-14,63%
2016	43.021.972.485	3,94%
2017	47.632.961.168	10,72%
2018	53.429.066.429	12,17%

Έτος	Sweden	
	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.
2005	389.752.445.438	1,86%
2006	420.223.767.315	7,82%
2007	487.972.865.006	16,12%
2008	515.413.663.880	5,62%
2009	435.114.191.643	-15,58%
2010	495.328.620.126	13,84%
2011	572.744.002.632	15,63%
2012	550.926.978.153	-3,81%
2013	584.637.790.104	6,12%
2014	580.249.344.645	-0,75%
2015	503.650.641.896	-13,20%
2016	515.744.370.225	2,40%
2017	540.545.236.388	4,81%
2018	556.086.488.937	2,88%

Έτος	United Kingdom	
	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.
2005	2.538.680.000.000	5,04%
2006	2.713.749.770.009	6,90%
2007	3.100.882.352.941	14,27%
2008	2.922.667.279.412	-5,75%
2009	2.410.909.799.034	-17,51%
2010	2.475.244.321.361	2,67%
2011	2.659.310.054.646	7,44%
2012	2.704.887.678.387	1,71%
2013	2.786.022.872.707	3,00%
2014	3.063.803.240.208	9,97%
2015	2.928.591.002.003	-4,41%
2016	2.694.283.209.613	-8,00%
2017	2.666.229.179.958	-1,04%
2018	2.855.296.731.522	7,09%

Α.Ε.Π. Νότιων Χωρών της Ε.Ε.

Έτος	Croatia		Cyprus		Greece	
	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.
2005	45.386.757.883	9,12%	18.433.411.267	6,43%	247.783.001.865	3,02%
2006	50.454.899.071	11,17%	20.072.786.351	8,89%	273.317.737.047	10,31%
2007	60.182.977.533	19,28%	23.968.764.030	19,41%	318.497.936.901	16,53%
2008	70.288.911.413	16,79%	27.844.698.989	16,17%	354.460.802.549	11,29%
2009	62.666.161.453	-10,84%	25.945.391.775	-6,82%	330.000.252.153	-6,90%
2010	59.807.966.533	-4,56%	25.732.432.719	-0,82%	299.361.576.558	-9,28%
2011	62.354.235.671	4,26%	27.565.469.098	7,12%	287.797.822.093	-3,86%
2012	56.494.436.183	-9,40%	24.978.513.427	-9,38%	245.670.666.639	-14,64%
2013	58.056.951.042	2,77%	23.900.872.626	-4,31%	239.862.011.450	-2,36%
2014	57.642.879.510	-0,71%	23.128.114.787	-3,23%	237.029.579.261	-1,18%
2015	49.530.656.285	-14,07%	19.779.150.116	-14,48%	196.591.353.761	-17,06%
2016	51.596.929.180	4,17%	20.890.936.462	5,62%	195.222.443.513	-0,70%
2017	55.319.620.158	7,21%	22.638.608.224	8,37%	203.085.551.429	4,03%
2018	60.971.699.315	10,22%	24.961.988.663	10,26%	218.031.844.584	7,36%

Έτος	Italy		Malta		Portugal	
	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.
2005	1.857.524.312.896	3,01%	6.394.851.387	5,48%	197.180.330.805	4,31%
2006	1.947.919.708.945	4,87%	6.757.119.558	5,66%	208.581.694.894	5,78%
2007	2.210.292.636.189	13,47%	7.880.509.171	16,63%	240.190.803.449	15,15%
2008	2.398.856.598.799	8,53%	8.977.149.553	13,92%	262.344.779.552	9,22%
2009	2.191.241.872.742	-8,65%	8.528.202.278	-5,00%	243.701.635.176	-7,11%
2010	2.134.017.843.247	-2,61%	8.749.171.417	2,59%	237.880.908.318	-2,39%
2011	2.291.991.045.770	7,40%	9.510.019.135	8,70%	244.797.226.567	2,91%
2012	2.087.077.032.435	-8,94%	9.209.873.466	-3,16%	216.236.608.774	-11,67%
2013	2.141.315.327.318	2,60%	10.154.463.059	10,26%	226.369.502.104	4,69%
2014	2.159.133.919.744	0,83%	11.303.729.347	11,32%	229.596.170.847	1,43%
2015	1.835.899.237.320	-14,97%	10.715.545.899	-5,20%	199.313.894.327	-13,19%
2016	1.875.579.883.543	2,16%	11.452.895.367	6,88%	206.286.022.782	3,50%
2017	1.956.960.611.691	4,34%	12.768.671.650	11,49%	220.811.110.492	7,04%
2018	2.083.864.259.623	6,48%	14.553.422.929	13,98%	240.674.524.464	9,00%

Έτος	Slovenia		Spain	
	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.
2005	36.206.396.344	5,21%	1.153.285.660.987	8,08%
2006	39.481.044.913	9,04%	1.259.343.871.534	9,20%
2007	48.006.373.118	21,59%	1.472.131.125.103	16,90%
2008	55.552.508.715	15,72%	1.625.224.842.537	10,40%
2009	50.368.056.543	-9,33%	1.485.583.495.415	-8,59%
2010	48.161.250.935	-4,38%	1.420.722.034.063	-4,37%
2011	51.516.367.350	6,97%	1.478.772.824.224	4,09%
2012	46.580.457.470	-9,58%	1.324.820.091.195	-10,41%
2013	48.401.896.410	3,91%	1.354.757.433.213	2,26%
2014	49.930.685.013	3,16%	1.369.398.844.600	1,08%
2015	43.090.173.062	-13,70%	1.195.119.269.972	-12,73%
2016	44.651.537.260	3,62%	1.232.076.017.362	3,09%
2017	48.441.722.816	8,49%	1.309.309.642.308	6,27%
2018	54.007.972.106	11,49%	1.419.041.949.910	8,38%

Α.Ε.Π. Δυτικών Χωρών της Ε.Ε.

Έτος	Austria		Belgium		France	
	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.
2005	315.974.418.605	5,01%	385.570.948.887	4,62%	2.196.126.103.718	3,80%
2006	335.998.557.270	6,34%	407.918.078.033	5,80%	2.318.593.651.988	5,58%
2007	388.691.445.387	15,68%	470.324.254.038	15,30%	2.657.213.249.384	14,60%
2008	430.294.287.388	10,70%	515.223.524.242	9,55%	2.918.382.891.460	9,83%
2009	400.172.297.861	-7,00%	481.345.929.425	-6,58%	2.690.222.283.968	-7,82%
2010	391.892.746.545	-2,07%	480.951.629.493	-0,08%	2.642.609.548.930	-1,77%
2011	431.120.310.089	10,01%	522.645.519.184	8,67%	2.861.408.170.265	8,28%
2012	409.425.234.155	-5,03%	496.181.260.258	-5,06%	2.683.825.225.093	-6,21%
2013	430.068.712.972	5,04%	521.642.714.408	5,13%	2.811.077.725.704	4,74%
2014	441.996.131.737	2,77%	534.678.075.827	2,50%	2.852.165.760.630	1,46%
2015	381.817.565.894	-13,62%	462.149.679.344	-13,56%	2.438.207.896.252	-14,51%
2016	395.227.684.139	3,51%	476.056.833.074	3,01%	2.471.285.607.082	1,36%
2017	417.282.900.758	5,58%	503.004.504.395	5,66%	2.586.285.406.562	4,65%
2018	455.285.818.035	9,11%	542.761.092.103	7,90%	2.777.535.239.278	7,39%

Έτος	Germany		Luxembourg		Netherlands	
	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.
2005	2.845.802.760.851	1,30%	37.347.394.603	7,68%	685.092.650.168	4,25%
2006	2.992.196.713.085	5,14%	42.414.308.117	13,57%	733.340.860.620	7,04%
2007	3.421.229.126.745	14,34%	50.888.134.410	19,98%	847.481.522.037	15,56%
2008	3.730.027.830.672	9,03%	55.849.686.539	9,75%	947.997.656.364	11,86%
2009	3.397.791.053.070	-8,91%	51.370.543.206	-8,02%	868.077.243.679	-8,43%
2010	3.396.354.075.664	-0,04%	53.212.476.812	3,59%	846.554.894.931	-2,48%
2011	3.744.408.602.684	10,25%	60.004.630.234	12,76%	904.085.980.796	6,80%
2012	3.527.344.944.140	-5,80%	56.677.961.787	-5,54%	838.971.306.991	-7,20%
2013	3.732.743.446.219	5,82%	61.739.352.212	8,93%	876.923.518.850	4,52%
2014	3.883.920.155.292	4,05%	66.103.853.237	7,07%	890.981.311.078	1,60%
2015	3.360.549.973.889	-13,48%	57.744.457.955	-12,65%	765.264.949.781	-14,11%
2016	3.466.790.065.012	3,16%	60.691.483.443	5,10%	783.528.181.705	2,39%
2017	3.656.749.414.477	5,48%	64.023.412.340	5,49%	831.809.944.961	6,16%
2018	3.947.620.162.503	7,95%	70.885.325.883	10,72%	913.658.465.709	9,84%

Α.Ε.Π. της Ε.Ε. και Τμημάτων της

Έτος	Eastern European Union		Northern European Union		Southern European Union	
	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.
2005	746.261.526.514,99	17,25%	3.666.491.188.729	5,02%	3.562.194.723.435	4,79%
2006	842.650.928.299,38	12,92%	3.934.514.686.593	7,31%	3.805.928.862.313	6,84%
2007	1.063.707.363.191,98	26,23%	4.527.330.889.614	15,07%	4.381.151.125.494	15,11%
2008	1.296.862.979.617,46	21,92%	4.458.914.704.933	-1,51%	4.803.550.292.107	9,64%
2009	1.091.770.922.008,18	-15,81%	3.739.513.911.811	-16,13%	4.398.035.067.539	-8,44%
2010	1.124.954.104.880,91	3,04%	3.844.404.039.143	2,80%	4.234.433.183.791	-3,72%
2011	1.237.749.202.399,21	10,03%	4.183.833.710.744	8,83%	4.454.305.009.908	5,19%
2012	1.155.406.809.420,32	-6,65%	4.160.458.027.499	-0,56%	4.011.067.679.588	-9,95%
2013	1.214.273.997.759,87	5,09%	4.326.072.757.295	3,98%	4.102.818.457.222	2,29%
2014	1.251.378.810.832,34	3,06%	4.636.656.754.844	7,18%	4.137.163.923.108	0,84%
2015	1.105.488.483.391,42	-11,66%	4.352.531.173.978	-6,13%	3.550.039.280.742	-14,19%
2016	1.126.001.574.702,16	1,86%	4.158.989.668.918	-4,45%	3.637.756.665.468	2,47%
2017	1.248.798.455.889,32	10,91%	4.230.084.486.610	1,71%	3.829.335.538.767	5,27%
2018	1.399.362.710.522,37	12,06%	4.544.859.600.729	7,44%	4.116.107.661.594	7,49%

Έτος	Western European Union	
	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.
2005	6.465.914.276.831	2,86%
2006	6.830.462.169.113	5,64%
2007	7.835.827.732.001	14,72%
2008	8.597.775.876.666	9,72%
2009	7.888.979.351.209	-8,24%
2010	7.811.575.372.375	-0,98%
2011	8.523.673.213.251	9,12%
2012	8.012.425.932.424	-6,00%
2013	8.434.195.470.365	5,26%
2014	8.669.845.287.801	2,79%
2015	7.465.734.523.114	-13,89%
2016	7.653.579.854.454	2,52%
2017	8.059.155.583.493	5,30%
2018	8.707.746.103.512	8,05%

Έτος	European Union	
	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.
2005	14.440.861.715.510	4,55%
2006	15.413.556.646.318	6,74%
2007	17.808.017.110.301	15,53%
2008	19.157.103.853.324	7,58%
2009	17.118.299.252.567	-10,64%
2010	17.015.366.700.190	-0,60%
2011	18.399.561.136.303	8,13%
2012	17.339.358.448.932	-5,76%
2013	18.077.360.682.643	4,26%
2014	18.695.044.776.585	3,42%
2015	16.473.793.461.225	-11,88%
2016	16.576.327.763.543	0,62%
2017	17.367.374.064.760	4,77%
2018	18.768.076.076.357	8,07%

Παγκόσμιο Α.Ε.Π.

Έτος	World	
	Α.Ε.Π.	Δ% Α.Ε.Π.
2005	47.457.407.091.910	8,31%
2006	51.448.295.874.422	8,41%
2007	57.968.364.194.075	12,67%
2008	63.611.618.973.462	9,74%
2009	60.334.138.080.829	-5,15%
2010	66.051.218.490.412	9,48%
2011	73.393.194.916.752	11,12%
2012	75.085.130.387.155	2,31%
2013	77.236.318.344.319	2,86%
2014	79.332.694.956.465	2,71%
2015	75.049.468.488.404	-5,40%
2016	76.163.901.591.677	1,48%
2017	80.950.665.792.760	6,28%
2018	85.909.815.761.906	6,13%

7.2 Παράρτημα Β: Ανάλυση Διακύμανσης Παλινδρομήσεων (ANOVA) Εμπειρικής Διερεύνησης

	ΕΛΠ (2000 – 2004)					ΔΠΧΠ (2005 – 2018)				
	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Παλινδρόμησης Μεταβολής Εισοδήματος (ΔNI)										
Regression	0,064	9	0,007	3,388	0,001	4,675	9	0,519	18,354	0,000
Residual	0,191	91	0,002			43,362	1.532	0,028		
Total	0,254	100				48,037	1.541			
Παλινδρόμησης Μεταβολής Λειτουργικών Ταμειακών Ροών (ΔCF)										
Regression	0,414	9	0,046	6,851	0,000	15,226	9	1,692	105,808	0,000
Residual	0,610	91	0,007			24,495	1.532	0,016		
Total	1,024	100				39,720	1.541			
Παλινδρόμησης Λειτουργικών Ταμειακών Ροών (CF)										
Regression	0,425	8	0,053	6,364	0,000	0,706	8	0,088	10,132	0,000
Residual	0,767	92	0,008			13,352	1.533	0,009		
Total	1,192	100				14,058	1.541			
Παλινδρόμησης Δεδουλευμένων (ACC)										
Regression	0,104	8	0,013	1,858	0,076	2,547	8	0,318	10,929	0,000
Residual	0,641	92	0,007			44,663	1.533	0,029		
Total	0,745	100				47,210	1.541			

Βιβλιογραφία

Συγγράμματα

- Burns, A., Mitchell, W. (1946). *Measuring Business Cycles*. New York: NBER.
- Gupta, P. (2008). *Financial Instruments Standards: A Guide on IAS 32, IAS 39 and IFRS 7*. New Delhi: Tata McGraw-Hill.
- Johannessen, J. (2017). *Innovations Lead to Economic Crises*. Oslo: Palgrave Macmillan.
- Αληφαντής, Γ. (2008). *Χρηματοοικονομική Λογιστική Τόμος Πρώτος (3^η Έκδοση)*. Αθήνα: Εκδόσεις Πάμισος.
- Βλάχος, Χ., Λουκά, Λ. (2008). *Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα 2009 (πέμπτη έκδοση)*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση ΑΕΒΕ.
- Μπατσινίλας, Ε., Πατατούκας, Κ. (2015). *Σύγχρονη Λογιστική Σύμφωνα με τα ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα και με αναφορά κατά θέμα στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα Τόμος Α' (4^η Έκδοση)*. Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλη Α.Ε.
- Νεγκάκης, Χ. (2015). *Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς Θεωρία και εφαρμογές*. Θεσσαλονίκη: [χ.ό.].
- Τριανταφύλλης, Χ. (1999). *Λεξικό Οικονομικών, Εμπορικών, Τραπεζικών και Χρηματιστηριακών Όρων*. Αθήνα: Εκδόσεις Βεργίνα.

Άρθρα

- Amat, O. and Gowthorpe, C. (2005). *Creative Accounting: Some Ethical Issues of Macro- and Micro Manipulation*. *Journal of Business Ethics* 57 (1), 55-64.
- Ashbaugh, H. (2001). *Non-US Firms' Accounting Standard Choices*. *Journal of Accounting and Public Policy* 20(2), 129-153.
- Ashbaugh, H. and Pincus, M. (2001). *Domestic Accounting Standards, International Accounting Standards, and the Predictability of Earnings*. *Journal of Accounting Research* 39(3), 417-434.

- Ball, R and Shivakumar, L. (2006). The Role of Accruals in Asymmetrically Timely Gain and Loss Recognition. *Journal of Accounting Research* 44(2), 207-242.
- Ball, R. and Shivakumar, L. (2005). Earnings quality in UK private firms: comparative loss recognition timeliness. *Journal of Accounting and Economics* 39(1), 83-128.
- Ball, R., Kothari, S. and Robin, A. (2000). The effect of international institutional factors on properties of accounting earnings. *Journal of Accounting and Economics* 29(1), 1-51.
- Ball, R., Li, X. and Shivakumar, L. (2015). Contractibility and Transparency of Financial Statement Information Prepared Under IFRS: Evidence from Debt Contracts Around IFRS Adoption. *Journal of Accounting Research* 53(5), 915-963.
- Barth, M., Wayne, L. and Lang, M. (2008). International Accounting Standards and Accounting Quality. *Journal of Accounting Research* 46(3), 467-498.
- Bhattacharya, U., Daouk, H. and Welker, M. (2003). The world Price of Earnings Opacity. *The Accounting Review* 78(3), 641-678.
- Biddle, G. and Hilary, G. (2006). Accounting Quality and Firm-Level Capital Investment. *The Accounting Review* (81)5, 963-982.
- Brochet, F., Jagolinzer, D. and Riedl, J. (2013). Mandatory IFRS Adoption and Financial Statement Comparability. *Contemporary Accounting Research* 30(4), 1373-1400.
- Burgstahler, D and Dichev, I. (1997). Earnings, Adaptation and Equity Value. *The Accounting Review* 72(2), 187-215.
- Bushman, R., Piotroski, J. and Smith, A. (2004). What Determines Corporate Transparency? *Journal of Accounting Research* 42(2), 207-252.
- Byard, D., Li, Y. and Yu, Y. (2010). The Effect of Mandatory IFRS Adoption on Financial Analysts' Information Environment. *Journal of Accounting Research* 49(1), 69-96.
- Cascino, S. and Gassen, J. (2014). What drives the comparability effect of mandatory IFRS adoption? *Review of Accounting Studies* 20(1), 242-282.

- Christensen, B., Hail, L. and Leuz C. (2013). Mandatory IFRS reporting and changes in enforcement. *Journal of Accounting and Economics* 56(2-3), 147-177.
- Christensen, H., Lee, E., Walker, M. and Zeng, C. (2015). Incentives or Standards: What Determines Accounting Quality Changes around IFRS Adoption? *European Accounting Review* 24(1), 31-61.
- Daske, H., Hail, C., Leuz, G. and Verdi, R. (2008). Mandatory IFRS Reporting around the World: Early Evidence on the Economic Consequences. *Journal of Accounting Research* 46(5), 1085-1142.
- De George, T., Li, X. and Shivakumar, L. (2016). A review of the IFRS adoption literature. *Review of Accounting Studies* 21(3), 898-1004.
- Dillard, J. (1991). Accounting as a Critical Social Science. *Auditing & Accountability Journal* 4(1), 8-28.
- Ewert, R. and Wagenhofer, A. (2005). Economic Effects of Tightening Accounting Standards to Restrict Earnings Management. *The Accounting Review* 80(4), 1101-1124.
- Gao, L. and Zhang, H. (2015). Firms' Earnings Smoothing, Corporate Social Responsibility, and Valuation. *Journal of Corporate Finance* 32, 108-127.
- Gebhardt, G. and Novotny-Farkas, Z. (2011). Mandatory IFRS Adoption and Accounting Quality of European Banks. *Journal of Business Finance & Accounting* 38(3-4), 289-333.
- Karampinis, N. and Hevas, D. (2011). Mandating IFRS in an Unfavorable Environment: The Greek Experience. *The International Journal of Accounting* 46(2011), 304-332.
- La Porta, R., Lopez-de-Silanes, F., Shleifer, A. and Vishny, R. (1998). Law and Finance. *Journal of Political Economy* 106(6), 1113-1155.
- La Porta, R., Lopez-de-Silanes, F., Shleifer, A. and Vishny, R. (1997). Legal Determinants of External Finance. *The Journal of Finance* 52(3), 1131-1150.
- Land, J. and Lang, M. (2002). Empirical Evidence on the Evolution of International Earnings. *The Accounting Review* 77, 115-133.
- Lang, M., Raedy, J. and Wilson, W. (2006). Earnings management and cross listing: Are reconciled earnings comparable to US earnings? *Journal of Accounting and Economics* 42(1-2), 255-283.

- Lang, M., Raedy, S. and Yetman, H. (2003). How Representative Are Firms That Are Cross-Listed in the United States? An Analysis of Accounting Quality. *Journal of Accounting Research* 41(2), 363-386.
- Leuz, C. and Wysocki, D. (2016). The Economics of Disclosure and Financial Reporting Regulation: Evidence and Suggestions for Future Research. *Journal of Accounting Research* 54(2), 525-622.
- Leuz, C., Nanda, D. and Wysocki, P.D. (2003). Earning management and investor protection: an international comparison. *Journal of Financial Economics* 69(3), 505-527.
- Marra, A. and Mazzola, P. (2013). Is Corporate Board More Effective Under IFRS or “It’s Just an Illusion”? *Journal of Accounting, Auditing & Finance* 29(1), 31-60.
- Marra, A., Mazzola, P. and Prencipe, A. (2011). Board Monitoring and Earning Management Pre- and Post-IFRS. *The International Journal of Accounting* 46(2), 205-230.
- Myers, J., Myers, L and Skinner, D. (2007). Earnings Momentum and Earnings Management. *Journal of Accountings, Auditing & Finance* 22(2), 249-284.
- Pope, F. and McLeay, J. (2011). The European IFRS experiment: objectives, research challenges and some early evidence. *Accounting and Business Research* 41(3), 233-266.
- Soderstrom, N. and Sun, K. (2007). IFRS Adoption and Accounting Quality: A Review. *European Accounting Review* 16(4), 675-702.

Διπλωματικές

- Μερκούρη, Ε., Ζακάκι, Σ., και Κωνσταντινίδης, Γ. (2015) Στατιστική Ανάλυση των Δεδομένων Παραγωγής PRODCOM: Ελλάδα 2002-2012. (Μη εκδοθείσα Πτυχιακή Εργασία). Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης.

Δικτυακοί Τόποι / Websites

- The World Bank (2020). World Bank. Available at: <https://www.worldbank.org/> [Access 10 January 2020].
- IFRS (2017). IFRS. Available at: <https://www.ifrs.org/> [Access 8 August 2019].

Ιστοσελίδες / Webpages

- IFRS (n.da). **Who we are**. Available at: <https://www.ifrs.org/about-us/who-we-are/> [Access 8 August 2019].
- IFRS (n.db). **IFRS Foundation Monitoring Board**. Available at: <https://www.ifrs.org/groups/ifrs-foundation-monitoring-board/#about> [Access 9 August 2019].
- IFRS (n.dc). **The Trustees of the IFRS Foundation**. Available at: <https://www.ifrs.org/groups/trustees-of-the-ifrs-foundation/#about> [Access 17 August 2019].
- IFRS (n.dd). **International Accounting Standards Board**. Available at: <https://www.ifrs.org/groups/international-accounting-standards-board/> [Access 22 August 2019].
- IFRS (n.de). **IFRS Interpretations Committee**. Available at: <https://www.ifrs.org/groups/ifrs-interpretations-committee/> [Access 22 August 2019].
- The World Bank (2020). **World Bank Open Data**. Available at: <https://data.worldbank.org/> [Access 23 January 2020].